

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztőség

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 788.

Kiadóhivatal 706.

Egy gyógyíthatlan alkotmány.

Irta: Mezei Ernő.

Budapest, márczius 28.

Bekövetkezett hát Ausztriában a teljes parlamenti csőd. Vagy ahogy ott tulnan klasszikusnak elfogadott kifejezéssel jellemeznék: beütött a „krach”. Az első osztrák parlament, amely a választói jognak teljes általánosságán épült fel (számba nem véve azt, hogy már az 1848-iki bécsi alkotmányozó gyűlés az általános és egyenlő szavazatnak volt idétlen szülőtte), végleg munkaképtelenné bizonyult, immár császári rendelettel el van napolva és ezentul nem vár reá más, minthogy legközelebb a felosztatás fejezze be halálos végzetét. A dolgok figyelmes szemlélői ezt a véget régtől előre láthatták, mondhatni, mint valami halálos betegségnek lefolyását, órával a kezökben pontos időre kiszámíthatták. Persze azért akadtak nálunk improvizált parlamenti bölcsék, akik köteles rövidlátásuk káprázatában úgy mutattak a szomszédság felé, mint ha ott az általános szavazatjog parlamentarizmusa az elzüllött alkotmányos élet diadalmas megújulását hozta volna létre. Ők a parlamenti erők egységes összefoglalásának nézték azt, hogy az osztrák pártok féktelen naczionalista versengései között olykor-olykor levezető osztorának vált be az, ha Magyar-

ország joga és igazsága ellen valamenynyit közös hajszára lehetett bocsátani. De az osztrák kormányra nézve ez az általános magyarellenes jelszó csak olyan kétségbeesett haladéknak bizonyult, mint amikor farkasok által üldözött utas egy-egy lónak odaáldozásával hártja el a közvetlen veszedelmet. Végül is az igazi menedék csak az volt, hogy maga a császári vadász még idején a 14. szakasz ismétlő puskájával durrantotta le a telhetetlen fenevadakat.

Bizony a hirhedt császárszakaszban pontosult össze Ausztriának általános szavazatjogra alapított alkotmányossága. Csak ilyen abszolút fejedelmi rendelkezés jelenti az „exlex” elhárítását, mert parlamenti uton a legrövidebb költségvetési provizoriumhoz sem lehetett eljutni. És ahogy a szemben álló pártok még az utolsó válságos órákban is leszögezték követeléseiket, a kormánynak semmi kilátása többé arra, hogy akár a kormány háta mögé fenyegetően sorakozott németeknek engesztelékenységére, akár az obstrukcióba vaduló szláv pártok magába szállása révén a parlamenti munkaképességnek közönséges feltételeit sikerüljön helyreállítani. Még annyira sem, hogy legalább a legsürgösebb és neutrális irányzatú követelmények elintézését remélhetné. Egészen különös, szinte komikus vonása ennek a helyzetnek pedig az, hogy az osztrák parlament teljes megbénulása bekövet-

kezhetett azután is; hogy valóságos parlamenti csinynyel a házszabályok oly szigorítását vitték keresztül, mely a parlament minden mozdulatát az elnöki hatalom Damokles-kardja alá helyezi. Az obstruáló pártok megtalálták a módját annak, hogy amit nem cselekedhetnek meg a nagy parlamenti forumon, a nyilvánosság szeme előtt, csak fesztele-nebbül, kiméletlenebbül és mentől kevesebb fizikai erőfeszítéssel hajtsák végre a parlamenti bizottságok bizalmas zártkörűségében. Olyan új mutatóvány ez, amilyenre sehol másutt az obstrukció leleménye nem volt képes.

Micsoda nagy és közvetlen tanulság rejlik egy új alapokra fektetett parlamentarizmusnak eben a gyors és példátlan katasztrófájában.

Elfagytak virágjukban azok a zöld vetések, amelyek az osztrák általános szavazat földjét oly buján befödtek. Nem vált be egyetlenegy sem ama föllengző remények közül, amelyekkel fönt és lent is üdvözölték az általános szavazatjog kinyilatkoztatását, amikor éppen az osztrák államélet specifikus betegségei ellenében csodás gyógyerőnek képzelték. Hirdették, hogy az általános és egyenlő szavazatjog feltétlenül véget vet az obstrukciós erőszaknak már a többség fokozott tekintélyénél fogva is. Bebizonyult pedig az, hogy a lázadó kisebbségi szellem csak több cinizmussal, kegyetlenebb fortélylyal üz-

A huszár.

Irta: Móricz Pál.

(Utánnyomás tilos.)

A szegedi Belpalánkon az egyik első polgárház volt a köteles Wöberék családi háza. Közel a tornyos városházához feküdt ez az öreg ház. Fehér meszelt faláról polgári jó mód mosolygott a járókelőkre. Kiváló helyen, utcasarokra épült ez a ház. Ablakából muskátlik, cseresep rezedák, bimbózó hónapos rózsák, jáczintusok bokrétaí között fehér virághoz hasonlított a Wöberné nagyaszonny, Schneider Anna lekni, aranyesipke fejkötős szép arca is. Annak idején a szegedi híres kötélverő csehben első mester volt Wöber ur. Nemesak atyamesternek választotta meg a cseh, hanem a városi külső tanácsnak is tekintélyes szóvivő tagja volt Wöber György és talán idővel még főbírónak is megválasztják a világlátott vagyonos polgárt, ha a sors másként nem határoz felőle? Tavasz olvadáskor, a Matyérnél, a jeges vízbe borult Wöber György mester portékás kocsiájával a vásárról jövet. Ez időtől származott halálos nyavalyája. Meghült a mester és a szárazkőhögés élte delén másvilágra vitte. Nagyobbik Gyuri fia és az eleven kisebbik Tóni gyerek maradtak utána özvegyének Schneider Annának a vigasztalására.

Azok a régifajta nagyaszonnyok még erőshitűek voltak. A tavasz virágos örömeinek sem örvendeztek tulontul; de a téli-

fagy fürgetegétől sem dermedtek meg mindjárt. Schneider Anna is letörölte fehér orozájáról omló könnyűt. Mindössze, hogy aranyesipkés, bogláros fejkötőjét a cseresnyefa-komóba zárta. Sima, fekete fejkötő, sima, fekete öltöző ruha volt ezentul állandó viselete, bárlan hozzája illő vagyonu, rangos polgárok, özvegyi sorsu polgárférfiak többen is kerülgettek a szép özvegyasszony házatájkát „komoly szándékkal.” Schneider Anna bússzelid mosolylyal kérdezte a háztűznézőktől:

— Osz megnézte-e kegyelmed, mikor a portámrá belépett, a kis ajtófélfamat?

— Miért kéri tőlem a nagyaszonny?

— Mert azt a vastagoszlopot diófából faragtatta az én jó, drága megboldogult uram...

— És hogy érti ezt a nagyaszonny?

— Hát csak ugy!... Ha majd virágot hajt az a diófa, én is akkor megyek férjhez.

Nem is ment férjhez soha Schneider Anna. Füzfa, nyárfa még rakásra vágva is kihajt, de a gyökerétől elvágott nemes diófa soha... Schneider Anna tovább folytatta férje mesterségét és megérte, hogy a nagyobbik, a Gyurka fia már felszabadult, sőt a Tóni gyerek is köteleselegény volt már. A szegedi németvárosban, a Belpalánkon nem került Tóninál daliásabb legény. A mesterlányok, polgárlányok ablakában Tóninak virult a legpirosabb muskátlivirág és peesérőzsa. Rozmaringágot is örömmel tüztek süvegje mellé. Csárdásan csörömpölt a Wöber

Tóni sarkantyuja. Annak a sarkantyunak a csörgésétől sok bohókás szivecske édesen ki-pegett-kopogott.

— A huszár, — más neve nem is volt Wöber Tóninak a czoflis, a pártás palánki lányok előtt, csupán a nagyaszonnyak nem tetszett ez a sarkantyucsorömpölés.

— Hej, fiam, fiam! A te apád sohasem viselt sarkantyut, mégis kötélverő cseh-mester lett belőle, — mondogatta a nagyaszonny, de azután Schneider Anna is elmosolyodott a sarkantyupengető szép legény fián, amikor az hamiskásan dalolni kezdte:

Sásba verem az ökröm,

Ha jóllakik bekötöm...

A nótázás még nem is lett volna baj, azonban a Tóni gyerek duhajársaságokba keveredett. Hamvazó szeredán megeselekedték a nagy égrekiáltó botrányt. Az öreg Demeter-templom tornyában már misére harangoztak s a nép mindemfelől a templomba igyekezett, amikor Tóni harmadmagával kótyagos fejjel, hangos kedvvel a mulatságból, a farsang temetéséről a piacra került. Tóni egy farúvás lámpást lóbált a kezében. A lámpásalján szégyegekdedve pislogott a fagygyugyertva a hamvazószerdai napfényben, amikor a duhaj legény a lámpással szemébe világított a hajadon lányoknak, sőt a vénasszonyoknak is...

Nemes Miller József főkapitány ur éppen akkor igyekezett a városházára. Csákós, kardos városi huszárja három lépésről ki-

heti obstrukciós játéka. Nyilvánvalóvá vált az is, hogy amíg előbb csak szervezett nagyobb pártok kísérthették meg az obstrukció kockázatát, ma az általános szavazati jog bővítő visszhangja, ha még oly szűkkörű is, akármi kis töredéket veszett csinytevésekre tud ragadni. Azelőtt erős guérillacsapatok nyílt támadással tartóztatták fel a parlamenti vonatot, ma az erdő sűrűjében bujkáló lesipuskások kidöntött fátölkével rekesztik el a szabályos közlekedést.

Nyilvánvaló pedig az ok is, amiért éppen az a folyamat, amelytől a teljes gyógyulást várták, csak a betegség végleges elfajulását idézte elő. Azt hitték a császári udvarban is, hogy az általános szavazati jog azokat a nemzetiségi ösztönöket, amelyek az osztrák alkotmányosságba örökös zavart vittek bele, vissza fogja szorítani a mindennapi materiális érdekek mögé. A valóságos eredmény az lett, hogy ellenkezőleg a legélesebb faji radikalizmus kapott erőre Ausztriának minden etnografiai alakulatában és sodorta tova a régibb nemzetiségi szervezeteket. Azelőtt nyelvi közösség és történelmi érzés hatalmas és egységes szervezetekbe foglalták a nemzeti pártokat. Akármilyen elkeseredett harczokat vívtak is egymás ellen, voltak biztos hagyományaik és elismert vezetők. A kormányval szemben is, egymással szemben is olyan kiszámítható tényezők voltak, amelyekkel tárgyalni, alkudni, rajtuk az idők lassu hatásait mérlegelni lehetett. Az általános szavazati jog minden nemzeti pártot, németet, csehét, lengyelt egyaránt apró frakciókra tördelt szét, amelyek a nemzeti szervezeteken belül is a hatalom előnyeire szilaj versengést fejtenek ki. Am minden nemzeti szervezet körében a faji radikalizmus koloncza nyugózi le a történelmi és konzervatív

irányzatot. Wolff lett urrá a német pártok szövetségén és a szlovén Sustersics vonszolja maga után a szláv unio összes pártjait.

A nemzetiségi khaosznak mindezen kavargó elemei között igazán furcsa szerep jutott a szociáldemokráciának, amelyet az általános szavazati jog első rohama oly imponáló tétellel helyezett bele az osztrák parlamentarizmus erőegyenletébe. Ugy látszatott, hogy éppen ez a forradalmi párt nemzetközi elveinél fogva az összefoglaló állami és kormányzati politika támogatására lesz hivatva. De amikor erre került volna a sor, a párt megrémülve saját hivatásától, megbomlott és cseh részét a felülkerekedett faji szolidaritás egyenest odaterelte a szláv obstrukció táborába. Így lett az általános szavazati varázslata éppen az általános érdek romlása.

Sokrétű nemzetiségi összetételénél fogva Ausztriának tapasztalása az általános szavazati jog terén olyan minta, amelyre nekünk magyaroknak különös figyelemmel kell lennünk. Ez egyszer gondolhatta Ausztria, hogy nem készt el egy korszerű eszmével és ime bebizonyult rajta, hogy nagyon is a „sötétbe ugrott bele.“ Nos, ha megelőzött benünket, tudjunk legalább tanulni példáján.

Budapest, márczius 28.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülése holnap szerdán délelőtt tíz órakor lesz. Napirend: a költségvetés részletes tárgyalásának folytatása és esetleges interpellációk.

Pólába rendelt tábornok. Mint Bécsből közlik, a közös hadsereg rendeleti közlönye ezt jelenti: Öfelsége elrendelte, hogy a polai hadikikötői parancsnoksághoz egy tábornok legyen beosztva. A beosztott tábornok jogkörét a hadi kikötői parancsnok állapítja meg és ruhazza át a beosztott tábornokra.

már egész galambfehér volt a haja. Annál az első üzenetnél több hirt nem hallott fiától, amit még a várból üzent ki:

— Ne sirasson anyám, hanem imádkozzon értem, mert én már csak nagy érdempénzzel jövök vissza Szegedre.

Multak az évek. Schneider Anna nem siránkozott, hanem mindennap imádkozott a fiáért. És örvendezett az unokáinak, mert a nagyobbik fia, Gyuri, a csehbeli mester, meg nősült.

Multak az évek. Egyik tavaszon, mikor éppen a kék orgona virágozott és a zöld fűfák nyakig usztak a Tisza áradó vizében, nagy katonasereg érkezett Szegedre. Temesvár felé masiroztak a katonák. Lehetek négyezren is. Egy délczag szép lovastábornok vezette a sereget. Szegeden épp hogy csak pihenőt tartottak és a kvártélymester Krumm János az egyik legelső szegedi polgárházhoz vezette a tábornokot. Am, a tábornok be sem ment:

— Máshová vezess engem, fiam, — mondta a tábornok. — Még tovább három házzal.

Krumm János felmeresztette a szemét: — Hisz' ott Wöberné nagyasszony, az öreg Schneider Anna lakik...

— Éppen oda vezessél engem.

Krumm János váltig csodálta, hogy a tábornok az ismeretlen helyen, a tornáczos Wöber-házban milyen jól ismerte a dürgést. Egyenest a lakoszoba ajtaján kopogtatott be.

— Herein! — hallatszott belülről egy kedves, öreges női hang. Akkor még a családi színhelynél szívesen beszélték németül a bel-

Sürgös a véderőreform.

— A politika hírei. —

Budapest, márczius 28.

Ahogy biztosra vettük, úgy is következett. A kormány tekintet nélkül az osztrák helyzetre — ez az első eset, hogy „a maga útján jár“ s ezt is igen drágán fizetjük meg — májusban sürgősen meg akarja kezdeni a véderőreform tárgyalását, mert a létezőmémelés fanatikusai úgy gondolják, hogy nyáron könnyebben keresztül lehet hajszolni a terhes javaslatokat. Ez a föltevés azonban igen tévesnek fog bizonyulni s Tiszáék alaposan fel fognak sülni, ha abban reménykednek, hogy az ellenzék éppen most fogja majd földadni az évtizedes harcot a katonai követelésekkel szemben, most, amikor semmi ellenértéket, legkisebb kívánalmunk kielégítését sem nyújtja a gögös, elbizakodott hatalom. Mindegy, akár nyáron, akár őszel, a véderőreformból csak úgy lesz törvény, ha jogainkat készek lesznek odafönt respektálni.

Hireink itt következnek:

Apponyi az egyetemen.

Az a hír, hogy az egyetem gróf Apponyit hívja meg a második közjogi tanszékre, széles körben örvendés, nagy feltűnést keltett. A meghívás előzményei a következők: A budapesti kir. magyar tudományegyetem jogi fakultása már régebben azzal a kérelemmel fordult a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz, járuljon hozzá, hogy párhuzamos tanszékek állíttassanak fel azokra a tantárgyakra, amelyekből alapvizsgálatot kell letenni. Ezt különben is a hallgatóság folyton emelkedő nagy száma teszi szükségessé, minthogy a hallgatóság ekkora tömegének oktatását egy tanár már nem képes ellátni. Gróf Zichy János ebben az irányban előterjesztést is tett a koronánál és ez év január havában meg is történt a királyi döntés, amely szerint egy második közjogi tanszék rendszeresítése azzal a feltétellel hagyatott jóvá, hogy az így szervezett közjogi tanszékre kinevezendő tanárnak egyúttal a közigazgatási jogot is elő kell adnia. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a királyi döntés értelmé-

palánki polgárok. Már esti homály borongott a szobában. Schneider Anna, a nagyasszony, a kardesörgésre a virágos ablaknál felemelte fehér fejét: — Ki az?

— Én vagyok! — a tábornok hangja fátyolozottan rezegett.

— Te vagy az, Tóni! — az édesanya sejtítő szívéből, mint aranyérezek zengő zuhatagja szakadt fel a leírhatatlanul édes hang.

— Én vagyok, mütterkám! — a hatalmas katonasember már anyja karosszéke előtt térdelt és úgy csókolgatta a nagyasszony reszkető öreg kezét. Schneider Anna sokáig a fiához szóhoz. Megindultan tapogatta, simogatta fia fejét, arcát, majd nyakába borult a fiának...

— Ej, ne! — a nagyasszony végül mégis leküzdötte érzékenyülését s kitért belőle az asszonyi kíváncsiság, — hát azután, fiacskám, mi is vagy te katonáéknál?

— Generális vagyok, — a sok érdemeles tábornok büszkén egyenesedett ki.

A nagyasszony homlokára tolt a pápaszemét. Csintalan mosoly röppent az ajkaszélére:

— Huszár?

— Az, mütterkám!

— Eh, tájfel! — Wöberné nagyasszony dűrezésen megkeményítette a hangját és összerántotta szemöldökét, — minek rugtál be? Minek szaladtál a várba? ... Azóta rég köztelverő-csehbeli mester volnál te is, mint a bányád.

Krumm János kvártélymester mosolygva húzta be az ajtót és híradása nyomán

verte a hatalmas urat. Wöber Tóni a csődületben akkor vette észre, mikor elébe toppant a kövér, veres főkapitány:

— Hát, te pernahájdér, mi a fészkes filemilet keresel itt? — rivalgotta dühösen a főkapitány.

— A farsangot keresem, — felelte Tóni.

— No, majd bemutatom a városházán, — nemes Miller József ur megsuhogtatta az elefántesontnyeles nádpálcáját és kurjantott a hajdujának, — hé, Miska! Fülire ennek a legénynek.

— Nem addig a' — kurjantott Tóni és kézilámpását a városi ember csákJához vágta. A csáko a földre pottyant. A hajdu hátrább hőkölt. Miller József főkapitány ur is vesztére állott a köztelverő legény elébe, s mert már a városházától is loholt az őrség, Tóni a főkapitányt fellökte. — Fogjátok meg! Gyilkos! — rikoltotta dühösen a földre esücsült kövér vörös ember; de már nem bírták Wöber Tónit elesíteni. A tulsó soron sötétlett a szegedi vár nyitott kapuja, Tóni a várba menekült. A szégyen miatt és a szigoru büntetéstől is tartván, menten katonáknak esapott fel. Még édesanyjától sem bucsuzhatott el, mündérba bujtatták és az első transzporttal vitték ki a „bírodalomba.“ Ferencz császár hadai akkor vitták a véres élet-halálharcot a francia köztársasággal. Sem vége, sem hossza nem volt a nagy világháborúnak, amelyben a francziák részéről Bonaparte Napoleon volt a fővezér. Később császárrá is koronázta magát és Schneider Anna, a nagyasszony, háiban várta Tóni fiától a hírt. Multak az évek, a nagyasszonynak

ben most már felszólította a tudományegyetem tanácsát, hogy az így betöltendő közjogi és közigazgatási jogi tanszékre írja ki a pályázatot. A jogi fakultás azonban, amelyre az ügy elintézése első sorban tartozik, mindeddig még nem írta ki a hivatalos pályázatot, ehelyett azonban jogkari tanárok magánbeszélgetése során felmerült az az eszme, hogy az új közjogi tanszékre gróf Apponyi Albert hívassék meg, aki kiváló közjogi tudásának már számtalanszor tanujelét adta és akinek meghívása különben is minden tekintetben díszére válnék a kir. magyar tudományegyetem tanári testületének. Az illető tanárok azután összekötötésbe is léptek gróf Apponyi Alberttel s meggyőződtek arról, hogy Apponyi az egyetem közjogi tanszékére való meghívást kész elfogadni.

A képviselőházban ma pártkülönbség nélkül gróf Apponyinak tanárrá való meghívása foglalkoztatta a politikusokat. Maga Apponyi, amikor megkérdezték tőle, hogy döntött-e már a tanszék elfogadása tárgyában, így válaszolt:

— Hogyan döntöttem volna, hiszen még föl se kínálták? Ugy van az ember ezzel a kérdéssel, mintha valakit arról interpellálnak meg, elmegy-e egy ebédre, ha meghívják és nyilatkozik, pedig kiskü, hogy meg se hívják. Én is úgy vagyok. Még meg se hívtak a tanszékre, tehát nem is nyilatkozhatom. Csak a jogi fakultás néhány tagja, köztük *Kmetty* és *Doleschall* látogattak meg és magánbeszélgetés keretében megkérdezték ez irányban esetleges elhatározásomat. A jogi fakultás azonban csak holnap dönt és hátra van még az egyetemi tanács, a minisztérium és a király. Mindenesetre óriási megtiszteltetésnek tartom, hogy az én személyem a második közjogi tanszék betöltésénél egyáltalán szóba került, mert a politikai térről a tudományos térre átlépni óriási avancement. Ezt én tudhatom legjobban, aki egész életemben politikával foglalkoztam, de mindig kerestem az összekapcsoló utat a tudománnyal. Ha ezt sikerül megtalálnom, igen nagy megtiszteltetésem és örömöm lesz benne.

Az ügyben holnap lesz a döntés az egyetem jogkari ülésén, amelyen a kiküldött bizottság egyhangulag javasolja majd, hogy gróf Apponyi Albertet hívják meg a közjogi tanszékre. A bizottság, amelynek dr. *Kmetty* Károly az elnöke, ma délelőtt hosszas tanácskozást tartott és megszövegezte a meghívást. A kari ülésen szavazással fognak dönteni, amely természetesen titkos lesz. A szavazás minden valószínűség szerint a lehető legkedvezőbb eredménnyel fog végződni, hiszen többen a javaslat mellett vannak azok közül a tanárok közül is,

futótüzként terjedt szét a városban, hogy a seregvezető tábornok nem más, mint Wöber Tóni köteleselegény, aki, bizonyos csintalankodásai miatt, még nemes Miller József ur főkapitányisága idején csapott fel katonának.

A segy három napig pihent Szegeden. Szeged népe három napig járt esodájára a köteleselegényből támadt generálisnak; sőt régi cimborái, a kötélgyártó ezének immáron érdemes mesterei nagy lakozást rendeztek Wöber generális tiszteletére. Schneider Anna ült az asztalfőn tábornok fia és a ezélmester között. Olyan virágos kedve támadt a nagyszasszonynak, hogy még incselkedett is vitéz fiával:

— No, te hies huszár, tudod-e még a régi nótádat?

— Halljuk, halljuk. — a mester urak és a szép mesterne asszonyok nekividultan kiáltották.

Wöber Tóni, mint régente, hetykén hátraszegte fejét, férfias mély hangján dalolni kezdette:

Sásba verem az ökröm,
Ha jóllakik bekötöm,
Bekötöm a kötélre,
Ülök a rózsám ölébe.

Nem szomorú, inkább mókás volt ez a dal. Némelyik pirosfehér arcú szép mesterasszonynak mégis könnyű perdült ki a szeméből. Bokrétság virágait rengette-ringatta a két orgona. A nagyszasszony is hiába sóhajtozott, Wöber Tóni megmaradt katonának, mint tábornosernagyot tengették el Bécsben.

akik a kormánynak hívei. Ez a körülmény arról tanuskodik, hogy ez az ügy teljesen távol áll a politikai pártérdekektől. Azok, akik a javaslatot felvetették, a magyar közjogi ügyének akarnak szolgálatára lenni azzal, hogy gróf Apponyi Albert tekintélyével akarják övezni az új közjogi tanszék. A kari ülés döntése után az következik, hogy a kormány a meghívást szankezionálás végett felterjeszse a királyhoz.

A meghívás ügyében ma a képviselőházban gróf Zichy János kultuszminiszter hosszasan beszélgetett gróf Apponyi Alberttel. Később Apponyi híveivel is beszélgetett erről s azok azt az impresziót merítették a beszélgetésből, hogy a volt kultuszminiszter az egyetemi tanszékot elfogadja.

Az egyetem részéről a következők közlésére kérnek föl bennünket:

„Tekintetes szerkesztőség! Azzal a hírrel szemben, mintha a kar Apponyi Albert grófot küldöttség útján a közjogi tanszékre meghívta volna, kérem annak szives helyreigazítását, hogy a jog- és államtudományi kar ezen tanszéknek betöltése tárgyában még egyáltalán nem határozott, a meghívás kérdésével hivatalosan még nem foglalkozott, következésképpen a küldöttség eljárására vonatkozó híradás minden való alapot nélkülöz. Budapest, 1911. márczius 28-án. Tisztelettel dr. *Doleschall* Alfréd, a jog- és államtudományi kar e. i. dékánja.“

A dékánnak ez a nyilatkozata tehát csak azt czáfolja, hogy Apponyit már meg is hívták volna a közjogi tanszékre. Ezt azonban mi nem is állítottuk: megirtuk, hogy a meghívást holnap fogja elhatározni a kar.

A munkarend.

Megirtuk kitünő forrásból, hogy a kormány legalább annyit szeretne elérni, hogy a véderőjavaslatokat egy időben nyújtsák be úgy az osztrák, mint a magyar parlamentben s azután készenedni Tiszák sürgötésének s nyáron át letárgyalatni a javaslatokat, függetlenül attól, mint alakul az osztrák helyzet. Ezt a mi értesülésünket teljes egészében megerősítette a miniszterelnök mai képviselőházi nyilatkozata. Kijelentette, hogy a költségvetés és néhány apróbb javaslat elintézése után okvetlenül a véderőtörvényt kívánja a kormány a Házzal tárgyalatni s reményét fejezte ki, hogy az osztrák viszonyok fejlődése e tekintetben semmiféle nehézséget nem fog okozni.

— Itt tulajdonképpen másról nincsen szó, — mondotta *Khuen*, — mint arról, hogy a véderőtörvényjavaslat egyidőben nyújtsák be mindkét parlamentben, ez az egyedüli szempont, amelyet szem előtt kell tartani és azt hiszem, lehetséges is lesz, hogy ezen kötelezettségünknek eleget tegyünk.

Ezek szerint valószínűleg báró *Bienert* osztrák miniszterelnök április folyamán, a Reichsrath feloszlása előtt módját fogja ejteni, hogy a véderőreformot egy ülésen benyújtsa, aminek természetesen csak formális jellege lesz és legfőljebb arra való, hogy a magyar kormány erre való hivatkozással a nyáron le is tárgyalathassa a katonai javaslatokat. *Héderváry* miniszterelnök nyilatkozatát a pártok élénken kommentálták. Általános volt az a fölfogás, hogy hosszú nyári ülésezésre van kilátás s a Ház legalább is az aratásig együtt lesz.

A horvát helyzet.

A horvát képviselők ma délután három órakor a Vadászúti-szállóban értekezletet tartottak gróf *Pejacsevich* Tivadar elnöklésével. Elhatározták, hogy *Ostffy* Lajos mai és az esetleges további bánellenes támadásokat nem hagyják válasz nélkül, s holnap egy felszólalás keretében visszautasítják a *Tomasics* megvádolását. Ezenkívül az appropriációs vitában is részt vesznek majd, s itt szóvá fogják tenni az egész magyar-horvát viszonyt. A képviselők egy része különben ma visszatért Zágrábba s *Tomasics* Miklós bán is hazatért este hat órakor több napi itt időzés után.

A horvát kormánypárt körében most vigasztalóbban itélik a helyzetet s remélik, hogy a miniszterelnöknek a vasutas pragmatika megváltoztatására vonatkozó határozott nyilatkozata le fogja csillapítani a kedélyeket, talán békét is lehet teremteni és a Szábert munkaképessé tenni.

Mint Zágrábból jelentik, az ottani lapok tartománygyűlési tudósítói és az ottani tartománygyűlési elnökség közt támadt konfliktusban teljes megegyezés jött létre. A konfliktus elenyészése egy nyilatkozat formájában sikerült, amelyben az elnökség az újságíróknak teljes elégtételt nyújt. Az „Obzor“ tudósítójának kitérését az elnökség visszavonta.

Zágrábból jelentik: Az összes lapok igen hatóan foglalkoznak a miniszterelnöknek a vasutas pragmatika dolgában tett kijelentésével. A radikális lapok, valamint a horvát-szerb koalíció lapjai elégedetlenek e kijelentésekkel. Különös élel a közjogi ellenzék, nevezetesen a Starosevics-párt lapjai támadják a miniszterelnököt és a bánt. Ezzel szemben a kormányhoz közel álló lapok kifejtik, hogy a miniszterelnök beszéde Horvátországgal szemben tanúsított előzékenység kifejezése. Így nyilatkozik az ellenzék „Obzor“ is, azonban óvatosságot és tartézkodást ajánl a budapesti delegátusoknak.

Békésmegye új főispánja.

Mint hírlik, az üresedésben levő békésmegyei főispáni székre már a közel jövőben *Kaizler* Györgyöt fogják kinevezni. *Kaizler* a régi szabadelvű pártnak hosszú időn át tagja volt.

A katonai illetmények.

Miután a király a delegáció határozatait jóváhagyta, a hadügyminiszter intézkedett arra nézve, hogy a katonai illetékek dolgában a delegáció határozatainak megfelelő változtatások megtörténjenek. Az illetményszabályozásnak április hónap elsején való véghezvitele dolgában a hadügyminiszter a következőket rendelte el:

1. Ama katonai lelkészek, akik béke idején a tényleges szolgálatba kineveztetnek, vagy a tartalékból a tényleges szolgálatba áthelyeztetnek, felszerelési illetmény gyanánt 240 koronát kapnak. 2. A tényleges tisztjelöltek és katonai hivatalnokjelöltek számára zsold, szolgálati pótlék, ellátás és kenyérelletmény fejében évenként 1200 koronányi adjektum adatik. 3. Ama hadosztályparancsnoki vezérekari irodák, amelyek harminc koronán aluli felszerelési illetményt kaptak, harminc koronányi illetményt fognak kapni. 4. A lovasezredek gyutaslövészeti átalánya 400 korona helyett évi 665 korona lesz.

Khuen a helyzetről.

— Megszavazták a közös költségeket. —

A képviselőház ülése.

Budapest, márczius 28.

A mindenkori kormányért rajongó mamelek-szívek ma ismét hangosabban dobogtak föl. *Khuen* beszélt, a diadalmas miniszterelnök leverte, agyonsevegte, megfőzte az ellenzékét s bebizonyította, hogy nincs produktívabb kiadás, mint a közönsnek csufolt osztrák hadsereg fölhíralása a magyar nemzet zsirján. Veszont a kilenczes programot illetőleg azt jelentette ki, hogy a kormány nem állít fel e között s a véderőreform között junktimot, hanem a két kérdést egymástól függetlenül kívánja megoldani. Ime, ez a magyar lovagiaság! Mi nem presszionáljuk Bécsset, amelvnek most szüksége van a mi áldozatkészségünkre, — jeten ments! Mi várunk türelmesen, amíg ő maga hozza aranytálcán a mi jogainkat. Mert mi várhatunk. Azután a vasutas pragmatikáról tett tegnapi nyilatkozatát igazította helyre *Khuen-Héderváry*. Félreértették. Ő a törvényt nem akarja rendelettel pótolni, mert nem is lehet. Igazán szép a magyar miniszterelnöktől, egyik legelső közjogi funkcionáriusunktól, hogy legalább a beszédében elkövetett botlás után megnézegeti az alkotmányt. Végezetül afelől nyugtatta meg a Házat, hogy, ha csak egy mód van rá, a véderőreform tárgyalását mihamarább meg fogja kezdeni a parlament. A jobboldal örömmámoiban uszva tapsolt és éljenezte gazdáját, aki mandátumhoz, szerephez, hatalomhoz juttatta őket, a politika számkivetettjeit.

Héderváry előtt *Jármy* Béla, a Kossuth-párt legfiatalabb képviselő-tagja mondott ügyes talpraesett szűzbeszédet, valamint a

Justh-párti *Bikády* Antal és *Holló* Lajos is temperamentosan támadták a közös költségek terhes 84 millió tételét. A miniszterelnök után gróf *Apponyi* Albert és *Bakonyi* Samu igazították helyre félreértett szavaikat, mire a tételt a többség megszavazta. Majd áttértek a horvát miniszterium előirányzatára, amelynek kapcsán *Ostffy* Lajos, a Kossuth-párt kiválóan tehetséges tagja vette éles bonczkés alá a tarthatatlan horvát helyzetet.

Részletes tudósításunk a következő:

Jelentések.

Kabos Ferencz alelnök negyedtizenegy órakor megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesítik.

Kammerer Ernő előadó betérjeszti a pénzügyi bizottság jelentését az országos tanári és tanítói számalap mérlegéről.

Kinyomatják, szétosztják és annak idején napirendre tűzik.

A közös milliók.

Következett a közös kiadások tételének folytatás tárgyalása.

Jármy Béla pártállásánál fogva semmiféle közösgyes kiadást meg nem szavaz. A paritás egyáltalán nincs meg a monarchia két állama között semmiféle tekintetben. Ezért még 67-es szempontból sem járulhatna hozzá a költségvetéshez. A haderőnek mostani tulságos fejlesztését az ország gazdasági ereje nem bírja meg. Az ország kisembereinek gazdasági erejét kellene emelni, nem pedig ily mérhetetlen anyagi erőfeszítéssel még a meglevő erőt is elvonni az országból. Nagyban hátráltatja ez az erőfeszítés a kulturális fejlődést is. A nemzeti öntudatot kell átvinni a haza minden fiába, amely nemzeti öntudat csakis kulturális és nemzeti haladásnak nyújt támogatást. Nem fogadja el a tételt. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Bikády Antal az óriási tengerészeti költségeket nem szavazza meg. Nem látja kielégítve a nemzet jogos igényeit s a kormány iránt bizalmatlansággal is viseltetik, tehát nem fogadja el a tételt. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Holló Lajos első sorban a miniszterelnök tegnapi kijelentéseit bírálta. A miniszterelnök az alkotmányt sértette meg, amikor azt mondta, hogy ha nem sikerül a vasuti pragmatika ügyét törvénnyel elintézni, akkor rendelettel fogja a nyelvi kérdést elintézni. Törvényt nem lehet rendelettel helytelen kívül helyezni.

Polónyi Géza: Ez közönséges államesiny!

Holló Lajos kérdi, hogy a kormány mikor terjeszti elő a véderőreformot. A hadügyi vezetőség követeléseivel nem mert a koalíció alatt előállani, csak most, mert ezt a regimét ezeknek megszavazására alkalmasnak látja. Legnagyobb mértékben eliteli a tengerészeti költségeket, amelyek nem az ország érdekeit szolgálják. Mi alapon követelik tőlünk, hogy kulturális fejlődésünk rovására és anyagi erőnk meghaladásával szolgáljuk Németország tengeri érdekeit. Ez Magyarország teljes romlására vezet. Ilyen politikának a folytatása nem áll a dinasztia érdekében sem. Véleménye szerint a flottafejlesztés ügyét külön flottatörvénnyel kellett volna rendezni. Azt fejtegeti, hogy nálunk nem az alkotmányosság, hanem a caesarizmus érvényesül. Ezért küzd a közös költségek ellen s ezért nem szavazza meg a tételt. (Élénk helyeslés és taps a baloldalon.)

Elnök: Több szónok nem lévén, a vitát beárja. A miniszterelnök kíván szólni.

Förster Aurél: Jetzt kommt die Politik meines Hauses. (Zaj.)

A miniszterelnök beszéde.

Gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnök: Fölszólal, hogy az ellenzéki észrevételekkel szemben jelezze a maga és a kormány álláspontját. (Zaj a baloldalon.)

Sümei Vilmos: A császáret!

Hock János: Az osztrákot!

Baross Gyula (a baloldal felé): Ez nem osztrák parlament. Micsoda beszéd ez? Sohasem volt Héderváry osztrák! (Nagy zaj.)

Felkiáltások a baloldalon: Hallgasson! Maga darabont volt! Ne beszéljen! (Nagy zaj a Ház minden oldalán.)

Gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnök válaszul a vita során fölhangozott észrevételekre. Többen kifogásolták, hogy a költségvetésbe olyan tételeket vettek föl, melyekhez a törvényhozás még hozzá nem járult s amelyek éppen a véderő szervezeti módosítására vonatkoznak. Ez helytelen fölfogás, mert az újabb típusu hadihajók például nem jelentenek szervezeti változtatást, csak a technika követelményeinek teljesítését. Hasonló változtatáshoz különben a koalíció kormány is hozzájárult annak idején, mikor a nyolcezer tonnás hajók után a tízezer tonnásokra tért át a haditengerészet. A flotta újjászervezése nem a né-

met birodalom nyomása alatt és érdekében, hanem kizáróan saját érdekünkben történt, csak így tudunk megfelelni partvédelmi köteleosságunknak. Nem lehet megelégednünk azzal, hogy a partról védekezünk esetleges támadások ellen s áldozatul engedjük a partvidéki városokat. A többi hatalom fegyverkezéshez képt a miénk elenyésző csekélyrűg s nem is gondolunk még arra se, hogy háboru esetén a tengeren segítségére mehessünk valamelyik hatalomnak.

Gróf **Batthyány** Tivadar: A berlini sajtó folyton sürgette. (Zaj a jobboldalon.)

Gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnök: Az 1909 évi delegációs költség-tullépésekről a kormány törvényjavaslatot fog készíteni, hogy így utólag kérje ezekhez az országgyűlés hozzájárulását. A mi hadikészülődésünk egyébként végső eredményében a béke célját szolgálják. (Derütség a baloldalon.) az által, hogy biztosítják az országot esetleges támadások ellen. A készülődés költségei nem is improduktív kiadások, ezt ma már a nemzetgazdászok is elismerik.

Lovász Márton: Melyik az a nemzetgazda?

Gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnök: Irodalmilag talán még nem fejlődött ki ez a teória (Derütség a jobboldalon), de a gyakorlatban érvényesül, mert nyilvánvaló, hogy a hadiföl-szerelés költségei visszatérülnek az ország közgazdaságának javára munkabér és egyebek alakjában. Ezek a költségek csak akkor jelentenek veszteséget, ha egy háboruban megvernének bennünket. Éppen azért fegyverkezünk, hogy ezt az eshetőséget a minimumra csökkentjük. A békekongresszusok munkáját nem kicsinyli le, de a tapasztalat ma még sajnos, azt mutatja, hogy minden ilyen kongresszus után egy nagy háboru szokott következni. (Derütség.) Igaz, hogy költségvetésünk az utolsó öt év alatt ötszáz milliót tesz ki, a közös költségekre ebből harmincznégy millió esik, ezt nem lehet ugrásszerű emelkedésnek nevezni. A koalíció kormány alatt semmivel sem volt rosszabb a helyzet. Nem mondja, hogy a mostani kormány jobb fiukból állana, mint az előző, de nem is rosszabb. (Derütség.) A multban úgy igyekeztek palástolni a dolgokat, hogy a költségvetésbe nem állították be teljes összegben a közös hadügyi költségeket.

Gróf **Batthyány** Tivadar: Szóval, megszegették a törvényt!

Gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnök: A mostani kormány nem akarja az önméltóságnak ezt a politikáját követni, helyesebbnek tartja nyílt kártyával játszani. A kormány vállalta a kilenczess bizottság programjának végrehajtását és ezt most is vállalja.

Gróf **Batthyány** Tivadar: De akkor csinálják meg?

Gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnök: Az időpont megválasztását a kormány magának tartja fönn. (Derütség a baloldalon.)

Förster Aurél: Csöndes részvét kéretik.

Gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnök: Azok a költségek, melyek a véderőreform járulékaik gyanánt már most fölvették a költségvetésbe, nem prejudikálnak a törvényhozásnak. Különben is csak nyolczszáz ezer koronáról van szó, a mi egy új puskaszerkezet behozatalára szükséges. Ezeknek a tételeknek beállítása különben is a törvényen alapszik, de megszavazásuk vagy megtagadásuk természetesen az országgyűlés joga. A közös számszék reformjáról legközelebb törvényjavaslat kerül a Ház elé, amely a magyar államjog szempontjából teljesen ki fogja elégíteni. (Helyeslés.) A magyar iparnak a hadügyi szállításokban való paritásos részletése érdekében a második ágyugyárat a hadvezetőség Magyarországon szándékozik fölláttani. Megnyugtatta végül az ellenzéki szónokokat, hogy a horvát vasuti pragmatikáról szóló törvényt a kormánynak eszeágában sincs rendelettel megváltoztatni, ez lehetetlenség is volna. (Helyeslés.) A véderő reformot a két kormány egyidőben akarja a két parlament elé terjeszteni. A magyar kormány terve az, hogy a költségvetés és néhány kisebb javaslat letárgyalása után a Ház elé kerülhet a reform. A delegációról sokan bizonyos kicsinyléssel beszéltek a baloldalon. A maga részéről ezzel szemben azt tapasztalta, hogy mindenki nagyon örül, ha belekerülhet a bizottságba. (Derütség.) Szemére hányták a többségnek, hogy a koalíció alatt lesben állt s csak a kedvező alkalomra várt, hogy előléphessen. Nincs egy adat, amely azt igazolná, hogy a mostani többség utjában állt volna a koalíció politikájának. Mikor azonban ez a politikai alakulás önmagától összeomlott, köteleességük volt az ország érdekében kormányt vállalni. Kéri a tételek megszavazását. (Zajos éljenzés, helyeslés és taps a jobboldalon.)

Helyreigazítások.

Gróf **Apponyi** Albert félreértett szavainak helyreigazítása czimén hangoztatta, hogy egyszerűen az illetékeség szempontjából tette bírálat tárgyává a tételt. Azért tette meg indítványát, mert itt olyan tételek is vannak, amelyeknek megszavazása nem tartozik a delegációk illetékeségéhez.

Van erre precedens is. Mikor a boszniai lázadás idején a lázadás leverésére 22 millió koronát vettek föl a közös költségvetésbe, Szilágyi Dezso ugyanolyan indítványt tett, hogy mivel a közös költségvetésben olyan tételek is vannak, amelyeknek megszavazására a delegáció nem illetékes, a képviselőház az egész összeget utasítsa vissza. A képviselőháznak a hatásköri tullépés szempontjából ehhez a jogához ragaszkodnia kell. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnök megmarad álláspontja mellett, hogy a delegáció illetékeségének hatáskörében járt el. (Ellentmondás a baloldalon.)

Bakonyi Samu szintén félreértett szavainak helyreállítása czimén szólal fel. Hangoztatja, hogy a véderő-törvényben nem foglaltathatik intézkedés a tengerészeti létszám megállapítására nézve, hanem csak a szolgálati időre vonatkozólag. Csodálja, hogy a miniszterelnök ilyen tájékozatlanul nyilatkozik ilyen fontos kérdésben.

Gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnök azt vitatja, hogy a véderő-törvényben vannak rendelkezések a tengerészeti létszám megállapítására nézve is.

A többség ezután elfogadja a tételt.

Elnök az ülést tíz perczre felfüggeszti.

A horvát kérdés.

Szinet utár

Elnök az ülést újból megnyitja.

Következik a horvát miniszterium költségvetése.

Ostffy Lajos kifogásolja, hogy a kormány a horvát beligazgatási költségeket az előző évi költségekkel szemben felemelte. A kormány hangoztatja a takarékoságot, de olyan téren, ahol nincsen szükség rá, nagy bőkezűséget tanúsít. A horvátok beligazgatásukban nem mindenben szolgálják a magyar érdekeket, sőt sok esetben a magyar állam-és ellen dolgoznak. Igen sokszor találkozunk olyan jelenségekkel beligazgatásban és különböző horvát intézményekben, melyek az anyaországra egyenesen sérelmesek. Hiszen a zágrábi egyetemen és iskolákban a történelmet is meghamisítják, hogy az ifjuságot az anyaország ellen neveljék, ellenben a magyar iskolákba járó növendékeket, sőt még a tanítókat is üldözik. Illetőségi és szegényügyekben igen nagy animozitás nyilvánul meg a magyarokkal szemben. Közismertek azok a törekvések, melyek külön horvát állampolgárságot különböztetnek meg. (Ugy van! balfelől.)

Gróf **Batthyány** Tivadar: Látjuk Ausztriában. Ott van a Bianchini indítványja.

Ostffy Lajos: Illetőségi kérdésekben a horvátok visszaélnék autonóm jogaikkal. Foglalkozik a Banjanin-féle mentelmi esettel, ahol horvát részről, de különösen a bán részéről súlyos sérelem ért a magyar államot. Nem közönséges eset a szlavosítás céljait szolgáló Cirill-egyesület céljaira történt adakozás sem, ahol a bán nagyobb összeggel szerepel az adakozók között, hogy megerősítse és fejlessze ezt a magyarellenes idegen egyesületet. (Zaj és mozgás a jobboldalon.) Még oly vidékeken is, ahol kevés szláv lakik, ez az egyesület propagandát csinál a szláv eszméknek és sajtótermékeivel a magyar állameszme ellen izgat. (Ugy van! balfelől.) Ha Horvátország területén ilyen beteges tünetekkel találkozunk, akkor a horvát beligazgatás költségeit ellenzéki oldalról megszavazni nem lehet. (Helyeslés balfelől.)

Polónyi Dezso kéri, hogy az idő előrehaladottsága miatt beszédét holnap mondhassa el.

A Ház az engedélyt megadja.

Mocsáry Sándor, a közgazdasági bizottság előadója betérjeszti a bizottságnak a védjegyek és szabadalmak oltalmáról szóló törvényjavaslata vonatkozó jelentését.

Elnök az ülést háromnegyed három órakor beárja.

EGYHÁZAK.

(Súlyos vádak a püspöki helynök ellen.)

A félhivatalos Magyar Távirati Iroda nyomán mi is megírtuk tegnap, hogy Fehérhalom község küldöttsége a napokban panaszt emelt a nyitrai püspöki hatóságnál *Jeszzenszky* püspöki helynök ellen, mert hivatására szólta. Ma ugyancsak a félhivatalos Magyar Távirati Irodának azt jelentik Nyitráról, hogy a fehértemplomiak *Sztolarik fehértemplomi plébános* ellen emelték panaszt zsarolás miatt *Jeszzenszky vikárius* előtt és nem, mint tévesen jelentve volt, *Jeszzenszky vikárius* ellen.

Az osztrák válság.

— Elhatározták a házfeloszlatást. —

Budapest, márczius 28.

Bécsben az osztrák kormány ma szokatlanul hosszú nyult minisztertanácson elhatározta, hogy a császárnak javasolni fogja a Reichsrath feloszlatását. *Bienert* pénteken teszi meg a császár előtt az ehhez szükséges javaslatokat. A közvéleményt most már az érdekli, hogy a feloszlatást megelőzőleg lemond-e az osztrák kormány, azonban ez csak formai kérdés, mert kétségtelen, hogy az új megbízást is ő fogja megkapni s erre a kormányra vár az a föladat, hogy a tizennegyedik paragrafus alapján tovább kormányozzon és a választásokat végrehajtsa.

Mai híreink itt következnek:

Délelőtt báró *Bienert* miniszterelnök tanácskozásra hívta össze a kabinet tagjait és még délután három órákor is együtt volt a kormány. A minisztertanács szokatlanul hosszú nyult üléséről mindenféle azt következtették, hogy nemesak az elnapolás következtében szükségessé vált rendletek megfogalmazásáról és aláírásáról, az ugynevezett szükségrendeletek alakításainak elintézéséről volt szó, amelyeket a kormány valamennyi tagja tartozik aláírni, hanem a feloszlatással kapcsolatos intézkedéseket is ma beszéli meg a kabinet.

A minisztertanács végével azután nyilvánosságra jutottak a következők: A minisztertanács elhatározta, hogy megteszi a koronának az előterjesztést a ház feloszlatására nézve. A miniszterelnök pénteken megkérdezték az uralkodóhoz és szombatra várják a házfeloszlató rendelet publikációját. A választások határideje tekintetében a kormány még nem döntött. Beavatott körökben általános az a nézet, hogy ősszel lesznek a választások. Az uralkodó alkotmánypártja mai klubülésén a ház feloszlatása ellen foglalt állást. A keresztényszocialista párt a jövő választásokon nem fogja kandidálni *Axmann*-t, *Bielohlavek*-et és *Prohaska*-t, ez az utóbbi helyet enged *Hierhammer* alpolgármesternek. Báró *Chiari* nem akar fellépni az új választásokon.

Még nem lehet tudni, vajjon a feloszlatás előtt a forma kedvéért be fogja-e nyújtani lemondását a *Bienert* kabinet? Azért tartják a lemondást politikai körökben valószínűnek, mert három miniszter, nevezetesen *Hohenburger*, *Glombinski* és *Weisskirchner* a pártokra való tekintettel, amelyeket a kormányban képviselnek, elvi okokból ragaszkodnak ahhoz, hogy a kabinet nyújtsa be lemondását és csak ha az uralkodó visszautasítja azt, s kénytelenek legfelsőbb parancsra hivatalban maradni, fogják ellenjegyezni a 14. szakasz alapján kibocsátandó szükségrendeleteket.

Arról homlokegyenest eltérők a vélemények, hogy mikor lesznek az általános választások? A német szabadelvűek azt szeretnék, ha július előtt lezajlanának s ugyanez a bécsi képviselők vágya is, ellenben minden pártbeli agráriusok ellenzik a nyári választásokat, mert akkor az ő választóik a mezei munkákkal vannak elfoglalva. Úgy mondják, hogy a kormány e részben még nem döntött s mielőtt határozná, meg fogja hallgatni a pártok vezéreibek és a tartományok politikai tényezőinek véleményét.

A német nemzeti pártszövetség délelőtt tíz órákor a képviselőház egy termében ülést tartott. Megbeszélték a politikai helyzetet s annak reményében, hogy a választások csak ősszel lesznek, egyelőre elállottak attól a tervtől, hogy már most manifesztumot intézzenek a választóközönséghez.

A keresztényszocialisták pártgyűlése délután volt, holnap pedig plenáris konferenciát tart az egész pártszövetség.

A longyel klub is ma délután tartott ülést, hogy megvitassa a teendőket. Ezekben a körökben biztosra veszik, hogy ősszel lesznek az általános választások.

Ami a bankszabadság ideiglenes meghosszabbítását illeti, két terv merült fel. 1899-ben a 14. szakasz alapján hosszabbították meg a privilégium

időtartamát, most azonban a kormány egynemely tagja tanácsosabbnak itéli a 14. szakasz mellőzését s egyszerűbbnek tartja, ha a meghosszabbítás dolgában a kormány közvetlenül egyezik meg a jegybank vezetőségével. Ez azonban csak részletkérdés, ezen nem fog mulni, hogy mikor következik be a házfeloszlatás. A jövő hét derekán már elszélel a Reichsrath, tagjai mennek a választókerületekbe azzal a szomorú gonddal, hogy vajjon visszakerülnek-e az új képviselőházba.

Titokzatos hajóparádé.

— Vilmos császár és Ferencz Ferdinánd találkozója a nyílt tengeren. —

Budapest, márczius 28.

Egy nagyszerű, a száraz hivatalos kommunikáció leírása szerint is impozáns és megkapó hajóparádé híre érkezik az Adriáról: *Ferencz Ferdinánd* trónörökös a Korfu felé hajózó német császár elé vitte a monarchia egész tengeri haderejét és hatalmas fölvonulásban üdvözölte a szövetséges német birodalom koronás urát. A nyílt tengeren a végtelen vizek és a kéklő tavaszi ég magányában ma délelőtt történt a találkozás. Amint a „Hohenzollern“-jacht a hajóraj közelébe ért, a „Karl VI.“ hajó zenekara rázendített a „Heil dir im Siegeskranz“ himnusra, a többi hajó pedig üdvözléseket tett. Azután bókákat és üdvözlő jelzéseket váltottak s amikor a „Hohenzollern“ eltűnt a messzeségben, a hajóraj visszavált a fasanai kikötőbe.

Vilmos császárnak kétségtelenül kellemes meglepetést szerzett ez a váratlan és mindezt ideig titokban tartott hajóparádé. Az impozáns tengeri esemény azonban nagyon alkalmas arra, hogy következtetéseket lehessen hozzá fűzni. A tüntető fölvonulásnak nagyon olyan forma színe van, mintha a német császár seregszámlát tartott volna a monarchia tengeri hadereje fölött s ez nagyon megerősíti azoknak az álláspontját, akik a legutolsó delegációk alatt és most a közös költségek tárgyalása alkalmával a képviselőházban vitatták, hogy az új Dreadnoughtokat Vilmos császár kedvéért építjük. Egy másik föltűnő dolog, hogy ezt a szövetséges társi üdvözlést ennyire titokban tartották. Kítől féltették a negyvenhét hajóból álló hatalmas tengeri hadat? Kinek a kíváncsi szemétől? A liha nem egy könnyű jachttól tartottak, mely Velenczéből lopva nyomon követhette volna a Hohenzollernt. És fölmerül az a kérdés, hogy vajjon akkor is megcsinálták volna ezt a hajóparádét, hogyha nem Vilmos császár, hanem egy másik szövetségesünk az olasz király utazik az Adrián s német tisztiek helyett olasz admirálisok figyelik a fölvonulást.

Híreink az Adria eseményéről a következők:

Vilmos császár, aki feleségével és leányával együtt ma reggel utazott el Velenczéből Korfuba, a nyílt tengeren találkozott *Ferencz Ferdinánd* trónörökössel. A találkozás előkészületeit eddig — miért, miért nem, — szigorúan titokban tartották és így történt meg az, hogy bár a császárnak egész uti programja meg volt állapítva, erről a találkozásról eddig nem történt említés.

A császár hajója, a „Hohenzollern“, reggel 5 óra után hagyta el Velenczét. Majdnem ugyanabban az időtájtban az egész osztrák-magyar hajóraj elindult a fasanai kikötőből a német császár elé.

Ferencz Ferdinánd főherceg tengernagy rendeletére hajnalban Fasanánál egybegyűltek a tartalékhajóraj, a torpedó-flottilla, a központi hadikikötő kerületében szolgálatban álló és a Trieszt, Fiume és Lussin-Piccolo kikötőiből odaérkezett hajók, összesen 47 hajó, a többek között a Károly főherceg, Frigyes főherceg és Babenberg csatahajók, a VI. Károly czirkáló, a Szigetvár és Panther kisebb czirkálók, hét torpedóüző, huszonhat torpedónaszád, két tengeralatt járó hajó és száma kisebb hajó. A tengernagy-főhercegnek ez alkalommal kibocsátott napiparancsa értelmében két, lehetőleg egynemű hajóhadosztályt kellett alakítani.

Az egyik hadosztály parancsnokságát maga vette át, a másik hadosztály parancsnoka gróf *Lánus* Károly ellentengernagy volt. Reggeli hat órákor felvonták a VI. Károly csatahajóra a tengernagy lobogót. A hajók reggel hat órákor hagyták el a kikötőt. A két hadosztály megalakult.

Háromnegyed tíz órákor feltűnt a Hohenzollern császári yacht kíséretében a *Sleipner* és a *Königsberg* hajókkal. Azonnal megdördültek az ágyuk üdvölvései, a parancsnoki hajókra felvonták a német lobogót. A Hohenzollern nagy sebességgel hajózott el a két sorjában felállított hajóhadosztály között. A császár yachtjának elhajózásánál a legénység a vendégesászárt ötszöri hurrá-kiáltással üdvözölte. A hajók zenekara a német himnuszt játszották. A német császár maga állott hajójának parancsnoki hidján, valamivel lejjebb vezérkara. Az üdvölvésekre a *Königsberg* hajó válaszolt. Amidőn a császár yachtja elhajózott a parancsnoki hajók előtt, a két hajóosztály is megindult, még pedig teljes gözzel úgy, hogy csakhamar utólérték a Hohenzollern yachtot, mely időközben meglapított menetet. A német császár rendeletére hajója a nemzetközi hajójelzés útján a következő jelzést adta:

— *Köszönet a hajórajjal való üdvözlésért. A hajók pompásan néznek ki.*

Nemsokára kézi jelekkel a következőket adták le:

— *Szívélyes üdvölet a szépen sikerült hadgyakorlat alkalmából. Az elhelyezés kiváló volt.*

Ferencz Ferdinánd rendelkezésére a következőket válaszolták.

— *Mély köszönet, boldog vagyok, hogy felségéd elé vezethettem a hajórajt és hogy üdvözölhettem.*

Ezután a Hohenzollern yachtjának nemzetközi jelek útján még „Szerencsés utat“ kívántak. A főherceg dróttalan táviró útján hosszabb táviratot intézett a császárhoz, melyben újabb köszönetet mondott az elismerő nyilatkozatért és annak az óhajnak adott kifejezést, hogy a császár visszatérő útjában megtekinti a Levante-ben hajózó hajórajt is. Ezután a hajóhadosztály ujaob üdvölvések közepette délelőtt tizenegy óra tájtban Verudella közelében visszafordult, míg a Hohenzollern a *Sleipnerrel* és a *Königsberggel* folytatta útját. A hajóraj délen érkezett Pólába, hol *Ferencz Ferdinánd* főherceg megelégedésének adott kifejezést a hajók legénységének magatartása felett.

Korfuból jelentik nekünk: Holnap délelőtt tizenegy órákor érkezik a német császári pár. Az idegenek sokkal nagyobb számban özönlenek ide, semmint tavaly, amikor a német császári pár itt tartózkodott. Ezuttal a fejedelmi vendégek hosszabb időt fognak tölteni az Achilleionban. Szó van róla, hogy májusig marad a császári pár. A trónörökös és neje pénteken érkezik, de csak rövid időt fog itt tölteni, mert Rómába utazik.

KÜLFÖLD.

Az olasz jubileum. *Viktor Emánuel* király a *Ferencz József* üdvözlő táviratára a következő távirati választ küldte: Mély köszönetet mondok felségének a nekem küldött szerencsekívánatokért. Ösztözem felségéd bizalmában a béké és haladás nemese szerepét illetőleg, amely népeinkre vár és az őket egyesítő barátságban és szövetségben biztos garanciát bír. Kérem felségédet, fogadja leghőbb óhajaim kifejezését, amelyivel személye és államainak virágzása iránt viseltetem.

Vilmos császár üdvözlő táviratára *Viktor Emánuel* király a következő távirati választ küldte: A szerencsekívánatok, amelyeket oly igen szívólyesen a magad és a császárné nevében kifejeztél, mélyen meghatóttak. Ezek az érzelmek viszhangra találnak szívemben és az olasz nemzet szívében. Az őszinte és kölcsönös rokonszenv kölcsönkeivel összefűzött népeink szövetsége mindenkor Latalmas garanciája lesz fejlődésüknek és a világ békéjének.

Rómában a Castel Sant'Angelosban ma a királyi pár, az acostai herceg, a turini gróf, a génuai herceg, az összes miniszterek, valamint a

szenátus és kamara küldöttségeinek jelenlétében megnyitották a retrospektív kiállítást. Credaro közoktatásügyi miniszter s Morgatti ezredes, aki a kiállítást rendező beszédeket mondta, amelyek élénk tetszésre találtak. A királyi pár megtökintette erre a kiállítást és esodálatát fejezte ki a látottak fölött. A királyi pár elhagyta a várost és rendkívül nagyszámu közönség viharosan köszöntötte. A városban igen élénk az élet. Az idő pompás.

A kiállítás megnyitása során ma délután volt a kiállítás magyar pavillonjának ünnepes megnyitása is. A királyi pár és kísérete kocsin érkeztek a pavillon elé, hol üdvözlésükre megjelent Miklós Ödön magyar kormánybiztos, Mérey osztrák-magyar nagykövét, San Martino a kiállítási bizottság elnöke, a szenátus és a kamara elnökségei, több képviselő és szenátor, Di San Giuliano külügyminiszter, Credaro közoktatásügyi miniszter, Di Scalea külügyi államtitkár, Nathan polgármester, Capelli mezőgazdasági intézet elnöke, számos előkelőség és igen sok hölgy. A pavillonba vezető lépcső fényesen volt díszítve. Az uralkodó pár Miklós Ödön kiállítási biztos kíséretében a pavillonba lépett és meghallgatta az üdvözlő beszédet, amelyben a kiállítási biztos olasz nyelven köszönetet mondott a felsőges pár megjelenéséért. A királyi pár ezután körülsetált a termekben és csodálkozásának adott kifejezést a látottak felett. A királyi pár különösen azokban a teremben időzött sokáig, hol az arcképek vannak kiállítva. Miklós Ödön átnyújtotta a királyi párnak a katalógus diszpendányát. A királyi pár innen az angol pavillon megnyitására ment.

Az orosz belügyi válság. Pétervárról jelentik: Akimov, a birodalmi tanács elnöke, épp úgy, mint Guckov, a дума elnöke, lemondott állásáról. A dumát valószínűleg feloszlatják. Gueskovnak, a дума elnökének a lemondása a tőzsdén nagy áresést idézett elő. Guckov kijelentette, hogy azért mondott le, mert nem lehet több közvetítő a császár és a nép között. A lapok jelentése szerint Wojewodski tengerészeti miniszter beadta lemondását.

Vojewodski tengerészeti miniszter lemondását a császár elfogadta. Utóda eddigi helyettese, Grigorovics tengerügy lesz. Nem azért mondott le a tengerészeti miniszter, mert a császár az udvarhoz hívta a trónörökös nevelőjéül, hanem azért, mivel az a vizsgálat, amelyet szinleg elrendelt a tengerészeti minisztériumban, a dumát nem elgigitte ki.

Pétervárott úgy vélik, hogy a külügyi helyzet is komoly, a külügyminiszter súlyosan beteg és hónapokig sem fogja intézhetni az ügyeket, a kereskedelmi miniszter és a vezérkar főnöke szintén ágyban fekvő betegek s mindehhez járult, hogy a tegnapi minisztertanácson a tengerészeti miniszter benyújtotta lemondását. Az októbrista párt egész éjjel együtt volt s azt az interpellációt vitatta meg, amelyet Stolypinhez fog intézni. A nacionalisták minden áron tartani akarják Stolypint s így heves mérközésre van kilátás közte és Guckov között. A kormányhoz közelálló körökben általános az a vélemény, hogy a költségvetés megszavazása után haladéktalanul október végéig elnapolják a dumát.

Általában az a nagy kérdés foglalkoztatja a kövéleményt, vajjon feloszlatják-e a dumát, vagy sem? A politikai válság miatt a moszkvai tőzsdén pánik támadt, míg a pétervári tőzsdén nagy volt a zűrzavar. Csak a csári bank közbelépésének köszönhető, amely összevásárolta a piacra dobott értékeket, hogy az árfolyamokat tartani lehetett.

A дума mai ülésén a képviselők szinte teljes számban jelentek meg. A tribünök zsúfolva voltak: Volkonszky herceg elnök közli, hogy Guckov lemondott a дума elnökségéről és jelentést tesz a napirend módosítása tárgyában beérkezett javaslatokról.

Singarev (kadettpárti) az ülésezés megszakitását nyilvánvalóan törvényellenes cselekvésnek mondja. A kormány számos frakciót arra kényszerített, hogy interpellációkat nyújtsanak be. A folyó ügyekre való áttérés lehetetlen, mielőtt a дума a beállott helyzetről nem tárgyal.

Anre (októbrista) kifejti, hogy a dumának mindenekelőtt hangsúlyoznia kell, hogy sajnálja a дума munkálkodása ellen intézett merényletet. A képviselők kötelessége rámutatni arra, hogy ok nélkül mélyen meg lettek sértve és kötelességüknek tartják a hadügyi költségvetés tárgyalását befejezni és azután a négy frakció által benyújtott interpelláció tárgyalására áttérni. A дума kétségkívül egyöntetű döntést fog hozni. (Helyeslés a centrumban.)

Koblinski (jobbparti) kijelentette, hogy a házülésének három napos szünetelése után néhány szóval vázolni akarja a helyzetet, az elnök azonban félbeszakította a szónokot azzal a kijelentéssel, hogy a birodalmi gyűlésnek, bármily nehéz napok előtt

áll is, bármivel is vádolják, hallgatnia kell és nem szabad megengednie, hogy gyűlései politikai tüntetések színhelyévé váljanak. A birodalmi tanács szempontjából csak egy dolog bír fontossággal: ő felsége bizalma. Boldog, hogy e bizalom tántoríthatatlan.

A jelenlevők az elnök szavait nagy lelkesedéssel fogadták, majd azután áttértek a napirendre.

A hadi költségvetés több tételének elfogadása után áttértek az októbristák, progresszisták, kadetpártiak és szocialdemokraták egybehangzó interpellációi sürgősségének tárgyalására. Az interpellációk a kormányt törvényellenes eljárással vádolják amiatt, hogy a birodalmi tanács által elvetett javaslatot a törvényhozó testület ülésezésének szünete közben életbeléptette. Több szónok beszéde után a sürgősséget a nacionalisták és jobbpart szavazatai ellenében az összes szavazatokkal elfogadták és rögtön megkezdtek az interpellációk tárgyalását. Miljukow kadetpárti kijelenti, hogy Stolypin fontos okból feloszlatta az első és a második dumát. Most kerül a sor a harmadik dumára. Ennek azonban maga a többség az oka, mely támogatta a kormány minden intézkedését és ezzel elrontotta a kormányt. A kormány legutóbbi intézkedése megadta a dumának a halálos döfést, egyúttal azonban a kormány döfése magát is érte, ezzel azonban a dumának nem kell törődnie, ha nem volt képes méltósággal élni, legalább becsülettel haljon meg. (Tetszés balról.)

Az új olasz kormány. Tegnap még benne volt a Giolitti-kabinet listájában a Bissolati szocialista képviselő neve. Egy szocialista képviselő a királyi kormányban mindenestre elég érdekes még Olaszországban is. Ugy látszik azonban, Bissolati minisztersége hamarabb elszállt, mint a tegnapi kapitólumi ünnepek mámorára, mert ma már senki sem beszél szocialista miniszterről. A szocialista „Avanti” szerint Bissolati az, aki irtózik a miniszteri tárczától. Levelt irt Giolittinek, amelyben kijelenti, hogy teljesen hozzájárul Giolitti programjának főpontjaihoz, de a miniszteri hivatal külsőségei ellen viseltetett ellenérzését nem győzheti le és arra kéri Giolittit, hogy ne ragaszkodjék személyéhez, hogy őt tárczával kínálja meg. A „Tribuna” szerint Bissolati szándéka megmáshatatlant, másrészt azonban biztosította Giolittit, hogy minden erejével támogatni fogja. A „Messagero” megezőfolja azt a hírt, hogy Sacchi és Credaro jelenlegi radikális miniszterek a Giolitti-kabinetbe nem lépnének be. Sacchi és Credaro maguk is alaptalannak jelentik ki ezt a hírt. A „Messagero” tudni véli, hogy Sacchi, Credaro, Spingardi, di San Giuliano, Pozzi, Catolica, Finocchiaro és Facta fognak belépni az új kabinetbe. Bissolati szocialista vezér egy újságról a következőképp magyarázta meg magatartását:

— Elhatározásom megmáshatatlant. Nem vagyok barátja a czerimóniáknak, gyomrom nem veszi be a parádákat, nem tudom fékezni temperamentumomat. Kétszer volt alkalmam erről beszélni Giolittivel, egyszer a királylyal és nem csináltam ebből titkot előttem. És éppen a király volt ama kevesek egyike, aki ezt teljesen megértette és máltányolta. A Kvirinálba szívesen mentem, mert ott nem követeltek tőlem czerimóniákat. Nagyon tetszett nekem az a szíves egyszerűség, amelylyel a király fogadott.

Zavargások Portugáliában. Alhandra portugál városban 20 mértföldnyire Lisszabontól a republikánus érzelmű nép benyomult a monarchista klubba és sok embert revolverrel leterített. A támadásra az adott okot, hogy a monarchista klub két tagjának lakásán nagy fegyverraktárt fedeztek föl.

Az orosz-kínai konfliktus. Pétervárról jelentik: Ámbár a kormány feltétlenül tagadja a Kína ellen való háboru lehetőségét, a mandzsországi orosz alattvalók helyzete mégis nagyon válságos. A moszkvai vasúti állomásokon visszautasították a Seliabinszk állomáson tul való küldemények elfogadását. A londoni Evening Times értesülése szerint egy biztosító társaság Pekingből a következő táviratot kapta: Orosz katonák föltartóztattak egy kínai karavánt. Orosz nyalogság és lovasság a kínai területen levő Igl ellen vonul. Az orosz csapat parancsnoka nem engedi meg a kínai karavánnak, hogy utját folytassa. Attól félnek, hogy oroszok és kínaiak össze fognak ütközni. A bécsi „N. Fr. Presse” teljesen megbízható forrásból azt az értesítést kapta, hogy Kína az összes pontokban engedett.

Pétervárról jelentik: A kínai kormány válasza megérkezett. A választ kielégítőnek tekintik és a pekingi orosz követnek megfelelő instrukciókat adtak.

Pekingből jelentik: Hivatalos körökben megelégedéssel veszik tudomásul a Kína és Oroszország közti félreértések elenyészését. E félreértések nem voltak olyan komolyak, hogy megsértsék a hagyományos barátságot és még kevésbbé, hogy fegyveres konfliktust idézzenek elő.

Zendülő török katonák. A törökországi Teskislában a múlt éjszaka fellázadnak azok a csapatok, amelyeket Jemenbe küldtek. A zendülő katonák megtagadták az engedelmséget Schlichting német alezredesnek, a hadsereg egyik reformátorának s mikor az erőszakkal fenyegetőzött, az albán katonák valamelyike hasbalötte. Schlichting alezredes később behalt sebébe. A hadügyminiszter és a katonai hatóságok titkolják az esetet. Ezekre az eseményekre vonatkozólag kiegészítőleg még a következőket jelentik: A fő felbujtató Boletinas Isza hirhed' albán főnök volt. Két szállítóhajó három zászlóaljjal, egy lovassági századdal és egy gépfegyverosztálylyal San Giovanni di Medzába indulnak, ahonnan a csapatok Tuziba menetelnek tovább.

A mexikói válság. Mexikói jelentés szerint az új kabinet, amelyben Limantour a pénzügyi tárczát tölti be, ma megalakult. Az új kabinet végleges összetétele a következő: pénzügyi Limantour, külügyi De la Barra, igazságügyi Sodí, közlekedésügyi Doringuez, hadügyi Kasio, közoktatásügyi Estanol. A belügyminisztérium egyelőre betöltetlen marad. Inclan londoni mexikói pénzügyi ágenszt washingtoni nagykövetté nevezték ki.

A newyorki Sun értesülése szerint Chofeo nyugat-mexikói város mellett véres összeütközés volt, amelyben 152 felkelő és 372 katona elesett és nagyon sokan megsebesültek. A kormánycsapatok megfutamódtak.

Marokkó, az idegen légió és Portugália. Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés költségvetési bizottságában Kiderlen-Waechter külügyi államtitkár három kérdésre válaszolt: Marokkóra vonatkozólag kijelentette, hogy szó sincsen az algecirászi egyezmény felfüggesztéséről. Ez az akta megakadályozza azt, hogy akármelyik hatalom zsebre vágasson Marokkót. Az idegen légióra vonatkozólag a külügyi hivatal megkérte a francia kormányt, hogy kiskorukat ne vegyenek be a csapatba. Franciaország erre közölte, hogy ezentul csak a 18-ik életévüket betöltött ifjakat fognak bevenni és ha bármelyiket reklamálják, minden egyes esetet meg fog vizsgálni és a jogos reklamációnak helyet fog adni. A portugáliai állapotokról úgy nyilatkozott az államtitkár, hogy a helyzet ott nem öröndetes. Németországnak a kiutasított német apácák magánvagyonra és egy német ember miatt nehézségei vannak és az eddigi előterjesztések eredménytelenek maradtak, miért is most arról tanakodnak, hogy milyen eszközökhöz folyamodjanak. Fezből egyébként azt jelentik a párisi lapoknak, hogy a helyzet újból igen nyugtalanító lett. Hírlik, hogy a konzulok ismét tanácskoztak és elhatározták, hogy az európaiaknak az elutazást fogják ajánlani. Számos üzletet, melyet tulajdonosai cserbenhagytak, a benszülöttek kifosztottak. Délben az a hír volt elterjedve, hogy mintegy 2000 zemur-törzsbeli Fez felé tart. Ha ez igaz volna, komoly eseményekre kellene elkészülnünk, mert a város, ha csak a mehalla nem jön segítségére, ily támadásnak nem állhatna ellen.

Intelem a lordoknak. Londonból jelentik nekünk, hogy sir Henry Lucy ismert politikus az „Observer”-ben azt írja, hogy a liberális kormány mindenre el van készülve és ha a felsőház a vétóbillt elveti, vagy megcsontítja, akkor a kormány a parlamentet azonnal elnapolja, de csak egyetlenegy napra. Huszonnégy óra múlva a parlament újra összeül, még pedig az új ülészek megnyitásának teljes formájában, vagyis a megnyitás teljes formájában trónbeszéddel fog megtörténni. Ezután újra előterjesztik a vétóbillt, keresztülhajszojják, úgy hogy csakhamar ismét a lordok elé kerül. Ha a lordok újra leszavazzák, akkor Asquith miniszterelnök élni fog azokkal a jogokkal, amelyeket a király a választásoknak reá nézve kedvező kimenetele esetén biztosított neki. Elkövetkezik a peersclub, a lordok tömeges kinevezése, ami által a kormány többséget fog nyerni a felsőházban.

Panama a bolgár tengerészetnél. Bulgáriában nagyszabású visszaéléseket fedeztek fel, amelyekbe a bolgár flotta parancsnoka, Nikolajew és kivülie Popow alezredes, több tengerésztiszt s az egykori francia tengerészeti instruktor, Pichon sorhajó-

hadnagy is bele vannak keverve. Az a vád ellenük, hogy az aknák és más tengerészeti anyagbeszerzések körül súlyos szabálytalanságokat követtek el. A hadügyminiszter vizsgálóbizottságot küldött ki ennek jelentése alapján Agura ügyész vádat emelt a tengerészeti parancsnokok és a kompromittált tisztak ellen. A hadügyminiszter kérésére a király megadta a felhatalmazást s megindult az eljárás, de a francia instruktor ellen nem emelnek vádat.

Küzdelem a Pool ellen.

— Tiltakozik az OMGE. —

Interpellál Szmracsányi

Budapest, márczius 28.

A Continental-Pool-lal kötött kivándorlási kormányserződés általános felháborodást keltett a közvéleményben. Nemesak az ellenzéki pártok képviselői tiltakoznak a kivándorlási német ügynökök kezére játszó és a kivándorlási törvény: az 1909. évi II. tez. rendelkezéseinek negligálása ellen, hanem megmozdult az ország legnagyobb gazdasági egyesülete: az Omge is, hogy a hatósági közreműködéssel szervezett kivándorlás ellen tiltakozó szavát felemelje. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja, ugyanis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó bizottsága április hónap 1-én tartandó rendes ülésén Buday Barna előadása nyomán fog foglalkozni a Pool-szerződéssel. Ez alkalommal Buday Barna a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

Mondja ki a végrehajtó-bizottság, hogy

1. a m. kir. belügyminiszter és az ugynevezett poolvonalak között a magyarországi kivándorlók szállítására nézve létrejött szerződést sérelmesnek és károsnak itéli, mivel a szerződés megengedi a konzesszionált vállalatoknak Magyarországon irodák föllállítását és üzleti szervezkedését, anélkül, hogy azok egész üzletkörükre nézve a magyar törvények hatálya alá és magyar hatósági ellenőrzés alá vetették volna magukat, amint pedig ezt az 1909. évi II. tez. rendelkezései és a magyar kivándorlási politika érdekei parancsolják;

veszedelmesnek tartja a szerződést, mert ez a Magyarországon belül folytatható üzleti tevékenység minden föltételének kiszolgáltatása mellett az engedélyezett vállalatoknak az állami ellenőrzés alól elvont és jogosulatlan kivándorlók szállítására is lehetőséget nyújt, ami a honvédelmi és közgazdasági szempontból olyannyira káros kivándorlás mesterséges fokozását eredményezheti;

2. felterjesztésben fölkéri az országgyűlés képviselőházát, hogy a belügyi kormányt a szerződés legrövidebb határidőn belül való fölmondására utasítsa;

3. ugy a törvényesség, mint az államérdek szempontjából a szállítási engedélyt csakis olyan külföldi hajózársaságok számára tartja megadhatónak, melyek biztosítékot nyújtanak arra, hogy szállítási üzleteiket a kivándorlási törvény rendelkezéseinek értelmében fogják gyakorolni.

A megokolás igen behatóan tárgyalja a Pool-szerződést és rámutat arra, hogy a Pool-társaságokkal kötött kivándorlási szerződés célja az volt, hogy a kivándorlás körül fölmerülhető visszaéléseknek véget vessen. Feladata lett volna tehát a szerződésnek biztosítani azt, hogy a Pool-vonalak magyarországi kivándorlót utlevél nélkül ne szállítsanak; külföldi közvetítő ügynökökkel üzleti összeköttetést ne tartsanak fenn; vessék magukat a magyar törvények és rendeletek hatálya alá s bizonyosságot nyújtandó, külföldi kikötőkben a magyar kormányknak kivándorlási üzleteikre nézve ellenőrzői jogot adjanak. Ezek voltak a magyar érdek és egyúttal a magyar törvény követelései. Ezeknek a követeléseknek a kielégítése nélkül a Pool-vonalak a kivándorlási törvény értelmében egyáltalán nem is kaphattak szállítási engedélyt.

A szerződés a magyar álláspontot nem érvényesítette. Nem sikerült a Pool-vonalakat arra köteleznünk, hogy csakis szabályszerű utlevéllel ellátott magyarországi kivándorlókat szállítsanak. Nem sikerült arra kötelezni őket, hogy nem engedélyezett külföldi közvetítővel az üzleti összeköttetést megszakítsák. Külföldi üzletekre nézve nem vetették magukat a magyar törvények és rendeletek hatálya alá és nem adtak módot a magyar kormányknak a külföldi kikötőkben a törvény által

elrendelt ellenőrzés gyakorlására. A szerződés tehát a magyar álláspont vereségét jelenti mindazon főbb pontokban, amelyekben a Pool-vonalak üzleti érdeke a magyar törvénnyel és a magyar érdekekkel összeütközött.

Ezenkívül a szerződés törvényt is sért, mert nem érvényesítette a belügyminiszter a szerződésben a kivándorlási törvény 20. és 21. szakaszait, melyek szerint a vállalkozó a kivándorlók szállítását csak az engedélyezett irodában kötött szerződés alapján teljesítheti, utlevéllel el nem látott egyénnel pedig szállítási szerződést kötni egyáltalán tilos. Ezeknek a törvényes rendelkezéseknek a hatálya alól egyenesen feloldja a Pool-vonalakat a szerződés 4. szakasza, mely kimondja, hogy: „A magyar törvények és rendeletek a Pool-vonalaknak Magyarországon kívül folytatott összes üzletkörülményeire mindaddig nem alkalmazhatók, amíg erre vonatkozólag megállapodás jöhet létre. Ez a szerződéses megállapodás szó szerint a kivándorlási törvény 7. szakaszába ütközik és a kivándorlási törvény végrehajtását azon a ponton adja fel, amely ponton a törvény végrehajtása a szerződésnek legfőbb feladata és célja volt.

Az a képtelenül ferde helyzet jön létre tehát a szerződés után, hogy a Pool-társaságok a kivándorlási törvénybe ütköző, büntelendő cselekményeket követhetnek el, a magyar állammal fennálló szerződés sérelme nélkül, sőt ennek védelme alatt. A magyar kormány szerződésszerű engedélyt ad olyan kihágások és vétségek elkövetésére, melyeket a magyar állam törvénye büntetni rendel.

Gondoskodni kellett volna a szerződésnek arról is, hogy a fumei utvonal visszafelvezhető ne legyen és hogy a kivándorlás irányítása német tröszt kezébe ne kerülhessen. Erről azonban a szerződésben semmi kikötés nincs.

Mindent összevéve, a szerződés behozza a német gőzhajózársaságok trösztjét, neki üzleti érdekérvényesítést engedélyez. A kivándorlók szállításának 50—60 millió koronás üzletét ugyszólván monopol-szerűleg ennek a társaságnak biztosítja, de viszont a Pool-társaság nem mond le a jogosulatlan külföldi közvetítőkkel való összeköttetéséről és nem kötelezi magát arra, hogy csakis utlevéllel ellátott magyarországi kivándorlókat szállít. Feladja a szerződés a kivándorlási törvény végrehajtását, feladja az állami ellenőrzést és feladja a kivándorlás irányítását is. Ennél a rendelkezésnél mindenesetre türethetőbb a régi helyzet fenntartása.

A Pool-szerződés tehát nemesak törvényellenes, nemcsak a magyar kormány meghátrálásának bántó okmánya, de egyúttal veszedelmes is, mert minden megnyugtató biztosíték nélkül, a magyar állam érdekeivel és akaratával szemben álló üzleti érdekek szervezettel vezeti be ide, ezzel újabb nehézségek elé állítja az idáig is házagosan gyakorolt hatósági ellenőrzést és a kivándorlás mesterséges fokozására újabb tényezőket teremt. Azt a szerződést tehát, mely a törvény végrehajtását feladja s a kivándorlás fokozására nyit lehetőséget, teljes erővel vissza kell utasítanunk.

A Pool-szerződéssel különben holnap foglalkozni fog a képviselőház is. Szmracsányi György néppárti képviselő ismételt interpellációt jegyzett be a belügyminiszterhez, melyet holnap fog elmondani.

Szmracsányi György kijelentette, hogy kényszeríteni kell a kormányt, hogy a legrövidebb idő alatt bontsa fel a szerződést. De kényszeríteni kell arra is, hogy hajtsa be és számoljon el azzal a hátralekös hatszáz ezer korona fejjézzel, melyről a belügyminiszter jelentése megemlékezik, de végül érthetetlen módon, egész naivul azt mondja, hogy mivel a hajózársaságok a követelést el nem ismerék, hát a kormány egyszerűen elfogadott száz ezer koronát és elejtette a követelést a többi félmillióval. Így nem lehet gazdálkodni! Mikor ilyen milliók üzleteket ad a kormány tíz évre a dúsgazdag Poolnak, akkor még ráadásul el is engedünk egy félmilliót? Ez érthetetlen, sőt csaknem — rejtélyes.

A képviselőház kivándorlási bizottsága holnap délután ülést tart, melynek tárgya a hírhedt Pool-szerződés.

Az „EGYETÉRTÉS“

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Jelentkezzenek

vállalkozó tőkepenészek!

Most olvasom, hogy a fővárosban új, földrengést jelző obszervatoriumot akarnak építeni. Megengedem, hogy erre az obszervatoriumra nagy szükség van, bár ha valahol meseze reng a föld, azt megtudom az újságból, ha pedig nálunk reng, akkor minék egy épülettel több, amelyik rám eshetik?

Annyit azonban már is profitáltam, hogy eszembe jutott néhány sokkal sürgősebb jelzőköszülék, amelynek megcsinálását ajánlom vállalkozó tőkepenészeknek.

A hitelezőjelző egyszerű csöngettyű. Abban a pillanatban, amelyben a hitelező a kapu alá fordult és kigusztálja a nevedet a lakók tábláján, a lakásban megszólal a csengő. Bőven van idő a cselédet kitanítani, hogy vidéken vagy és ott súlyos betegen fekszel, sőt egy ma reggel jött sürgöny szerint kevés remény van fölépülésedhez.

A kéregetőjelző falba erősített tölcser, amely különféle nótákkal jelzi, hogy milyen fajta kéregető közeleg. Hulló falevél — négyzeti deputáció. (Menekülni, mert benyomulnak a lakásba.) Palkó, te drága rajkó — a hitközségbeli bácsi jön. (Két krajczárt kiküldeni.) Ezt a szoknyát úgy hívják, hogy bukj el szoknya — jobb napokat látott uriaszony jön. (Letagadni az itthonléte.) Nemenj el — maradj itt — apéczák jönnek. (A háziasszony szobalánynak adja ki magát.)

A látogatójelző szintén csengő. Egy csengés, kellemes vendég. (Le lehet küldeni a fűszereshez cognacért.) Két csengés — közvérfinom látogató. (Nem kell küldeni a fűszereshez cognacért.) Három csengés — utálatos vendég (menekülés a szomszédba). Négy csöngetés — a kulai nagybácsi jön (vizes borogtással a pam-lagra.)

Inkasszáns jelző (gáz, villarybeszedők, klubszolgák ellen), szabadalmazva az egész világon. Kürtjelökkel jelzi, hogy ki közeledik. (Villanyembert bevárni, mert a villanyt leszerelik.)

A végrehajtó jelző dobpergésrel adja tudunkra, hogy a végrehajtó közeledik. (A smukkot zsebre, a ruhákat a cselédszobába.)

Ezek volnaak a legsürgősebben rendszeresítendő jelzőköszülékek, amelyek nélkül kin az élet. Amíg ezek el nem foglalják helyüket az ugynevezett művelt család asztalán, addig az ember a Barkonyban érzi magát a legbiztosabban. Ez pedig nem kellemes.

Ray.

TÁVIRATOK.

A választott bíróság.

Newyork, márczius 28. Hiteles értesülés szerint az Észak-Amerika és Anglia között kötendő választott bírósági szerződést már a szenátus elé terjesztették és a külügyi bizottsághoz utasították, de a bizottság nem fogadta el azt, mert a szerződés tervezetének több rendelkezésével nem ért egyet, azt elfogadhatatlannak, egynémely pontját egyenesen nevetségesnek tekinti.

Közgazdasági táviratok

Amerikai tőzsdék zárata.

	Newyork.	márcz. 28.	márcz. 27.	márcz. 26.
Buza	helyben	95	94½	94¼
	májusra	94½	95½	95½
	júliusra	94½	94½	95½
Tengeri	májusra	55½	55½	54¾
	júliusra	57½	56½	56¾
	Chicago.			
Buza	májusra	87½	88	88½
	júliusra	87¾	88	88½
Tengeri	márcziusra	46½	46	44¾

Newyork, márczius 28. Gyapot Newyorkban, helyben 14.35 (14.40). Gyapot márcziusra 14.16 (14.16). Gyapot májusra 14.28 (14.29). Gyapot New-Orleansban helyben 14½ (14½). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum

Stand white Philadelphiában 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 8.90 (9.05). Zsir Rohe és Brothers 9.35 (9.35).

Chicágó, márczius 28. Zsir májusra 9.55 (9.65). Zsir júliusra 9.52 (9.62). Szalonna short clear 9.18 (9.18). Sertéshus májusra 16.70 (16.77).

Halálos szerelem.

— Hirschler professzor fia: öngyilkos. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 28.

Ma kora délután megdöbbentő öngyilkosság történt a fővárosban. Egy nagyreményű fiatalember dobta el magát az életet. A revolvergolyó, amelyvel életét kioltotta, megsemmisítette egy tiszteltreméltó család reményét és boldogságát, melyet az egyetlen fiugyermek jövőjébe vetettek, gyászba borított egy kiváló orvosprofesszort, akit földig sujtott a váratlanul reászakadt vesztéség.

Dr. Hirschler Ágoston az egyetem rendkívüli tanára és az István-kórház belgyógyászati osztályának főorvosa, a Liszt Ferenc-tér 3. szám alatt lakik családjával. Két gyermeke volt, a 19 éves Hirschler Frigyes és a 17 éves Mariska. Hirschler Frigyes tavaly szép eredménnyel tette le az érettségi vizsgálatot. Megszerette tudós atyja pályáját és beiratkozott az orvosi fakultásra. Szorgalmas, törekvő fiatalember volt, aki nagy szeretettel foglalkozott tanulmányával.

Szülei bálványozták a szelid viselkedésű, jó modoru fiatalembert, akinek az életmódjában hozzátartozói semmi olyas rendkívülit nem vettek észre, amiből vézertes tette követhetné lehetett volna.

Hirschler tanár a feleségével és a fiával ma délelőtt esküvőre mentek. A professzor unokahúgának volt a házasságkötése. Két óra lehetett, mikor hazatértek az ünnepegről és ebédhez ültek. Ebéd közben kissé szűkszavú volt ugyan Hirschler Frigyes, de résztvett a társalgásban, melynek témája a délelőtti esküvő volt. Ebéd közben aztán hirtelen felkelt az asztaltól. Bocsanatot kért szüleitől, azt mondta, hogy nincsen étvágya. Ezzel bement a szobájába. A hirtelen távozás nem nyugtalanította a szülőket, azt hitték, hogy a jegyzeteket keresi össze a kszűl a délutáni egyetemi előadásokhoz.

Hirschler professzor, aki imádta fiát, azt hitte, talán gyengélkedik a fia, azért nem ebédelt s hogy az édesanyja előtt nem akart szólni. Ezért aztán ebéd végeztével bement a fia szobájába, hogy megnéze, mit csinál. Amint belépett, elrettentő látvány tárult szemei elé. Hirschler Frigyes az íróasztal előtt álló karosszékben ült, köröskörül vértócsában, amelynek közepén Browning-revolver hevert. Sápadt arccal az íróasztalra borult és jobb halántékából lassan szívógott alá a vér. A lövés hangját senki se hallotta.

Hirschler tanár kétségbeesetten a szívéhez kapott, szenvedésteljes fájdalom fogta el. Alig tudta összeszedni erejét, hogy a telefonhoz menjen. Remegő hangon hívta a mentőket, majd Herczel tanárt kérte, hogy jöjjen sürgősen, mentse meg a fiát.

Hirschler Frigyes még élt, de eszméletlen kívüli állapotban vergődött zokogó atyja karjaiban. Édes anyja egyik ájulásból a másikba esett. Felfordult az egész ház és sajnálkozva beszéltek a derék fiatalember esetéről. Megérkeztek a mentők, akik vigyázva elhelyezték a sebesültet a mentőkocsiban és Hirschler tanár kívánságára a Pajor-szanasatóriumba roboztak vele. Bent ült a kocsiban a lesújtott apa is. Megindító látvány volt, amint Hirschler tanár eszméletlenül fekvő fia mellett ülve, elfojtott zokogás közben szorongatta fiának lassan hűlő kezét.

Alig mentek el a mentők a Liszt Ferenc-tér 3. sz. elől, odaérkezett Herczel tanár automobilon. Amikor megtudta, hogy a sérültet hova vitték, utánuk robozott. Épp akkora ért a szanasatórium elé, amikor Hirschler Frigyes nagy óvatossággal vitték fel az emeleti szobába. Az orvosok, Herczel tanár s maga a lesújtott apa is, megállapították, hogy a szerencsétlen fiatal ember már csak néhány percig élhet. Mikorra ágyba fektették, alig lélegzett s néhány pillanat múlva, anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét, atyja karjai között kiszenvedett. A szegény anya már csak holtan láthatta viszont tragikus módon elvesztett gyermekét. Alig tudták tőle elválasztani, végre eszméletlenül össze esett.

Az öngyilkos fiatalember nem hagyott hátra levelet. Szülei még csak nem is sejtik, mi indította a végzetes tette. Bizalmas barátai az öngyilkosság okául eltitkolt szerelmét emlegetik. Szerelmes volt egy szép urleányba, aki máshoz ment feleségül s ez adta volna kezébe a fegyvert.

UJDONSÁGOK.

Le a parádéval.

Az olasz kabinetváltozásnak van egy pompás és mindenképp derűs mozzanata, mely érdemes arra, hogy megörökítsék és sokáig emlékeztetben maradjon. A szociálisták vezérért, Bissolati be akarták venni a kabinetbe. Giolitti belevette a miniszteri listába, elő is terjesztette a királynak, akinek nem volt semmi kifogása a szociálista-miniszter ellen. Giolitti azután följajánlotta a tárczát Bissolatinak, de ez levélben visszautasította, mondván: köszöni szépen a megtiszteltetést, de nem kér belőle. Nem első eset, nem is utolsó, hogy valamely politikus visszautasítja a neki följajánlott miniszteri tárczát, de a megindoklása az, ami rendkívüli és figyelemre méltó. Bissolati azért nem akar miniszter lenni, mert utálja a szalonkabátot és a parádét. A szalonkabát és a parádé korlátok közé szorítja a temperamentumot, czerimóniákkal jár és nem engedi, hogy az ember olyannak lássék, mint a milyen. Ő mindig olyannak akar látszani, mint a milyen és nem engedi a ruha által kicseréltetni magát.

Arról már adtunk hírt, hogy előzőleg ugyanaz a Bissolati a Krivinálban volt a királynál, de akkor még nem volt szó arról, hogy a kabinetbe belépjen. Akkor semmiféle nógatásnak nem engedett és egyszerű munkakabátban jelent meg az audiencián.

A királynak új lehetett az, hogy ilyen öltözékben jelent meg előtte olyan egyéniség, aki az olasz politikai életben elsőrendű szerepet játszik. És szívélyesen elcsvegett a munkásvezérrel s bizonyára olyan dolgokat hallott tőle, amelyek eddig nem hallott, mert udvaronczai gondosan elrejtegették előle.

Ez a fogadtatás és az, hogy a királynak éppenséggel nem volt kifogása az ő munkakabátja ellen, csak megerősítette Bissolati abban a szándékában, hogy nem vállal miniszteri tárczát. Mert azt már tudta, hogy a király nem tesz különbséget a ruházat szerint ember és ember között. De tudott mást.

Tudta nevezetesen azt, hogy az udvaronczok és a politikusok nem olyan toleránsok in puncto tolette, mint a király. Ezek ajkbiggyesztéssel néznék a munkakabátban járó minisztert. Soha napján nem tudnák megbocsátani neki, ha ruhát nem cserélne és a ruhával együtt szokásokat is.

Lenézett alakká válna akkor is, ha meg nem tanulná a czerimóniákat és nem mondana el minden héten legalább egyetlen beszédet, amely tele van frázissal, üres szalmaszálakkal és szokvány kifejezésekkel, amelyek nélkül miniszter még Olaszországban sem képzelhető el.

Ezért a leghatározottabban visszautasította az inszinuációt, hogy ő hajlandó volna beleülni a miniszteri székbe nem lévén neki a legkisebb kedve sem arra, hogy a ruha miatt fölládozza a lényegét.

Ez ad jelentőséget annak, hogy nem fogadta el a miniszteri tárczát, az excellenziás címet, a címmel járó ünnepléseket és sok egyebet, amik után mások oly nagyon csegenek. S ez a példa alighanem világitani fog. Mert bizonyára Olaszországban is a legnagyobb ritkaság számba megy. Ott is, úgy mint nálunk a legtöbb ember azért sietne elfogadni miniszteri állást, hogy minél biztosabban megtagadhassa magát, másnak lássék, mint amilyen valóban; hogy excellenziásnak czimeztesse magát, parádézhasson, hatalomhoz jusson és minél több czerimóniában részt vehessen. Bissolati egyébre tanította a világot. Vajjon lesz-e sok követője?

(t)

NAPIREND. Naptár: szerda, márczius 29. — Róm. kath.: Gíril szp. vt. — Prot.: Eörs. — Görög-orosz: márczius 16. Szabón vt. — Zsidó: Adar 29. — A nap két reggel 5 óra 49 perczkor, nyugszik délután 6 óra 22 perczkor. — A hold két reggel 5 óra 43 perczkor, nyugszik délután 5 óra 6 perczkor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.
A horvát miniszter fogad délután 4 órakor.
A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.
Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő muzeumok: Nemzeti Muzeum állattára 9—2-ig. — Erzsébet Muzeum 9—4-ig. — Földtani Muzeum 10—1-ig. — Iparművészeti Muzeum 9—1-ig. — Közlekedési Muzeum 9—6-ig. — Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig. — Tanszermuzeum 3—7-ig. — Technológiai Muzeum 9—1-ig és 6—8-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Iparművészeti Muzeum 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Muzeum Könyvtára 9—2-ig. — Nemzeti Muzeum Könyvtára 9—4-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig. — Technológiai Könyvtár 9—1-ig és 6—8-ig.

Nyitvalevő képtárak: A magyar grafikusok egyesülete és a magyar aquarell- és pastellfestők egyesületének kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Rippl-Pónai József retrospektív kiállítása a Művészházban (Kristóf-tér 2.) Nyitva 10—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Muzeum modern képtára. Nyitva 10—2-ig.

— Gróf Andrassy Gyula hazaérkezése. Rómából jelentik, hogy gróf Andrassy Gyula és családja több heti délvideki utazásában Rómába érkezett. A gróf kitűnően érzi magát; az utazás jó hatással volt rá. Gróf Andrassy Gyula és családja pén'eké, márczius 31-én érkezik vissza Budapestre.

— Magyar nemes névmagyarosítása. A király csepregi Schapringner Sándor budapesti lakosnak megengedte, hogy családnevét, magyar nemességének és a csepregi előnévnek épségben tartásával Csepregy-re változtathassa.

— Haldoklik a horvát képviselőház elnöke. A horvát országgyűlés elnökének válságos állapotáról már többször megemlékeztünk. Most Zágrábból a legrosszabbakat jelentik. Dr. Neumann országgyűlési elnök állapotában ma éjszaka kritikus fordulat állott be. Környezete katasztrófát tart.

— Eröss püspök temetése. Debreczenből jelentik: Eröss püspök temetési szertartása ma délelőtt 10 órakor folyt le óriási közönség jelenlétében. A szertartáson megjelentek Antal Gábor ref. püspök, gróf Tisza István, Dókus Ernő kir. kamarás, György Endre volt kultuszminiszter, az esperesi kar, a ref. egyházak százakra menő lelkészei és nagyszámu előkelőség. A nagytemplomban a szoltárának után Kiss Ferenc püspökladányi lelkész 10 perces imát mondott, majd ezután a gyászménet megindult a vasuti állomáshoz. A koporsót gyászkoocsin vitték, amelybe nyoloz fekete ló volt befogva. A menetben résztvettek az összes református iskolák, a katolikus iskolák, továbbá a piarista tanárok is. Délután 2 órakor különvonaton Püspökladányba szállították a koporsót a gyászolókkal és a küldöttségekkel együtt. Itt a sirnál Balhazár Dezső esperes mondott imát. A koporsón egyetlen koszoru sem volt, az elhunyt püspök kívánságának megfelelően, csupán özvegye helyezte a sirra egy bokrotát. A koszorúmegváltásokból alapítványt létesítenek. Az elhunyt özvegyéhez igen sok részvéttávirat érkezett. Kondoláltak többek közt gróf Zichy közoktatásügyi miniszter, gróf Tisza Kálmán, az összes püspökök, Stetina államtitkár.

— Nyiry Sándor súlyos beteg. Nyiry Sándor tábornok, volt honvédelmi miniszter és királyi biztos, aki jelenleg a Bécsben állomásozó magyar testőrgárda parancsnoka, súlyos beteg. Állapota komoly aggodalomra ad okot.

— Kihallgatás a miniszterelnöknél. Gróf Khuen-Hédervary Károly miniszterelnök, ugvis mint belügyminiszter, csütörtökön, e hó 30-án délután öt órakor a belügyminisztériumban kihallgatást ad. Jelentkezni aznap déli tizenkét óráig lehet a belügyminisztériumban.

— A szent szinódus ellen. Hedor szerzetes Caricinben sok ezer hívő előtt prédikált világi és egyházi fenhatósága ellen, mely eltiltotta őt, hogy visszatérjen a tulni kolostorba. A szentbeszédben Hedor nyíltan kikelt felettes hatósága ellen és megmondta, hogy megtagadja az engedelmességet, még ha ezért számkivetik és fogságra ítélik is.

— Kész vagyok Krisztus igazságáért csereszere halált halni s kérlek titeket, hogy ti is így cselekedjétek.

A prédikáció lázba hozta a híveket.

— Marmorek tanár nálunk. Póstyénből jelentik: Marmorek tanár, a kiváló bakteriológus, akiről legutóbb a tudóvész elleni szérum feltalálása révén a lapok sokat írtak, Párisból hosszabb tartózkodásra Póstyénbe érkezett, hol iszapfürdőket vesz.

— A beteg montenegrói király. Cettinjéből jelentik, hogy a király állapota rosszabbodott s e miatt külföldi utazását újra el kellett halasztania. A minduntalan megújuló vérömlés miatt a király állapota nagyon aggasztó. Az orvosok megtiltották neki a munkát és az izgalmat. — Cettinjéből éjjel érkezett távirat jelenti, hogy *Nikita király nagyon rosszul* van. Pécseből és Rómából ervostanárokat hívtak a királyhoz.

— Itt a tavasz! Ezt tudniillik, nekünk pestieknek ez idő szerint csak a kalendárium meséli. Mi itt nem látjuk a bimbók fakadását, nem érezzük a föld meleg párolgását és nem halljuk a buzgó paszirták dalát. Mi az aszfaltos tengődünk, a gránitkockákön verekszünk az étellel és igazán nem érünk rá, hogy tíz krajczárért kihajtassunk a Városligetbe, megtapasztalni, hogy mint érzi magát a főváros zsoldjában álló fű és a sok nyugdíjjogosultsággal lombzó fa. A mi számmunkra akkor érkezik meg a tavasz, amikor a kávéházak és vendéglők elé kiteszik a bete leandereket, a kirakatokat teletömik elérhetetlen tavaszi holmikkal és a télidőből fáradtan dől az öreg hordár karjaiba, hogy a zálogházban várja meg a következő telet. Bizonyos, hogy a fővárosi tavasz is a küszöbön áll, mert az utcákon fölbukkant az ibolyás sváb, a reggel tej-, délből virág-ember, a hölgyek fején megjelentek az új szalmakalapok, a szemekben pedig a csillogóbb, melegebb pillantások. Két-három nap múlva már úberzihereket fognak kiégetni a villamos vasúti kocsikban, a trafikban pedig löversenyprogramokat fognak keresni lázas emberek. Ez ugyan löverseny lesz és nem tavaszi, de azért bizonyos, hogy akkor nyugodtan elmondhatjuk mi szegény pestiek is: itt a tavasz.

— Az Újságírók Egyesülete család. A Budapesti Újságírók Egyesületébe mintegy két héttel ezelőtt beállított két fiatal ember, akik *Gál Ernő* és *Ráthay* Lajosnak mondották magukat. Azt állították, hogy a Király-utca 39. szám alatt lévő Vasvári-mulató átveszi és a megnyitás napján, a hó 31-én az Újságírók Egyesülete szertálapja javára előadást rendeznek a mulatóban. Több ízben tárgyaltak az Egyesülettel, de minthogy a feltételeknek nem tudtak eleget tenni, az Egyesület megtiltotta, hogy nevét a jelzett célra felhasználják. Ezidőtájt a Vasvári-mulató igazgatójához is több ízben elmentek ezek a fiatal emberek, ott pedig mint hírlapíróknak adták ki magukat. Azt mondták, hogy ők az Újságírók Egyesület megbízottai és így sikerült is megállapodásra jutniok az előadásra nézve. Nyomban plakátokat és jegyeket nyomattak, amelyeket levelek kíséretében több pénzintézethez és más testületekhez juttattak el és a Budapesti Újságírók Egyesületre való hivatkozással a jegyek árát és felülíratot kértek. Amint a Vasvári-mulató tulajdonosa értesült ezekről az üzelmekről, nyomban értesítette az Újságírók Egyesületet, amely család címén feljelentést tett a széllhámok ellen. A rendőrség megindította a nyomozást és a két hírlapíró bevittek a főkapitányságra, ahol Geguss rendőrkapitány hallgatta ki őket az éjszaka folyamán.

— Hírek a sarkutazókról. Scott kapitány délsarki expedíciójáról most jöttek az első hírek Londonba. A „Terra Nuova” hajó, amely az expedíciót a délsarki vidék felé vitte, visszafelé indult és tegnap ért az Almond Baybe. Az expedíció egy része az Evans-foknál telet át. Január végével maga Scott és tizenkét embere fölkerelkedett s dél felé ment. Két hónap múltán visszatért a Cap Evanshoz. A „Terra Nuova” ez idő alatt az expedíció több tagjával kelet felé hajózott és február 4-én a Wallfischbayben találkozott Amundsen expedíciójával, amely ott töltötte a telet s amelynek hajója, a „Fram” éppen akkor volt indulóban Buenos-Ayres felé. A „Terra Nuova” az expedíció másik részét elvitte az Adave-fokhoz, ott partra tette s aztán hazaindult. Scott kapitány expedíciójának komoly vetélytársa akadt a norvég Amundsenben s kivülé még egy japán expedíció is uton van a Délsark felé.

— Hóvihar Belgiában. Brüsszelből érkezett jelentések szerint az egész Belgiában hóviharak dühöngenek. A hó sok helyütt méter magasan fekszik. A vasúti forgalom nagyon meg van nehezítve.

— Földgáz Csanádmegyében. Makói jelentés szerint Csanádmegyében már hat év óta hasznosítanak egy földgáz-forrást. Ugyanis hat évvel ezelőtt *Csanádapéczen* gőzmalom épített az ottani jegyző. Hogy vize legyen, artézi kutat furatott. Legnagyobb meglepetésére az artézi vízzel együtt földgáz is nyert, melyet *Pfeiffer* műegyetemi tanár megvizsgált és megállapította, hogy a kut óránként 12,000 liter gázt szolgáltat. A földgázzal egy 80 lóerős motort tartanak üzemben, ezenkívül a világítást is a földgáz adja. A malom már hat év óta tartja a földgázzal üzemben s hogy mily nagy a gazdasági értéke, bizonyítja, hogy a malom tulajdonosa évi 18,000, tehát hat év óta több mint száz ezer koronát takarított meg a fűtőanyagban.

— A katonaszabó-munkások sztrájkja. Az Egyenruhakészítők Országos Egyesülete memorándumot kapott a közszállítással foglalkozó katonaszabó kisiparosoktól és miután a megszabott időre választ nem kaptak, eztrájkba léptek. Mire a nagyüzemek a választ megfogalmazták, s türelmetlenkedő munkások már sztrájkba léptek, holott a két fél között mindenesetre a vállalkozók nagyobb érdeke a békés elintézés. A szállítások határidőkhöz vannak kötve, a határidők elmulasztása pedig érzékeny bírsággal jár. Ezt tudták a kisiparosok is, akik épp erre a körülményre alapítják taktikájukat. A sztrájkoló katonaszabók egy vörös papírosra nyomtatott fölhívást bocsátottak ki s erősen fogadkoznak, hogy nem keresték, de állják a harcot. Ma délután harmadfél órakor gyűlést tartottak a Csengery-utca 1. számú házban. — Az ülésen 252 kisiparos és munkás vett részt. Az ülésen *Ullmann* Jákó titkár vázolta azt a rideg eljárást, amelyben a munkások az üzlettulajdonosok részéről részesültek. Indítványozta, hogy mivel a közszállítási munkák nagy része a kereskedelemügyi és a belügyminiszter hatáskörébe tartozik, tisztelegjenek 200 tagu küldöttséggel hétfőn a kormánynak e két tagja előtt. A gyűlés egyébként határozati javaslatot fogadott el, amely kimondja, hogy a szállítási szabó-kisiparosok és munkások részéről ez év márczius 6-án az üzlettulajdonosokhoz beadott 20 százalékos béremelés iránti átiratot visszavonja és követelését most már 40 százalékos béremelésben állapítja meg.

— Hajókatasztrófák. Halifaxból jelentik, hogy a „Bruce” gőzös, amely Uj-Foundland és Cap Breton szigete között közlekedik, az uszó jéghegy miatt kénytelen volt eltérni utirányától s Luisburgban (Kanada) olyan erősen ütdődött a zátonyokba, hogy elmerült. Az utasok közül 120 embert és a hajó 30 főnyi személyzetét sikerült megmenteni. Két utasa odaveszett. A „Bruce” egész rakományával elpusztult. — *Brisbanéből* jelentik: Itt aggodnak a „Zongala” gőzös sorsa miatt, melynek rakományát a hullámok partra vetették. A gőzősnek, melynek már öt nap előtt Mackayba kellett volna érkeznie, 70 főnyi legénysége és 68 utasa volt. — Az „Irisbrook” nevű glasgowi gőzös és a „Ville de Bordeaux” nevű francia gőzös a *La Manche-csatornában* a Royal-Sovereign világítóhajó közelében szombaton összeütköztek és mind a két hajó elsüllyedt. A két hajó személyzete a nagy viharban csak nagynehezen tudta életét megmenteni. A mentőesőknakból állandóan ki kellett lapátolni a beleömlő vizet, szerencsére azonban ugyanakkor arra haladt két német és egy svéd hajó, amelyek a hajótörötteket fölverték. A „Cap Horn” nevű német hajó az „Irisbrook” tizenegy emberét és *Ullstrom* kapitányt, a „Lamnos” nevű német gőzős pedig az „Irisbrook” többi tizenöt emberét vette föl, míg a „Clara” nevű svéd gőzős a francia gőzős huszonkét emberből álló személyzetét mentette meg.

— Vasúti szerencsétlenség. Madridból jelentik: Egy innen Barcelonaiba indult gyorsvonat tegnap délután Tarrassa állomásánál kisiklott. Három ember életét veszítette, hét megsebesült.

— Házasság. Ráth Aladár Máv. fogalmazó, néhai Ráth Károly, székesfővárosi főpolgármester fia ma délelőtt vette oltárhoz a Deák-téri evangélikus templomban Nagy Irén földbírtokosnét, néhai Nagy Pál szeptédy földbírtokos leányát.

Szencsényi Dárius es. és kir. huszár főhadnagy, néhai Szencsényi György árvamegyei főispán és *Marsosky* Sarolta fia eljegyezte néhai *Sádkány* József szolnoki törvényszéki elnök és felesége, született *Haader* Margit leányát, *Agathot*.

Dr. *Pintér* Ernő rendőrfogalmazó vasárnap kötött házasságot *Rossi* Szofiellával az I—III. kerületi anyakönyvi hivatalban. Házasságkötés tanúi voltak: *Bonis* István rendőrkapitány és *Förös* János ügyvéd.

Kornis Dezső székesfővárosi középiskolai tanár vasárnap április 2-án délelőtt fél 11 órakor tartja esküvőjét *Sebestyén* Annával Sebestyén Károlynak, a Budapesti Hírlap belső munkatársának húgával a Dohány-utcai Izraelita templomban.

— Vizsgálat egy részvénytársaság ellen. Több külföldi cég, nevezetesen A. Josef. S. Zacharias Königsbergből *Klinger* B. M. Bécsből és K. Indrantszky Moszkvából bűnügyi feljelentést tettek a „Magyar Műszaki Kéfeipar és Kefenyersáru Részvénytársaság” ellen, amelynek a Dob-utca 52. sz. alatt volt az irodája. A 20.000 korona alaptőkével alakult részvénytársaságnak *Perlmutter* Dávid volt az igazgatója. A felügyelőbizottság tagjai pedig: *Rein* Adolf, *Friedmann* Ármin és *Weinberger* Mór. A feljelentés szerint a részvénytársaság sok árut vett hitelbe és aztán olcsó áron elkótyavetelték. *Perlmutter* Dávid igazgatót kihallgatta a rendőrség és körülnézett a most Thököly-ut 33. szám alatt levő iroda iratai között, amelyeket a részvénytársaság egyetlen alkalmazottja, *Sauerkrant* Vilmos, adott elő. A vizsgálat folyamatban van.

— Segédjegyző és festőművész halálos összeütközése. A Zombolyával szomszédos Szerbittebe községben szennázciós gyilkosság történt vasárnap délután. A gyilkosság előzményeit most nyomozzák. Az eset így történt: *Szekosán* János 38 éves festőművész, aki állandóan Münchenben tartózkodott, ahol régebben *Hollós* Simonnal és más mesterekkel végezte tanulmányait, kisebb-nagyobb időközben haza szokott látogatni *Románpetrére* rokonaihoz. Innen rendszeren néhány napra, mindig elment Szerbittebére, *Jovanovics* György jegyzőhöz, akihez régi, meleg barátság fűzte. A napokban is megjött Szerbittebére, ahol *Jovanovics*ék örömmel fogadták. A szíves vendéglátást azonban több alkalommal és most is megzavarta az az ellenségeskedés, amelybe *Szekosán* ifjabb *Papik* Miksa segédjegyzővel került. Egész bizonyosan nem tudják, hogy mi volt a harag oka, de állítólag valami váltó feletti nézeteltérés bontotta meg a barátságot, mely régebben a két ellenfél között szívélyes volt. A szerbittebei nagyvendéglőben találkoztak az ellenfelek. *Szekosán* egy többtagu társasággal ülve sörözött. Öt óra lehetett, amikor ifjabb *Papik* Miksa belépett a terembe. *Papik* elment az asztal mellé, ahol *Szekosán* ült és ebben a pillanatban már a sértő kifejezések egész halmazával illették egymást. Az még nincs tisztázva, hogy miként támadt a végzetes összeütközés. A szemtanúk vallomása teljesen ellenkezik. A szóváltás hevében egyszerre csak azt látták a jelenvöltek, hogy *Papik* a zsebéből *Browning*-pisztolyt rántott ki, odaugrott a rémülettől dermedten álló *Szekosán*-hoz és rálőtt. A hatalmas durranásra odarohant mindenki, de azon pár pillanat alatt, míg az ijedségtől a jelenvöltek felocsudtak, *Papik* még háromszor rálőtt *Szekosán*-ra. Mind a négy lövés talált és *Szekosán* néhány percnyi verődés után meghalt. *Papik*ot nyomban letartóztatták, az esetet pedig telefonon bejelentették a nagyváradi ügyészségnek.

— Orosz diákok összeesküvése. A pétervári rendőrség messze ágazó összeesküvést fedezett fel az egyetemi hallgatók körében. Tömerdek diákot letartóztattak. Az összeesküvésnek az volt a célja, hogy felgyújtják a pétervári, odesszai, kiewi, moszkvai és tomszki egyetemeket, hogy általános legyen a diáksztrájk.

— A leégett papirgyár. Gráczból jelentik nekünk: A *Leykam-Josefsthal* papirgyár részvénytársaság telepén a tüzvész csak az épületekben 100.000 korona kárt tett. Az még nincs megállapítva, hogy az elpusztult gépek milyen értéket képviseltek.

— Sztrájk az öreg kocsisok miatt. Triesztből jelentik nekünk: A szállítási vállalkozók egyesületének teherkocsisai ma sztrájkba léptek, állítólag azért, mert az egyesület arra kötelezte tagjait, hogy az öreg kocsisokat bocsássák el és fiatalabb munkaeörökkel pótolják. A sztrájk már ma nagy zavarokat okozott.

— Magyar szakács külföldi diadala. Görög Rezső szakácsmester, a londoni New-Gallery szakácsfőnöke, aki tavaly novemberben a Horticultural Hallban rendezett nemzetközi szakácsművészeti kiállításán az angol birodalom legelőkelőbb szállodáinak, a Savoy-, Cecil-, Carlton-, Ritz-szállodák vilghírű főszakácsaival szemben az összes első díjat és a szakácsbajnoki címet is elnyerte, tudásával újból nagy diadalt szerzett a magyar névnek és a szakácsművészetnek, nemkülönben volt tanító-mestere, néhai *Gyurkovics* Ferencz, a budapesti Hungária-szálloda nagynevű főszakácsának. A Párisban most lezajlott „nemzetközi szakácsművészeti kiállítás” zsűrije, márczius hó 21-én tartott ülésén a két legnagyobb díjjal, a Prix du President (első díj) és a Grand prix d'honneur-rel (nagy tiszteletdíj) Görög Rezsőt tüntette ki, aki ilyenformán a magyar szakácsművészetet az inyesmesterség klaszszikus földjén — Párisban is, soha nem remélt diadalhoz juttatta.

— **Ruméniai emberbarátok.** Bukarestben, a Rumén- királyság fővárosában Erzsébet királyné által alapított vakok intézetében nagy sikasztást fedeztek föl. Az elsikkasztott összeg százhuszezer frank. Két hivatalnokot letartóztattak.

— **Betérés az ügyészségen.** Kellemetlen meglepetés érte ma reggel a budapesti ügyészség több tagját. Mikor reggel bejártak a hivatalba, észrevették, hogy hivatalosokból könyvek és egyéb tárgyak tűntek el. Csakhamar megállapították, hogy valami élclmcs tolvaj tegnap délután vagy az esti órákban a hivatalosok elszobájának ajtaját alkulcsesal felnyitotta, azután sorra látogatta az ügyészek szobáját. Dr. Thimkó Zoltán ügyész szobájából több értékes jogi könyvet lopott el, dr. Nagy Béla ügyész szobájából egy villamos szerkezetű asztali órát, dr. Pálos Hugó ügyész szobájából egy kardot, dr. Aczél Imre ügyész szobájából pedig egy papírvágó kést. Az ügyészség nyomban jelentést tett az esetről a rendőrségnek, amely azonnal megindította a nyomozást. Ez az eset előre láthatólag hozzá fog járulni ahhoz, hogy a rendőrség szemmel tartsa a büntető törvényszék tárgyaló termeinek hallgató közönségét, amely java részben régi, kitanult tolvajokból és egyéb kétes foglalkozású existenciákból kerül ki. Ezek nemcsak szórakozni, melegedni, hanem tanulni is jönnek a törvényszékre. Kétségtelen, hogy a tegnapi lopás tette is ilyen végtárgyalási kibiciz volt, aki elunva az esküdtzéki tárgyaló teremben a tárgyalás alatt álló rágalmazási pert, szórakozásból lement szétélni az első emelet sötét folyosójára az ügyészi szobákba. Az is lehet, hogy a tolvaj valami aktát keresett az ügyészek szobájában. Ha el is vitt aktát ez most még nem állapítható meg, mert csak akkor derül ki az aktalopás, ha majd sorra kerül az elíteltetett akta.

— **Egy ügyvéd szökése.** Veszprémben nagy feltűnést keltett egy társaságbeli nagy szövívő ügyvéd szökése. Márczius 21-én elutazott Veszprémből dr. Weisz Jenő ügyvéd s mint onnan jelentik, mára kiderült, hogy nem kéjutra ment az ügyvéd, hanem Ausztráliába szökött. A szökésre volt oka bőségesen, mert klienseinek, hozzávetőleges számítás szerint, százezer koronáját sikkasztotta el, ezenkívül eddig harmincezer koronányi váltójáról derült ki, hogy az aláírások hamisak. De ez még nem minden. Budapesti bankoknál is van egy sereg hamis váltója. A tekintélyes summának csak foszlányait vitte magával ki a tengerre, mert a javát idehaza fölélte. Fejedelmien élt. A veszprémi és a budapesti rendőrség nagy erőfolyvel nyomozza. Táviratilag körözik az összes kikötőkben. Ha eljut Ausztráliába, még akkor sem kerüli el sorsát a szegény, mert az angolok kiadják a sikkasztót.

— **Párisi házasságtörési dráma.** A párisi művészkörök és az előkelő társaságot egy szenzációs házasságtörési dráma tartja izgatottságban. A drámának hősei Leon Lebégue, a kiváló francia festőművész és egy Hugo Barenz nevű német gyáros. Barenz bejáratos volt a párisi jobb társaságba s itt ismerkedett meg Lebégue-gel és ennek nevével. A francia művész megbarátkozott a német gyárossal, aki erre bejáratos lett a házában. A vendégszeretetet pedig arra használta ki, hogy elhódítsa Lebégue feleségét. Amikor a művész észrevette, hogy gyengéd szálak szövődnek neje és a vendég között, kiutasította Barenzet, majd pedig, négy-szeri golyóváltással, párbajt vívott vele. Lebégue megbocsátott nejeknek, azt hitte, a kalandnak vége, tegnap azonban beállított hozzá Barenz és minden átmenet nélkül ezzel a kijelentéssel lepte meg:

— Legjobb lesz, ha elvállik a feleségedtől, ő meg én szeretjük egymást, és ha nem válik el a feleségedtől szép szerével, megszöktetem... A művészt elhagyta a békétürése, rávetette magát a hivatalos vendégre és verekedésre került köztük a sor. A dulakodás hevében Lebégue, aki plasztikával is foglalkozott, felkapott egy vésőt és háromszor mellbe szúrta a csabítót, aki erre eszméletlenül terült el. A művész egyenesen a rendőrségre ment jelentkezni, a német gyárost pedig súlyos sebével kórházba szállították.

— **Kéjgyilkosság.** Zomborból jelentik: Horváthné, született Kalóczy Erzsébet gombosi özvegyasszonyt a dunai védtöltés mellett holtan találták. A holttestemet szállították a hullaterembe és a boncolást végző orvos megállapította, hogy Horváthné kéjgyilkosságnak esett áldozatul. A hulla mellett a védtöltésen egy kést és egy üvegsótartót találtak, mely tárgyakról megállapították, hogy egy Reznicsok nevű gombosi ember tulajdonát képezik. Reznicsoket kinyomozták s letartóztatásakor arca össze-vissza volt karmolva. Ugy látszik, a karmolásokat áldozatával történt dulakodás közben kapta. Kihallgatásakor alibit nem tudott bizonyítani. A zombori ügyészségre kísérték.

— **Szerelmi dráma.** Szombathelyről jelentik: Tegnap Szombathelyen Böröcz János és Iszák Józsefné közösen elhatározták, hogy öngyilkosságot követnek el. Mindketten házások voltak, azonban az asszony nem tudott férjétől elválni, Böröcz pedig nem tudta gyermekeit elhagyni. Levelet irtak a rendőrséghez, hogy boldogtalan szerelem miatt válnak meg az élettől s temessék őket egymás mellé. Iszák Józsefné Böröcz lakására ment, ahol revolverrel háromszor mellbelötte magát, az utolsó golyó megölte. Utána Böröcz János kicsavarta kedvese kezéből a fegyvert és három lövést irányított magára. Sebe nem volt halálos. A rendőrség még életben találta. Böröcz János, ki külön élt gyermekeivel és hites feleségével, öngyilkosságát megelőzőleg 3000 koronát küldött gyermekeinek.

— **Leánykereskedés.** A bécsi rendőrség táviratban értesítette a soproni határrendőrséget, hogy letartóztatta Fried Rudolf Ignác és Schundek Regina leánykereskedőket. A bécsi állomásokon meglesték az érkező magyar, különösen pedig a dunántúli cselédleányokat, akiket azután a nyilvános házakba szállítottak. A határrendőrség most a Dunántúl keresi a büntársakat. A határrendőrség adatai szerint eddig több, mint száz cselédleányról tudnak, akiket a lelkeken emberek elcsábítottak.

— **Eletuntak.** Német Istvánné Farkas Mária buszonkilenz éves ház mesternő Szondy-utca 38. számú lakásán marólugot ivott. — Sebestyén Mária tizenhat éves varróleány Bem-utca 12. számú lakásán gyufaoldatot ivott. — Aprarovits Gizella huszonegy éves házleány Cserhát-utca 6. számú lakásán lugköldatot ivott. — Krista Mária tizenkilenz éves cselédleány Váci-utca 65. számú szolgálati helyén a gázcsapot nyitva hagyta, lefejt és reggel eszméletlenül találták ágyában. Öngyilkossági szándékából nyitotta ki a gázcsapot. Az életuntakat a Rókus-kórházban ápolják.

— **Halálozás.** Nagytóti Apáthy László kir. táblai bíró címmel felruházott törvényszéki bíró tegnap hirtelen elhunyt Budapesten 64 éves korában. Még tegnap délielt is elment a törvényszékhez, ahova leánya ment érte. Ebéd után hirtelen rosszul lett és pár perc alatt meghalt. Apáthy a nyolcvanas évek elején Déva város polgármestere volt.

Missák Zsigmond lévai kereskedő szívszélhűdésben ma délután temették el óriási részvét mellett Szolner Antal honvédelmi miniszteri tanácsost a keresési-uti temető halottasházából. A temetésen nagyszámú és előkelő közönség jelent meg. Képviselet volt a temetésen a helyőrség, a honvédelmi minisztérium összes osztályai és csoportjai. Ott voltak többek között Hazai Samu honvédelmi miniszter, Karátsón Lajos honvédelmi minisztériumi államtitkár, Bolgár Ferenc volt államtitkár, Szentgyörgyi Lajos, Payr Vilmos, dr. Melichár Kálmán, dr. Csobóth Simon, Orlay Antal, Sántha Jeromos miniszteri tanácsosok, dr. Vrabély Armand, dr. Boross Béla, Tabakovits Miklós, Ferdinandy Géza, Frank Béla miniszteri osztálytanácsosok, Tamásy Árpád vezérkari ezredes, Altörjay Imre csendőrségi főfelügyelő, Papp Kálmán, Márkus Miksa udvari tanácsos, Mihályfy Károly, Szacsavay Imre, Mátray Béla, a Nemzeti Színház tagjai, Beóthy László, a Királyi Színház igazgatója, Szirmai Imre, Hegedűs Gyula és még számosan. A temetési szertartást Stieber Vincze apátplébános végezte fényes papi segédlettel. Az egyházi szertartás után a halottat a Deák-mauzóleum közelében helyezték örök nyugalomra. Ábbáziában hirtelen meghalt. Hétfőn nagy részvét mellett temették el Léván.

Mihályffy Árpád, a pécsi alapítványi hivatal főkönyvelője Pécsen meghalt.

Hajabács Albert 86-ik évében elhunyt Ogyallán. Özv. járdánházi és berencei Kovács Agostonné, olesvári Olchváry Eulália, életének 83-ik évében meghalt Szatmáron.

Hodobay Emilné, Miksz Anna élete 56. évében elhunyt Beregszászon.

Folkusfalvi és tomkaházi Tomka Lajos csákovai járásbíró Csákován életének 49-ik évében, rövid szenvedés után meghalt.

Gurnásevics Kelemen 1849—49-es vadászörmmester aki résztvett a felsőmagyarországi és erdélyrészi csatákban, 85 éves korában Kolozsváron meghalt.

Király Kálmán lipótszentiváni ev. lelkész, 67 éves korában Lipótszentivánon meghalt.

Herteléndy Béla ügyvéd, volt országgyűlési képviselő, Zala vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, 70 éves korában Nagykanizsán meghalt.

Zsótér János kataszteri főmérnök, 53 éves korában Pécsen meghalt.

Károly Antal, Vas megye nyug. alispánja ma Budapesten meghalt. Holttestét Szombathelyre szállítják, hol szerdán temetik el. Az elhunyt alispán a vármegye magyarosítási mozgalma érdekében nagy terékenységet fejtett ki, óvodákat alapított és a vármegye költségén szervezte a magyar nyelvű bizottságot, mely évente meglátogatta a nemzetiségi vidékek iskoláit és jutalommal tünteti ki azokat a tanítókat, akik a magyar nyelv tanítása körül sikereket érnek el. Halála Vas megyében nagy részvétet keltett.

Özv. késmárki Késmárky Sándorné, enesei Dorner Irén, életének 73-ik évében szombaton elhunyt. Kálmán Gusztáv, a kereskedelmi minisztérium politikai államtitkára az elhunyt urnóben anyósát gyászolja.

Klamarik Tihamér jogszigorló, néhai Klamarik János vallás- és közoktatásügyi államtitkár fia, 26 éves korában Besztercebányán hosszas betegség után meghalt. Testvérein, Büttner Miklóson, Breic Ivánnén és Zivuska Jenónén kívül nagyszámú, előkelő rokonság gyászolja.

Tömör József, a székesfehérvári kir. törvényszék bírása, 57 éves korában Székesfehérvárott meghalt.

Aranyosi Garas István borsodmegyei földbírtokos, megyebizottsági tag és az alsószabolcsi társulat tisztviselője 52 éves korában hirtelen meghalt. Az elhunyt a függetlenségi eszmék tántoríthatatlan híve volt.

Hrabovszky Tihamér, kir. ügyész, 46 éves korában Szegeden meghalt.

Balogh Ferenc, Nagyenyed város főjegyzője, 44 éves korában Nagyenyeden meghalt.

Id. Bauer Károly földbírtokos, a veszprémi ipartestület elnöke, 70 éves korában Veszprémben meghalt.

Boska Péter, nyugalmazott kir. járásbírósi irodatiszt, 71 éves korában Szamosújváron meghalt.

Nagyszébenben 90 éves korában halt meg Bisztray Károly törvénybíró, ki 1848—49-ben mint Czecz János honvédtábornok segédtszije főhadnagy rangban a vizaknai, nagyszébeni és a szerencsés emlékü segésvári ütközetekben résztvett. A szomorú ötvenes években Kufsteinban és Josefstadtnban volt éveken át elzárva, később pedig büntetésből az Olaszországban küzdő osztrák hadseregbe sorozták, mint közlegényt. Csak a hatvanas években tér hazájába vissza.

Szigetszentmiklóson meghalt vasárnap d. u. Tüdös József, a tragikus véget ért Miksa mexikói császárnak főszakácsa és legmeghittőbb embere. Mielőtt a császárt agyonlőtték, utolsó kívánsága az volt, hogy hűséges emberével beszéljen. Adta neki drága aranyóráját, a hóhéro engedelmével levette szeméről a selyem zsebkendőt, amivel a kintadon szemét bekötötték és elküldte hitvesének. A hű ember könyezve távozott és mikor a császár kísérete már teljesen elszéledt, ő bevárta a holttestet és vele együtt jött haza. Miksa császár többször kiténtette legmagasabb rendjeivel, kiténtette Ferenc József is és III. Napoleon, akinek szintén hűséges katonája volt. Öregségére Pestre került Tüdös, ahol előbb cukrászdája volt a Lipótvárosban, majd a Sándor-téren háza és vendéglője. Utolsó éveit Szigetszentmiklóson élte visszavonultságában. Tekintélyes vagyont még életében kiosztotta a szűkölködőknek. Nagy családja siratja.

× **Royal-Orfeum.** Budapest, Erzsébet-körút 31. Színházi és variété műsor. Kezdeté 8 órakor.

× **Fontos újítást** hozott meg az Ujlaki Béla budapesti írógép-cég (VII., Erzsébet-körút 28. Telefon: 122—60.), mely abból áll, hogy azon főnökök ezreinek, akik eddig nehezen, nagyobb vagy csak aránylag nagyobb összegű befektetéssel juthattak írógéphez, rendkívül kényelmes, még eddig nem létezett 20 koronás havi részletfizetéssel teszi lehetővé elsőrendű, látható írással, szenzációs sikerű Ujlaki-írógépének beszerzését. Ezzel hűzogat pótol a hírnévnek örvendő cég, mert így lehetővé válik, hogy a kereskedők, iparosok és mások, akik eddig idegenkedtek az írógéptől, ezután szívesen fognak az Ujlaki-írógépnek helyet adni irodájukban, mert ezt könnyű szerrel, megerősítés nélkül tehetik.

× **Bob hashajtó a legkellemesebb 10 fillér.**

× **Fodor-féle vívőterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme.** Különs gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Magyar aviatikus Franciaországban.** Párisból írják, hogy a *journal* pilóta-iskolában, melyet Pischoff osztrák aviatikus vezet, hetek óta sikerekkel kísérletezik egy magyar aviatikus: Székely Mihály. A pilótavizsgára készül, még pedig az új francia szabályok szerint, melyek azt követelik, hogy a vizsgázó két egymástól ötszáz méter távolságra levő oszlop körül nyolcz nyolczast írjon le és legalább ötven méter magasságra emelkedjék. Székely legutóbbi felszállása alkalmával már 100 méter magasságot ért el és szabályos nyolczásokat irt le. Francia pilóták nagy elragadtatással beszélnek Székely haladásáról. A pilóta-vizsga után a magyar aviatikus Pischoff bécsújhelyi telepén folytatja kísérleteit.

© **Boxmesterből aviatikus.** Párisból jelentik az érdekes hírt, *Johnson*, a boxolásnak néger világbajnoka, aki nemrég az amerikai *Jeffriess* vívó mérkőzésből győztesen került ki, aminek következtében Amerikában számos véres összejövetél támadt, nemsokára San-Franciscóból a san-diegoi aerodromba utazik, ahol *Curtiss* hírneves amerikai pilóta fogja a repülésre tanítani. *Johnson* ezentul teljesen a repülésnek akarja szentelni minden idejét.

© **Lezuhant aviatikus.** Párisból jelentik: Ceii aviatikus ma repülőgéppel a Páris közelében levő Grande Jette-szigetre zuhant le. Állapota reménytelen.

Bluz- és pongyola-különlegességek raktáron is kaphatók BANYAI RÓZSI szalonjában, Budapest, IV., Szervita-tér I. sz., I. em.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A kulisszák világából.

— Színházi csevegés. —

(Szegény Satanello!)

A verőfényes Rivieráról érkezett a komor, sötét hír, hogy *Márkus József* meghalt. Hazahozták holttestét. Koporsóját a Cote d'Azur virágai borítják és idehaza is virágok várják... Meg egy disz-sírhely a kerepesi-uti temetőben.

Bánatosan gondolok azokra a régi szép időkre, amikor még együtt jártuk a Kulisszák világát, együtt örültünk kedvenceink sikerének és iparkodtunk megalapozni a fejlődő tehetségek hírnevét.

Satanello — ezt az álnevet jegyezte szellemes csevegései alá — addig járt a színpadok tájékára, míg ő maga is a színpadra került... a darabjaival.

Az első operettje „Rika“ volt. 1895-ben volt a bemutatója *Küry Klára*val a cigányleány szerepében. Klárikának ez emlékezetes alakítása: a szilaj-várú Rikát fekete parókával kellett játszania. A közönség már azért is tódult a premierre, hogy a világhíressége haju és rózsás arcú művésze... bozontos fekete hajjal és napbarnított arccal lássa.

De még egy másik pikantériája is volt ennek a poetikus alaknak. A szerző határozott kívánságára meztitláb kellett a színpadra lépnie. *Küry Klára* sokáig ellenkezett, de *Márkus József* olyan rábeszélő volt, hogy végre engedett. Tánczolt is meztitláb... jóval *Duncan Isadora* előtt!

Később elhidegültek egymástól és volt idő, amikor *Márkus* kiméletlenül kritizálta „Rika“-ját alapjában. De utóbb kibékültek és most a gyászír halatára, meghatóttan mondja Klárika:

— Egy örök emlékem maradt utána!

Ez az emlék egy gyémántokkal kirakott arany-médallion, melyet a „Magyar Színpad“ tüzött ki pályadíj gyanánt a „legszebb színésznő“ számára. A lap olvasói sok ezer szavazattöbbséggel *Küry Klára*nak ítelték oda.

A „Kuktakissasszony“ volt *Márkus József* második operettje. Az 1897. november 27-iki bemutató estéjén a Népszínház nézőtere olyan volt, mint egy elegáns zsúrterem. A főváros előkelő társasága töltötte meg színiültig. Estélyi toillettebe öltözött hölgyek, frakkos urfiak jöttek el, hogy *Náday Ilonkának* — *Náday Ferencz* szép leányának — tapsoljanak a debutje alkalmával.

Náday Ilonka a mamája kellemesen csengő hangját örökölte. Bájos volt a kezdő félszeregségével, lámpalázával. Hogyne lett volna nagy a sikere.

Az újdonságnak híre átrepült a Lajtán. Bécsbe. Könnyű volt neki, mikor *Pálmay Ilka* vette a szárnyára és játszotta el a főszerepet. De a dolog még se ment minden nehézség nélkül. Akkoriban a magyar darabokat még nem tekintették „kivitelű“ czikknek. De hát az „aranyos Ilus“ kimondta, hogy:

— Entweder die „Kücheneomtesse“, oder ich spiele überhaupt nicht.

És a bécsiek engedtek. (Tanulhatnának tőle a miniszterek.)

Márkus József haláláig rajongó híve volt *Pálmay Ilkának*. Ebben is teljesen egyetértettünk. Annyira, hogy találkozásainkkor a nevével nem is említettük és mégis tudtuk, kiről-miről van szó.

— Mi újság? — kérdezte az egyik.

— Londonból írt — felelte a másik — fényes sikerrel lépett fel.

Amikor *Pálmay Ilka* édesatyját temették, *Márkus József* olyan szívből fakadó, szép beszédet mondott a koporsó felett, hogy mindnyájúkat sirtuné.

Mint kolléga is a legjobbak közül való volt. Jellemző erre nézve a következő eset:

Színházban, tudósítói minőségükben, egymás mellett ült *Márkus József* és *Timár Szaniszló*. Két ellentétes természetű kritikus: Márkust mindig a hangulat vezette... olyan gyurható volt, mint a viasz. *Timár* ellenben senki, még önmaga által se befolyásolható. Minden újdonság után nagy busan túl az íróasztalához:

— Megint bucsuznom kell egy jó barátomtól, akít magamra fogok haragítani.

Márkus a szomszédságot arra szerette volna fölhasználni, hogy *Timár* a kedvencei javára hangolja. Felhasználta „charmeur“ eszközeit. Kedvos volt, előzékeny, szeretetreméltó, rábeszélő. Hasztalan. *Timár* nem tágitott a meggyőződésétől és kegyetlenül levágta a beajánlott színműíró, a protegált primadonnát.

Márkus végre is éktelen dühbe gurult és éles hangú cikkben kikelt bizonyos „bagaria szagu“ kritikák ellen. Senki se volt meguevezve, de *Timár* az idézetekből magára ismert és provokálta a barátját.

A két fél segédei javában tárgyaltak, hogy a párbajt minél szigorubb feltételek mellett állapítsák meg, amikor az „Otthon“-ban szembe került egymással *Márkus* és *Timár*. Ez épen sarkon akart fordulni, amikor *Márkus* kitérte a karjait, keblére ölelte és szeretettel kiáltott:

— Hát sértve érezted magadat? Ne bolondoz már! Felejtsd el az egészét.

Timár is könyekig meg volt hatva, de tünődve mondta:

— Jó, jó! de mit szólnak a segédek!

— Az ördög vigye a segédeket! Falják föl egymást!

Ilyen volt a mi kedves Satanello. Most az örök harmonia honában semmiféle disszonanciák se zavarják és amikor lelke a kék azurban, a csillagmíriádok közt lebeg s kitárulnak előtte a menyország kapui, bizonyosan ez az első gondolata:

— Milyen hatásos színpadi dekoráció lenne ez!

(Vizkereszt.)

A Nemzetiben forr, sístereg, bugyborékol a fehér izzásig hevített szenvedély. Ugy jár színész, rendező, jelmeztervező, díszletfestő, mintha nappal is álmok rajzanának az agyában. Nagy munka folyik. mindenki érzi, hogy nemes feladat, nagy felelősség sulyosodik rá. A mult évi Shakespeare-sikerre, a „Szenivánéji álm“-ra kell rádupláznia: meglátjuk pénteken, sikerült-e a sulyos vállalkozás.

A „Vizkereszt“, Shakespeare legpajkosabb vígjátéka. A nagy *Vili* bohóságának is írta a „Twelfth night: or, what you will“-jét. A „tizenkét éj“, jelzi a czimben, hogy karácsonyra ennyi idő után, vagyis *Vizkereszt* napján történik a darab.

És bár 1602. február 2-án — tehát nem *Vizkereszt* napján — volt a legelső előadása, mégis bizonyos, hogy a halhatatlan szerző a farsangot akarta vele beharangozni, azt a napot, amelyen az angol hagyományok a legnagyobb bohóságokat is megengednek.

Talán örök időnkig se fogják eldönteni, hogy Shakespeare az olasz „Glinganni“-ból, vagy *Bandello* „Az ikernővérek“ czimű novellájából, vagy a spanyol *Lope de Rueda* „Enganos“-ából vette-e, a két szerelmes pár történetét. Annyi bizonyos, hogy a kómikus jeleneteket ő szötte a mesébe és ha a darab még századok múlva is üde, s kedves marad, úgy az leginkább ezeknek köszönhető.

A Nemzeti Színházban csak 1879. október 26-án adták először, *Lévay József* fordításában. Sokkal korábban, 1842-ben, *Fekete Soma*, már egyszer lefordította, a bécsi *Deinhardstein*-féle selejtes átdolgozás felhasználásával. Valószínű, hogy az eredeti meghamisítása miatt nem kerülhetett akkoriban színre. (*Laborfalvi Róza* — a későbbi nagynevű *Jókainé*, egy győri vendégszereplésekor, jutalomjátékául választotta.)

Az 1879-iki bemutató éppen olyan esemény volt, aminőnek a pénteki reprimt tervezik. *Wiltné* vendégjátékai óta — az Opera akkor még a Nemzeti vendégszeretét élvezte — nem volt olyan kapkodás a jegyekért, mint a „Vizkereszt“ előadása előtt. De csakugyan a szerepek csupa nagy művész kezében voltak. A két szerelmes párt *Jászai Mari* (Olivia), *Márkus Emilia* (Viola), *Benedek Lajos* (Sebestyén) és *Helényi Béla* (Orsino) játszotta poétikusan. A kómikus szerepekben pedig *Szigeti József* (Böffen Tóbiás), *Halmi Ferencz* (Keszeg Andor), *Ujházy Ede* (Malvoli), *Vizvári Gyula* (Bolond), *Vizváriné* (Mária) és *Benedek József* (Fábián) minden szavukkal megnevettették a közönséget.

A mostani szereposztás a színház ifjú művész-

gárdáját állítja tűzvonalba. Azt, amelylyel ujabban már nem egy nagy diadalt vívott ki. *Oliviát* játsza *Aczél Ilona*, *Violát* *Paulay Erzsi*, *Máriát* *Ligetfi Juliska*, *Orsinot* *Garamszeghy*, *Sebestyént* *Náday Béla*, *Tóbiást* *Horváth Jenő*, *Keszeg Andort* *Kürthy György*, *Malvoliát* *Gabányi Árpád* (az egyetlen, aki egy korábbi reprimt óta megtartotta a szerepét), *Fábiánt* *Kovács Mihály*, a *Bolondot* *Rózsahegy*.

Hevesi Sándor rendezi a darabot, az ő fanatikus Shakespeare-imádásával. A mult nyáron Londonban jártában, felkutatta azokat az *Alme* és *Addison*-féle egykoru, régi angol dalokat, amelyeket a Shakespeare színpadán is énekelték a „Vizkereszt“-ben. A szöveget *Hevesi* írta alájuk.

Itt van például a komikusok korhelynótája:

Melyik a legjobb nap inni, mondó?

Szerda, csütörtök, péntek!

Mindegyik legjobb nap, ne légy bolond,

Válogatás itt vétek,

Miért?! —

— Mert

Válogatás itt vétek.

Refrain: Kedd meg szerda, csütörtök, péntek,

Szombat, vasárnap, hétfő.

Azt hiszem már vasárnap a borozókból sokféle fog ez a józú új (!) nótá kihangzani.

A darab végén a Bolond — akinek még egy szép románca is van — e dallal bucsuzik:

Régóta forg már a világunk,

Hejh beh szép idő!

Beh kár, hogy annyit futj a szél,

S oly sok volt az eső!

És ezzel ime véget ért a darabunk, tehát

Ha tetszett, akkor szép jó éjszakát!

A próbák folynak éjjel-nappal. Különösen az „énekesek“ annyi dolgot adnak *Fekete* karmesternek, mintha egy nagy opera betanulásáról lenne szó. Ez a szokatlan buzgalom, jól értsük meg, annak a 20 koronányi „énekdíj“-nak is tudható be, ami előadásoként kijár a művészeknek. Minél több előadás, annál több 20 korona.

Kemény Jenő várja a legidegesebben a bemutató napját. Ő komponálta az illyr és a renaissance-kosztümöket és ezer harcot kell megvívnia alkotásaiért, mert minden szereplőnek van módosító óhajtsái. Ha mindegyiknek engedne, csakhamar vége lenne a stilusegységnek.

Szerencsére többnyire mellette dönt *Hevesi*, az ő rendezői auctoritásával, ámbár neki is van mit küzködni a sok „trükk“-ben és „ötlet“-ben dolgozó művészeivel. Némelyike csakugyan emeli a hatást és mindegyik amellett bizonyítja, hogy az egész vonalon kedvel, ambícióval dolgoznak.

(Épül a Népopera.)

A Tisza Kálmán-tér még nincs fölfedezve. Azt hiszem, nagyon sok budapesti bennszülött nem ismeri ezt az óriási parkot, mely a Rákóczi-út és a Népszínház-uteza házsorai mögött vonul a gázgyár felé. Nem rég idő előtt még kietlen homokterület volt fővárosunknak ez a legnagyobb tere.

Körüllötte most se diszelegnek valami nagyvárosi paloták. A legfeltűnőbb az a kétemeletes bérház, melyben egykor *Blaháné* lakott. Az övé volt ez a ház, máskülönb, tudom, nem oda költözött volna.

— Megérem-e, hogy ez az elhanyagolt hely valaha méltó legyen Budapesthez! Szokta volt mondani.

Azt máris megérte a nagy művész, hogy a zsebárusok ronda bódéi helyén ma már gondozott gepszönyegek, zöldelő fák és bokrok pompáznak és nemsokára a civilizáció kellős közepébe potvan a főváros mostohája, — a Tisza Kálmán-tér.

Amint tegnap arra felé jártam, a Bezerédi- és a Luther-uteza tengelyében deszkapalánk zárta el a tér felé vivő utamat. Az eldeszkázott nagy terület úgy viszonylik az egész térhez, mint a tentatartóm az asztalom lapjához.

Talyigások hordják a kiástartó földet. Hatalmas szálfák jelölik meg egy új épület helyét. A Népopera van ott keletkezőben. Tudtam, de kíváncsi voltam, hogy azok, akik építik, tudják-e.

— Mi lesz itt? kérdeztem.

— Tudja isten, felelt az egyik.

— Valami nagy ház, mondta a másik.

A harmadik — a legbeavatottabb, — felvilágosított:

— Diátrum!

Még az alapja sincs kiásva s máris észrevehető, mennyire megeléknült a környéke: A Deszkapalánk egyik csücskében virslis, meg gesztenyesütő; a másikban: szerencsekerekes ütött tanyát. Pereces jár körül, versenyt egy almás kofával.

A szomszédos szatócsok és pálinkamérők üzlete is felvirágozott. Minden bolt tele van vökökkel.

Mi lesz majd egy félév múlva! Mi lesz? Kistájerolják a nyomorultakat és finom ezukraszok, virágkereskedők, vendéglősök foglalják el a helyüket. Már azt is látom, hogy a szurtos alházakat lebontják és itt egy hotel, ott egy áruház emelkedik a sok bérpilóta között.

A Népszínház-utca és a Bérkoosis-utca szögletén máris kibujt egy mélnő nagy ötemeletes ház földszintje. Három frontja lesz. A gazdája az egész földszintet fényes kávéháznak szánta: *Grand Café Népepera Kávéház* felirással oda fognak járni az énekesek, zenészek, kritikuskok, librettisták, komponisták, habitúók!...

Most még a tér kanyargós utain sétálók a „Palkó, te édes pajkó“ népszerű nótáját füttyülik, de félév múlva a „Quo vadis“ opera dallamától fognak visszhangozni az orgonabokrok.

Márkus Dező, az igazgató egyelőre még nem tördök az építkezéssel. Márkus Géza, az építész, azt mondta, hogy novemberben megkezdheted az előadásokat s ő ehhez tartja magát. Tárgyal a szerzőkkel és a szerződni óhajtokkal. Ma is járt nála egy énekesű.

— Hány éves nagysád? kérdezte az indiszkrét igazgató.

— Negyvenkettő, volt az őszinte felelet.

42? Becsánat, én csak 24 éven alul s nem 42 éven fölül szeretem a művészpöket.

A hölgy sértődötten távozott, de Márkus Dező meg van arról győződve, hogy a közönsége igazat fog neki adni.

Egy látesőves ur.

(*) **Thomán Istvánné.** A kiváló énekművész, skit, fájdalom, igen ritkán van alkalmunk hallani, ma férjével, a nagyszerű zongoraművészrel együttes hangversenyt rendezett. A művész nő kvalitásait még mindig nem becsülik nálunk érdeme szerint; enni képzettségét, ily fanatikus elmélyedést és az előadás ilyen grandiózus finomságát nálunk igazán keresve kell keresni. Minden dalának nagy sikere volt. Thomán István közreműködése a szokott érdekes és markáns élvezetet jelentette, pompás koncepcziói, routinja és feldolgozó talentuma ma is biztosította számára a lelkes és tiszteletteljes fogadtatást. Előkelő közönség volt jelen, sok taps és virág járt az egyes számok nyomán.

(*) **Az Operaházban** holnap, szerdán „A boldog“, Rákosi-Szabados eredeti daljátéka kerül színre, melyben Sándor Erzsébet (Bimbilla), Takáts Mihály (Bimbó), Környey (Deli), Payer, Ambrusné, Váradi Margit (a három leány), Kertész Ödön, Mihályi, Venczel (a három ifjú), Hegedűs (a sekrestyés) és Ney B. (a kocsmáros) játszóak a főszerepeket. Vezényel Kerner István karnagy, rendező Alszeghy Kálmán főrendező. (Évi bérlés 60. szám, kezdete 7 órakor.) — Csütörtökön „Sába királynője“-t adják Dömötör, Sebeők, R. Berts, Arányi, Szemere, Ney B., Mihályi és Nirschy Emília közreműködésével. (Évi bérlés 61. szám.) — Pénteken Labia Mária utószór lép fel nálunk és pedig az „Otello“ Desdemonejában, melyet ezuttal először énekel az Operaházban. — Az Operaház igazgatósága a jövő hó első napjaiban sorozatos előadásokat rendez Wagner Richárd „A Niebelung gyűrűje“ című tetralógiájából, melyet ez alkalommal első helyarákkal először tűznek műsorra. Az első ilyen előadás hétfőn, április hó 3-án lesz, amikor is „A Rajna kincse“ kerül színre. Erre az előadásra szóló első árú jegyek elővételi díj nélkül esütörtöktől, e hó 30-ától kezdve válthatók a színház elővételi pénztáránál és a városi jegyirodáknál.

(*) **Rudnay-Pásztor-kiállítás.** A Párisi Áruház beépített Lotz-termében Rudnay Gyula festő és Pásztor János szobrász együttes kiállítást rendeztek. A nagyobb kollekciót Rudnay hozta: olajfestmények, pasztellek, temperák, szén- és tollrajzok, főleg pedig vázlatok. Az egész kollekció tulajdonképpen csak szelvényzet valamire, amivel — ez az első impresszió — maga a kiállító művész sincs teljesen tisztában. A színek egyenesen száműze vannak ezekről a képekről, a vonalai pedig idegesen, sőt ellenőrizhetetlenül kuszkák. Itt-ott látható, hogy keresi a mozgás megrögzöttségét, még a felhőkben is, hogy ezt megtalálja azonban,

tulságosan komplikálja a dolgokat és annyira tulszofolja a vásznait és papírjait, hogy éppen az vész el, aminek a keresését sejtette. Egy-két sikerültebb képe, mint például a „Verseny“, a „Csárdás“, „Vágtatás“, „Tánc“ és a „Tisza“ szinte véletlenséggel tetszik a vonalak és színtelenségek a nagy khaosban. Pásztor János, úgy látszik, nem nagy súlyt helyezett erre a kiállításra, mert kollekciójára éppenséggel jelentéktelen és régi. Egyetlen új szobrászi gondolat se került tárlatára, s a jól ismert genreinek és egyéb állapotokat illusztráló figurálisainak, valamint portreinek méltatásával nem tennénk jó szolgálatot ennek az egyébként ambiciózus és tartalmas művésznek. A kiállítás 30 fillér beléptidij mellett egész nap megtekinthető.

(*) **M. Szoer Ilonka vendégjátékai.** Szombaton április 1-én Trencsénben nagyszabású hangverseny lesz az építendő zsidótemplom javára, elsőrendű fővárosi művészek közreműködésével. Szoer Ilonka a m. kir. Operaház bájos művésznője, Király Ernő és Z. Molnár a Király Színház tagjai s Kurucz János zongoraművész rándulnak el a trencseniek szórakoztatására. Aradon pedig április 4. és 5. napján a gyermek-szanatórium javára rendeznek fényes előadásokat. Első este a „Rigoletto“ I. felvonásban Sándor Erzsébet éneklő Gildát, a „Denévr“ II. és III. felvonásában pedig Szoer Ilonka — Adélt. A második darabba hangversenyt szőnek be, melyben a nevezett két nagy művésznőn kívül Székelyhidy tenorista, Takáts Mihály és Hajós Elza (Szilágyi Arabella tanítványa) fognak énekelni. Második este a „Hofmann meséi“ kerül színre Szoer Ilonkával (Antonia), Sándor Erzsébet (a baba) és Székelyhidyval (Hofmann). Az előző napi hangversenyt a második felvonásban megismétlik.

(*) **Blaha Lujza üdülése.** Blaha Lujza asszony, a Nemzeti Színház tiszteletbeli tagja, a héten hosszabb tartózkodásra Abbáziába utazik. A nagy művésznő a téli hónapok alatt állandóan gyöngéledett és így egészsége helyreállítása céljából hosszabb kurára és üdülésre van szüksége. A művésznő abbáziai üdülése után egy-két hónapra visszatér a fővárosba, majd Balatonfüredre utazik és ottani villájában tölti az egész nyarat.

(*) **Harmath Hedvig betegsége.** A Vígyszínház jeles művésznője — mint megirtuk — napok óta betegen fekszik lakásán, míg aztán férje a Herczel-szanatóriumba vitette át, ahol a professzor ma műtétet végzett rajta. Az operáció sikerült és remélhető, hogy a népszerű művésznő nemsokára kilábal bajából és elfoglalhatja helyét a Vígyszínház színpadán.

(*) **Magyar énekesnő sikere a külföldön.** Erdekés hír közöl velünk amsterdami tudósítónk. Tegnapelőtt hangversenyezett a jellegzetes németalföldi városban Durigó Ilona, a kitünő magyar dalénekesnő. A magyar művésznő ragyogó sikert aratott, ugyanarra, hogy mindjárt egy második dalestére lekötötték Amsterdamba. Ilyen kitüntetés magyar művésznőt alig ért eddig a külföldön.

(*) **Odry Árpád beteg.** Odry Árpád, a Nemzeti Színház művésze, gyöngéledik és orvosai tanácsára kénytelen hosszabb időre délvidékre utazni. Ezért a Nemzeti Színház három ezidei újdoncsága: A balga szűz, a Bábjáték és a Sire egy időre lekerül a színház műsoráról.

(*) **Választások a Művészházban.** A Művészeti egyesület igazgatósága Kristóf-téri új helyiségekben tegnap délután gróf Teleki Géza elnöklété alatt ülést tartott, melyen tudomásul vette, hogy a művésztanács az ideai esztendőre egyhangulag, Rippl-Rónai Józsefet választotta meg elnököül. Az igazgatóság ezután tárgyalás alá vette a kiállításokra eddig beérkezett jelentkezéseket és gróf Balthy Gyula, Szüllő Géza orsz. képviselő, valamint Rippl-Rónai József és gróf Zichy István hozzászólásai után, megbízta dr. Rózsa Miklós művészeti igazgatót, hogy a kijelölt művészekkel folytatandó tárgyalások után a legközelebbi igazgatósági ülésén tegyen az ideai munkaprogramra néző előterjesztést. Az ezután megtartott igazgatósági és művésztanács ülésen az új alapszabályok szerint a Művészeti ház törzstagjainak megválasztása került napirendre.

(*) **Női arcképek kiállítása.** A Könyves Kálmán női arcképekből kiállítást rendez. A tárlat e hó 30-án, csütörtökön délután 5 órakor nyílik meg a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában, míg a sajtó képviselői szerdán délelőtt 10 órától délután 6 óráig tekinthetik meg.

(*) **Weiner István kupléi.** Igazi pesti speciálisok Weiner István kupléi, amelyek az orfeumok színpadáról kelnek utra, bejárják az egész várost, átmennek a köztudatba, gyarapítják a pesti szórakozásokat. A pesti ember kis bajaival és kis örömeivel foglalkoznak, érthető tehát nagy népszerűségük. Zenéjük ötletes, fordulatokban gazdag s vaskos komikumával mindig megkacagtat. Weiner István három új kupléja jelent meg a Harmonia R. T. (IV., Váci-utca 20.) kiadásában. Az első ezime: Csak fessen, Baumann Károly műsorá-

nak kedvelt darabja, a második Szécsi Magda éneklő és így kezdődik Végy egy kis virágos kert... a harmadikkal „Gyere ide“ Keleti Juliska arat sikereket. Egy dal két koronába kerül.

(*) **Hangverseny.** A lipcei filharmonikusok márcziusi 29-i hangversenye iránt oly híhetetlen nagy az érdeklődés, hogy a jegyek ugyszólván már mind elkeltek. Alig maradt meg egy-kettő. Aki ezt a ritka szép hangversenyt, amelynek pompáját Casals Pablo világ-hírű celloművész közreműködése fogja emelni, élvezni óhajtja, siessen, hogy az utolsó jegyek egyikét magához válthassa. A remek műsor a következő: I. Liszt: Festklänge. Saint-Saens: Violoncello koncert. Pablo Casals. Brahms: Variationen über ein Haydn Théma. II. Pablo Casals. Dvorzák koncert zongorakísérettel. Berlioz Symphonie Phantastique. Jegyek Harmoniánál. Az Országos Szimfoniai Zenekar vasárnap, április 9-án este fél 8 órakor tartja hatodik bérlői hangversenyt Kun László vezetésével a Zeneakadémia dísztermében. Ez estén Csajkovszky III. szimfóniája mellett bemutatóra kerül Humperdinck Engelbertnek, a „Jancsi és Juliska“ világhírű zeneszerzőnek „Kénytelen hábasság“ (Heirat wider Willen) című és Dumas vígjátéka nyomán komponált nyitánya, amely legutóbb Nikisch vezénylete alatt a lipcei Gewandhaus-koncerteken óriási sikert aratott. Jegyek az április 9-iki hangversenyre már kaphatók Bárd jegyirodájában (Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Szilágyi Géza és Lenkei Henrik: Májusi fagy.** A Gömői Jenő szerkesztésében megjelenő Modern Könyvtár-nak egy új kötete jelent meg. Az új kötet Szilágyi Géza és Lenkei Henrik drámája: a „Májusi fagy.“ A darabot éppen most mutatta be a Nemzeti Színház igen nagy sikerrel, A Modern Könyvtár e fölülte értékes kötete immár a Könyvtár 51—52-ik száma és minden könyvkereskedésben és dohánytözsdeben, továbbá a vasúti pályaudvarokon is kapható. A kötet ára 60 fillér.

* **A Magyar Iparművészet-nek III. száma** gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Székely Bertalan emlékeztetőnek van szánva az első cikk, amelyben Lándor Tivadar mélyreható jellemzését adja a nagy dekoratív művész egész monumentális jelentőségének. Gy. Takács Béla egy Amerikában élő és nálunk jóformán ismeretlen magyar származású szobrászművészről: Konti Izidorról számol be, akinek szobrai, plakettjeit és kisplasztikai alkotásait sok reprodukción mutatja be a szám. T. Vígand Ede: A kert és virágai cizmen egy kis kulturáltörténeti elmefuttatást közöl a kert architektúrájáról és változatairól. Egy cikk ismerteti Rodinné a művészi fegyelmességéről vallott nézeteit a többi rovatban pedig irodalmi ismertetések, pályázatok stb. vannak szokott változatossággal. Két színes műmelléklet van csatolva a Magyar Iparművészet e számához, melyet az Iparművészeti Társulat tagjai évi 10 korona tagsági díj fejében kapnak. Előfizetési díja ugyanannyi.

FŐVÁROS.

(*) **Tanulmányuton.** Dr. Ripka Ferenc, a városi gázyárigazgató helyettese Bernauer Izidor műszaki igazgató kíséretében Londonba utazott, hol a különböző gázkemence-rendszereket tanulmányozza.

(*) **Az új nagy kölesön.** A mai napon nem történt döntés az új nagy kölesön dolgában. A kölesönügyi bizottság tervezett ülése elmaradt, mert a bankokkal folytatott tárgyalásoknak még nincs vége. Mindamellett a polgármester intézkedett, hogy a kölesön ügyét a pénteken, márczius 31-én tartandó pénzügyi és a szerdán, április 5-én tartandó közgyűlés napirendjére kitűzzék. Péntekig reméli a polgármester, hogy a tárgyalásokat befejezhetik. A kölesönösszeg nagysága attól függ, milyen lesz a végleges ajánlat. Kedvező feltételek esetén 100—120, ellenkező esetben mindössze 50—60 millió koronát vesznek föl.

(*) **Partbérlet, tavaszi vásár és piac.** A fővárosi közgazdasági és közlelmzési bizottsága ma délután *Folkusházy* Lajos tanácsos elnöklésével ülést tartott. Vajna Ede fogalmazó előadásában foglalkozott a bizottság a Dunagőzhajózási Társaságnak partbérleti ügyével. Az ügyosztály ebben a régóta húzódozó ügyben azt az előterjesztést tette, hogy a Dunagőzhajózási Társasággal a Lánchíd pesti hídfője alatt és felett bérelt rakpartokra vonatkozó szerződést 1916-ig hosszabbítsák meg a következő feltételek mellett: a főváros a szerződést mindenkor a következő év deczemberére felmondhatja; a rakparton levő és a főváros tulajdonát képező épületekért a társaság évi 11.000 korona bért fizet; ha a társaság az új bérleti időtartam alatt újabb épületeket emelne, egy a főváros — amennyiben a szerződést a bérlet lejártá előtt bontaná fel — a hátralevő évekre járó beruházási részleteket a társaság-

nak megtéríti és végül köteles lesz a társaság a műgyetemhez új személyszállító járatot berendezni. Kelemen Adolf csak egy évre kívánna a bérlet meghosszabbítását, mert a többi bérletársasággal is ilyen tartamú szerződéseket kötnek. Megemlíti még azt is, hogy Ausztriában magyar társaságoknak csak egy évre és akkor is a legnagyobb nehézségek mellett engedélyeznek partbérletet, nem látja be tehát, miért legyen a főváros egy osztrák társasággal szemben előzékenyebb. Krammer József és Rausch Károly felszólalása után a bizottság az ügyosztály javaslatát tette magáévá. Hoffmann Jenő a tavaszi vásár ügyvezetőségének azt a kérelmét ismertette, hogy a főváros a tavaszi vásárt anyagi támogatásban részesítse. A bizottság elhatározta, hogy a tavaszi vásárnak 4000 koronával való támogatását fogja javasolni a közgyűlésnek, azzal a kikötéssel azonban, hogy a vásár vezetősége kimutatást tartozik készíteni arról, emelkedett-e a vásáron a magyar iparcikkek forgalma. Az ügyosztály előterjesztést tett még a bizottságnak a Lágymányoson és a Zuglóban nyílt piacok berendezésére. Ezt a két ügyet Szabó Ferencz vásárigazgató ismertette. A bizottság az előterjesztéshez hozzájárult. E kérdéssel kapcsolatban dr. Magyarevits Mladen tisztii főorvos rámutatott a nyílt piacokon uralkodó tarthatatlan állapotokra és arra kérte a tanácsot, hogy ezeknek a piacoknak a kérdését, amelyek közegészségügyi szempontból egyszerűen közveszedelmek, végre rendezzék. Folkschütz Lajos tanácsos elismerte, hogy a piacokon uralkodó állapotok tényleg rosszak s ennek az oka az, hogy a főváros ennek a kérdésnek a rendezésére nem áldoz. Az ügyosztály most komolyan foglalkozik ezzel a kérdéssel, hogy legalább a főbb nyílt piacokon végleges megoldást teremtsenek. A bizottság Kelemen Adolf és dr. Magyarevits Mladen ismételt felszólalása után megnyugvással vette tudomásul a választ.

(A taksamérok életbeléptetése. A tanács, mint megírtuk, régebben felhívást tett közzé, hogy aki a taksamérok készülékével a fővárosnál pályázni akar, előbb a rendszert hitelesíttesse az állami mértékügyi intézetenél. Az első felhívásra eddig csupán a *Hazai Taksamérok Részvénytársaság*, a *Magyar Taksamérok Részvénytársaság* és az *Aron-féle Magyar Taksamérok Részvénytársaság* kérelmezte a rendszerpróbát. A tanács emiatt ma újabb felhívást tett közzé, amelyben kijelenti, hogy csak azon rendszerek közül fogja a kijelölést megtenni, melyek a m. kir. központi mértékügyi intézet részéről legkésőbb *follyó évi április 15-ig* hitelesítési engedélyt nyertek. Az ezen határidőn túl hitelesített rendszereket a tanács figyelembe venni nem fogja. Akik tehát a bérkoosikon viteldíjjelző (taksamérok) készülékeiket alkalmaztatni kívánják, kellően felszerelt ajánlataikat a megállapított viteldíjjelzők megfelelő viteldíjjelző készülékkel együtt legkésőbb *follyó évi április 16-ának déli 12 órájáig* a tanács V. (közlekedési) ügyosztály vezetőjének Rényi Dezső tanácsnoknak (Központi varosháza, I. emelet 128. ajtó) vagy helyettesének annál is inkább mutassák be, mert a később benyújtott ajánlatok figyelembe vételét nem fogja. Az ajánlatban megjelölendő a beszerzési, illetve bérleti díj mérvé is. Több rendszer kijelölése esetén a bérkoositulajdonosokat a szabad választás joga fogja megilletni.

(Városi ifjúsági színház. Ágotai Béla iskolai igazgató kezdeményezésére megalakult az első ifjúsági színház a *Magyar Tanítók Otthonában*. A színház érdekében gróf Festetics Géza tanácsos körlevelet intézett a tantestületekhez, amelyben tudtára a tanács határozatát. Eszerint a *Magyar Tanítók Otthona* márczius hó közepétől kezdődőleg hetenként négyszer és pedig: hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton, mindenkor délután fél 4 órakor az iskolásgyermekek és ifjúság részére színelőadást rendez. A tanács az Otthon vállalkozását az összes fővárosi iskolák vezetőinek figyelmébe különösen ajánlja s egyuttal megengedte, hogy a szóbanforgó előadásokat a tanuló-ifjúság, tanítók és tanítónők vezetése mellett, csoportonként is látogathassa. Az Otthon a szegény tanulók részére minden hónapban egyszer ingyen előadást rendez. Az előadások helyérei 40 fillértől 3 koronáig terjednek s az előadásra szóló jegyek az Otthon elnökségénél kaphatók. (IX., Kinizsi-utca 16.). A kezdeményezésnek váratlan nagy a hatása. Az előadásokat állandóan zsúfolt ház hallgatja s az Otthon nagyterme már száraz a színház székelyeire. Ez a körülmény most arra készíteti a vezetőséget, amelynek élén Ágotai Béla buzdoklik, hogy a tanáchoz forduljon támogatásért. Újból felhívják a tanács figyelmét az ifjúsági színházra, bizonyítják annak a szükséges és hasznos voltát s azt

akarják kérni, hogy a főváros tegye megfontolás tárgyává, mikép lehetne a szerény kezdeményezést kifejleszteni és megfelelő hajlékban állandósítani.

TANÜGY.

= Tanítók közgyűlése. A Budapesti Tanítótestület ma délelőtt tartotta az évi rendes közgyűlést az újvárosi háza nagytermében. A közgyűlésen, amelynek egyik pontja a tisztújítás volt, a főváros egész tanítóvárosa megjelent. A közgyűlés elnöke Rákos István, a Tanítótestület alelnöke volt. Néhány bevezető szóval nyitotta meg a közgyűlést és üdvözölte Mosdóssy Imre kir. tanácsos tanfelügyelőt. Utána Simon Lajos főtitkár terjesztette elő az igazgatótanács megbízásából azt a javaslatot, hogy a közgyűlés a lelépő elnököt, Moussong Gézát nagy és sokoldalú érdemei honorálására a testület tiszteleti tagjává válassza. A közgyűlés ezt a javaslatot nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadta. Ezután a főtitkár előterjesztette a vezetőségnek az 1908., 1909. és 1910. évről szóló jelentését. A jelentés az immár 37 év óta fennálló testület legutolsó három évének főeszméjéről az anyagi ügyeket, az anyagi helyzet javítását tekintti. Már az 1908. év elején a fizetésrendezés a jelszó. Ekkor azonban még az új alapszabályokat tárgyalja le a közgyűlés, majd Trajtlér Károly lemondása miatt és a három évi ciklus leteltével új tisztikart választ. Beszámoló a jelentés az 1908. évi őszi közgyűlések tárgyaitól és az iskolai körök működéséről. Az 1909. évben szintén az anyagi ügyekkel foglalkozott az egyesület a pedagógiai kérdéseken kívül. Ennek az évről teendő volt a nyugdíjszabályzat megtárgyalása. Az őszi közgyűlések tárgya a nyolcosztályú elemi népiskola kérdése volt. Az 1910. évi működés igen nagy jelentőségű volt a tanítóváros részére, amennyiben Moussong Géza elnök fáradhatatlan közbenjárása azt eredményezte, hogy a kereskedelmi kormány a tanítók részére a feldruvasuti jegyet engedélyezte. Ebben a munkájában nagy segítségére volt a tanítóvárosnak Vázsonyi Vilmos orsz. képviselő is. Beszámolt végül a jelentés az őszi kerületi közgyűlésekről és a fizetésrendezés ügyében indított újabb mozgalomról is. A jelentést a közgyűlés egyhangulag örvendetesen tudomásul vette és annak kapcsán az elnök indítványára Simon Lajos főtitkárnak, valamint azoknak a hatóságoknak, melyek a nyugdíjszabályzat megalkotásában közreműködtek, így a fővárosi közönségnek, dr. Bárczy István polgármesternek, gróf Festetics Géza tanácsnoknak és Vázsonyi Vilmos orsz. képviselőnek köszönetet mondott. A számvizsgáló bizottság jelentésének előterjesztése és a Rácz Józsefnek mondott köszönet kifejezése után a választások elrendelése következett. — A délutáni folytatásos közgyűlésen a szavazatszedő-bizottság elnöke, Tancs Sándor kihirdette a választás eredményét, amely a következő: elnök: Rákos István, alelnökök: Gerzely István, Kemény Simon és Huszti József, főtitkár: Weisz Lajos, titkárok: Balla Bernát, Kolombán István, Wilde Margit, pénztáros: Gundv Károly ellenőr: Rácz József, könyvtáros: Kindlovits Pál, gazda: Szervey György. Az igazgatótanács rendes és póttagjait választották meg. A választmány eredményének kihirdetése után Moussong Géza lelépő elnök üdvözölte az új tisztikart, megköszönte a hatóságoknak az eddigi támogatást és köszönetet mondott a közgyűlésnek azért a kitüntetésért, hogy őt dísztagjává választotta. Mosdóssy Imre kir. tanácsos tanfelügyelő is üdvözölte az új tisztikart, akiknek részéről Rákos István köszönte meg az üdvözléseket.

= Állami tanítók küldöttsége Batthyánynál. Az Állami Tanítók Orsz. Egyesületének küldöttsége, Havass Pál egyesületi elnök vezetésével tisztelgett ma este a függetlenség és 48-as pártkörben gróf Batthyány Tivadarnál, akit arra kért, hogy a függetlenségi és 48-as párt az állami tanítók jogos kívánságait a kulturális költségvetés tárgyalásánál tegye szóvá és különösen, hogy támogassa azon kérésüket, hogy a többi állami tisztviselővel egyenlő elbánásban részesüljenek és az alsóbb, három fizetési osztályba osztassanak be. Gróf Batthyány Tivadar részletesen nyilatkozott az állami tanítók helyzetéről, valamint az összes állami tisztviselők többi fontos érdekeiről, amelyeket a függetlenségi és 48-as párt állandóan figyelemmel kísér és a képviselőházban feltétlenül szóba hoz.

= Választások a tanáregyesületben. A Központi Tanáregyesületben a folyó évben az elnökség és a tisztikar újból választás alá kerül. Az egyesület elnöksége, amely a szavazólapon már korábban szétküldötte, arra kéri a tanárokat, hogy szavazataikat legkésőbb márczius 31-ig küldjék be az egyesület igazgatóságának címére (VIII., Esterházy-utca 14.). Már eddig is igen sokan beküldötték szavazatukat; a választáson a tanáregyesület tagjai igen nagy számmal vesznek részt. Egy szavazólapon többen is szavazhatnak.

= Tanárok közgyűlése. Az Országos Evangélikus Tanáregyesület április 11-én és 12-én Sopronban tartja IV. évi rendes közgyűlését, amelynek napirendjén több érdekes előadás szerepel.

EGYESÜLETEK.

(—) Az Otthon-körből. Az Otthon írók- és hírlapírók körének választmánya ma délután rendkívüli ülést tartott Rákosi Jenő elnöklésével. Rákosi Jenő elparentálta a kör elhunyt tagjait: Szohner Antalt és Márkus Józsefet s a választmány a jegyzőkönyvben adott kifejezést részvételüknek. Márkus Miksa főtitkár előterjesztette a kör idei rendes közgyűlésére készített főtitkári jelentését, amelyet a választmány tudomásul vett. Ezután a római sajtókongresszus ügyeit tárgyalták s fölkerítették az elnököt, hogy döntsön a részvételre történt jelentkezésekről. Gelléri Mór alelnök előterjesztette a jelölő bizottság javaslatát a megüresedett választmányi helyek betöltésére nézve; a választmány a jelölésekhez hozzájárult. Még folyó ügyeket tárgyaltak s végül a kör rendes tagjai sorába felvették Oláh Gábort.

(—) Márcziusi ünnepély. A kőbányai negyvennyolczas függetlenségi kör szombat este a Kaszinó disztermében egy fényesen sikerült hangversenyt rendezett. Hock János szellemes felolvasása és Móra István költői elbeszéléssel zajos tetszést arattak. Jászai Mari Pátfői-költeményeket szavalt az ő megszokott nagy művészetével. Somogyi Mór zongora-művész két Liszt-szerzeményt adott elő káprázatos technikával és páratlan lendülettel, óriási tapsvihart aratva. Rév Kálmán fiatal hegedűművész Paganini Boszorkánytánczát játszotta szép sikerrel, de meglepetése is volt az estélynek, amennyiben Somogyi Adrienne, egy bájos, serdülő leányka Rozina nagy áriáját a „Sevillai borbély”-ból és Mulder Staccato Etudjét, fiatal korát meghazudtoló tökélyvel és a legmagasabb régiókba könnyedén szárnyaló pompás sopránjával színni nem akaró tapokkra ragadta a termet zsufozásig megtöltő előkelő közönséget.

(—) A Központi Katolikus Kör ma választmányi ülést tartott, amelyen dr. Zsembery István alelnök bejelentvén azt, hogy a kör rendes évi közgyűlését márczius hó 30-án esti hét órakor tartja, előterjesztette az 1911. évi költségvetést. Majd dr. Hindy Zoltán igazgató előterjesztvén az 1910. évi zárszámadást; beszámolt a kör egész múlt évi működéséről. A választmány az előterjesztéseket tudomásul vette és a kör elnökségének működéséről köszönetet mondott. Majd dr. Beesky Arzén titkár tette meg a folyó ügyekről jelentését. Végül az elnök előterjesztésére a választmány elhatározta, hogy az új püspököket kinevezetésük alkalmából, különösen a kör két régi tagját, Glattfelder Gyula és Várady L. Árpád püspököket feliratilag üdvözli.

(—) Az Egyesült Lipótvárosi Polgári Kör ma délután tartotta rendes évi közgyűlését Sándor Pál elnöklésével. Az elnök megnyitó beszédében megemlékezett arról, hogy most van éppen harminczadik évfordulója az V. ker. Polgári Kör megalakulásának, amely kör egész fennállása alatt a kerület lakosságának érdekeit szolgálta. Az évi jelentést dr. Glücksthal Samu főtitkár terjesztette elő, aki rámutatott beszámolójában arra a harcra, amely mezőgazdasági körök és a fogyasztó közönség között folyik. Fejtegetései a közgyűlés zajos tetszéssel kísérte. Ezután jóváhagyták a múlt évi zárszámadásokat, majd elfogadták a jövő évi költségeloirányzatot s azután a választásokat ejtették meg. Elnök lett Sándor Pál, alelnökök: Mezey Lajos és dr. Kovács Aladár, háznagyok: Nagy Andor és Widder Mór, főtitkár dr. Glücksthal Samu, titkár dr. Klug Emil, ügyész dr. Kubics Jaques, pénztáros Hirsch Nándor, gazda dr. Havas István és számvizsgáló Rothberger Vilmos. Választottak ezenkívül huszonegy igazgatósági és negyven választmányi tagot.

SZÉN Koks, Briket, Aniracit
 ••• szükségletét •••
 • pontos szállítás érdekében KÉSŐBBI HATAR-
 IDŐKRE, MÁR MOST feladni kérem. —

RADNAY KÁROLY

Budapest, Nagymező-utca 43. I. em.
 Telefon 164, 75—26, 26—27. Sörgöncim: ANTRACIT Budapes

KÖZIGAZGATÁS.

Kitüntetett községi jegyző és pénztáros. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, buzgó szolgálataik elismerésül *Salamon Györgynek*, Sárbogárd község jegyzőjének az arany érdemkeresztet és *Zelc Imrénnek*, Sárbogárd község pénztárosának az ezüst érdemkeresztet adományozta.

A miniszterelnök a városi tisztviselők fizetésrendezéséről. Mint mai lapunk terjedelmes közleményében olvasható, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök tegnap délelőtt fogadta a városi tisztviselők küldöttségét és a városok segélyének felemeléséről, valamint a városi tisztviselők fizetésének rendezéséről nyilatkozott. Erre vonatkozólag a kormány felhivatalos értesítője ma kijelenti, hogy a miniszterelnök nyilatkozatai egy könyvomatú lapudósító révén helytelenül kerültek a lapokba. A miniszterelnök ugyanis a városok segélyének felemelésére vonatkozólag kijelentette, hogy az ország pénzügyi helyzetére való tekintettel nem állíthatja be az idei költségvetésbe a három millió helyett négy milliót, de a jövő évben a szükséglet teljes kielégítéséről fog gondoskodni még akkor is, ha ezzel esetleg néhány százezer koronával több teher hárulna az államra. A küldöttség ama kérésére vonatkozólag, hogy a városi tisztviselők fizetésrendezését a városi törvény újalkotása előtt sürgősen intézzék el, kijelentette a miniszterelnök, hogy bizonyára jogosan rossz vért szülhetne, ha a kormány a tisztviselők ügyét sürgősen elintézné, ellenben a városok érdekeit elintéztetélenül hagyná. Amikor a küldöttség tagjai az erre következő eszmecsere folyamán rámutattak arra a körülményre, hogy a miniszteriumban kézen fekvő javaslat nemcsak a tisztviselők fizetésrendezéséről, hanem némely reformálandó városi ügyről is szól, gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök kijelentette, hogy e körülményre való tekintettel arra fog törekedni, hogy a javaslatot sürgősen intézzék el. A városi tisztviselők a miniszterelnök nyilatkozatait megnyugvással vették tudomásul.

Megfelelőbb mértékű választás. Székelyudvarhely város mérnöki állását e hó 22-én töltötték be. Az újonnan közfelkiáltással megválasztott mérnöknek, Lendvay Imrénnek nem lévén meg a mérnöki oklevele, ezért János Gyula nyugalmazott táblabíró, városi bizottsági tag felelősséggel állt. Mint a hogy a virilisták nyilatkoznak, valószínűleg még e hó végén új pályázat lesz.

A segédjegyzők kongresszusa. A segédjegyzők és községi alkalmazottak országos kongresszusa a mai nappal befejezte tanácskozásait. A vezetőség indítványozta, hogy a miniszterelnöknek a tegnap nála járt küldöttség előtt tett kijelentésével egyetértőleg kezdjék meg haladéktalanul a járási szövetségek országos szervezését. A gyűlést az indítványt egyhangulag elfogadta és az agitáció vezetésével Rados Miklós titkárt bízta meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Megtámadott mandátumok. Dunavescén pótválasztáson gróf *Benyovszky Sándor*, a kerület régi Kossuth-párti képviselőjét választották meg gróf *Telcski József* munkapárti jelölttel szemben. A kisebbségben maradt párt petícióját, mely etetés, itatás, megvesztegetés miatt kéri *Benyovszky* mandátumának megsemmisítését, ma kezdte meg tárgyalni a Kuria első választási tanácsa. A kérvényezőket dr. *Muzsly István* képviseli, a megtámadott képviselőt dr. *Fekete* képviseli, a választást dr. *Szönyi Ferenc* védi. Miután a Kuria az alaki kifogást elutasította, a kérvényezőket meghatalmazottja részletesen ismertette a petíció tartalmát. A tárgyalást holnap folytatják. — A Kuria második választási tanácsa folytatta *Muzsly Gyula* munkapárti képviselő, négrádi mandátuma ellen benyújtott petíció tárgyalását. A Kuria annak idején két ígéretre nézve rendelte el a bizonyítást s a vizsgálatot a budapesti királyi tábla kiküldött bírójára már befejezte. A vizsgálat eredménye alapján ma folytatta a Kuria a petíció tárgyalását. *Zachár Emil* elnöklésével az előadói tisztet sárói *Szabó László* töltötte be, a megválasztott képviselő védelmében pedig dr. *Gábor Illés* ügyvéd jelent meg. A referens bíró előadta, hogy a vizsgálat folyamán annyi nyert megállapítást, hogy *Szátok*, a község bírójának egyszer áldomást fizetett és ekkor szöbe került *Muzslynak* az a kijelentése, hogy ki fogja eszközölni a legelőterület visszaszerzését és a felmérés költségeit a magáéból fogja kifizetni. Emiatt aztán az eddig Kálossy-párti *Szátok* község

Muzsly pártjához csatlakozott. Az etetésre és itatásra vonatkozólag a tanúk nagy része elismerte azt, hogy *Muzsly* főkortesége egyszer 120 koronát fizetett, de ez még a tilalomidő előtt volt. A tárgyalást holnap folytatják.

§ Ügyvédek a kormány ellen. Az eperjesi ügyvédi kamara tegnapi közgyűlésén szóba került, hogy *Székely Ferenc* igazságügyminisztert a polgári perrendtartás megalkotása alkalmából üdvözöljék. A közgyűlés azonban *Lédeker Miksa* löcsői ügyvéd indítványára elhatározta, hogy nem üdvözli a minisztert, mivel e törvényalkotás az ügyvédi kar érdekeit nem tartja kellően szem előtt.

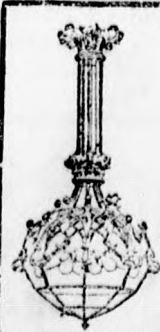
§ Husvétii szünet a királyi táblán. A budapesti kir. ítélőtábla elnöke a husvétii szüneteket a következőképpen állapította meg: a nagyhét előtt április 10-én, hétfőn és április 12-én, szerdán tartanak üléseket úgy a polgári, mint a büntető tanácsokban. Április 13-án kezdődik a szünet, amely április 18-ig tart. Április 19-én, 20-án és 21-én folytatják a főtárgyalásokat.

§ A kém gyilkosait felmentették. Krakóból jelentik: Tizenegynapi tárgyalás után ítéletet hoztak abban a perben, amelyet *Trudnovszki* ellen indítottak *Rybak* állítólagos kém meggyilkolása és *Szadowszki Mihály* ellen bűnrészesség és hamis tanúzásra való felbujtás miatt. Az esküdtek *Trudnovszkit* illetőleg a gyilkosságra vonatkozó kérdésre 7 szavazattal 5 ellen, *Szadowszky* bűnrészességét illetőleg pedig egyhangulag nemmel feleltek. A törvényszék ennek következtében mindkettőt felmentette. Az ítéletki hirdetés után a közönség nagy ovációt rendezett az esküdtek, a két vádlott és *Harek* védő mellett. *Trudnovszkyt* és *Szadowszkit* elárastották virágokkal. Az ügyész *Trudnovszkira* nézve semmisségi panaszt nyújtott be s ezért őt fogva tartották, míg *Szadowszkit* szabadlábra helyezték. *Rybak* özvegye és ügyvédje a mai tárgyalásra már nem is jött el.

SPORT.

() **A vasutasok vívóestje.** Nagyszámu és előkelő közönség előtt rendezte a „Magyar Vasuti és Hajózási Klub” szombaton ideai vívóeseményének befejezéséül vívóakadémiáját. A vívóakadémiát a „Hungaria Vivó-Klub”-bal folytatott klubközi csapatmérkőzés előzte meg, melyen mindkét klub vívóinak magas színvonalu haladásáról tett tanúságot. A mérkőzés, amelyen a Vasuti és Hajózási Klub részéről *Aszódj, dr. Fischer, Kruppa és Pojt*, a Hungaria Vivó-Klub részéről pedig *Serény, dr. Fodor, Szilárd és Schönfeld* vettek részt, 8-8 győzelemmel eldöntetlenül végződött. A verseny végén a két klub kieserülte érmeit, melyeket a Hungaria Vivó-Klub részéről *Wilhelm Leo* ügyvezető-igazgató, a Vasuti és Hajózási Klub részéről *Präger Vilmos* főmérnök nyújtott át a verseny résztvevőinek. A vívóakadémián különösen tetszett *Hollósy Jenő* és *Lovas Gyula* mérkőzése, melyet a közönség színni nem akaró tetszése kísért.

() **A Rákosi díj.** Teljes a felfordulás a Rákosi díjat illetőleg, mert a fogadók tényleg nem tudhatják, hogy melyik telivért tüntessék ki bizalmukkal, annyira változik, ugyszólván óráról-órára, a szaklapok véleménye a telivérek chanceai felől. Míg eleinte *Ferroniére* állt előtérben, mint olyan is, melynek talán nincs is méltó ellenfele, később *Pagony* lett a bizalom letéteményese, hogy hamarosan felbukkanjon ezek után *Tóménaire*, *Majd ha fogu* és a legutóbbi napokban *Fabelhaft* neve, amely még máig sines *Alagon*. Végre, hogy teljes legyen a felfordulás, kiült, hogy *Pagony* nem is startol s helyette *Paff* viszi az istálló színeit küzdelemre. E zavaros helyzetből mi csak egy kiutat találunk s ezt megszívlelendőnek tartjuk a fogadók részére is. Éppen ezért legajánlatosabb a téli favoritok mellett maradni bizalmunkkal, mert számtalan esetben tapasztalhattuk, hogy a kora tavaszi eseményekben rendszeren azok a lovak győzedelmeskednek, melyek már eleinte a fogadási lista élén álltak. A jelen esetben ezek: *Pagony* és *Ferroniére*.

KULCSÁR SÁNDOR

Bronzárú- és csillárgyár

világító testek légszesz-, acetylen- és villamos világításra.

Budapest, VI., Dessoeffy-utca 9-11.

Olcsó gyári árak. Telefon 25-44.

KÖZGAZDASÁG.

Az ingó jelzálog-jog.

Budapest, márczius 28.

Maholnap beczikkelyezzük az Osztrák-Magyar Bank 1917-ig meghosszabbított szabadalmát s ezzel a jegybank kérdése jó időre lekerül a napirendről. A hosszas bankvitának annyi haszna mégis volt, hogy hitelszervezetünk hiányosságaira irányozta a közérdeklődést. Mindenesetre kívánatos volna, hogy a feltámadt érdeklődés a jegybank-kérdés aktuális voltának letűntével is óren tartassék; kiváltképpen a mezőgazdasági hitelügyek jobb, bőségesebb és olcsóbb kielégítése annyira fontos probléma Magyarországon, ahol a termelő munka és egész gazdasági szervezetünk tulnyomó része a mezőgazdaságra esik, hogy mielőbb és minél komolyabban kell a megállapított hiányosságok pótlásáról, mezőgazdasági hitelszervezetünk kiépítéséről gondoskodnunk. Ez nem a gazdák egyoldalú osztályérdeke, hanem valóságos közérdek, az ország egész közgazdaságának követelménye. Éppen ezért csak örömmel láthatjuk, hogy az ingatlan jelzáloghitel terén újabb mozgalom indult meg a mutakkozó hitelügyek kielégítésére s hogy a kérdés iránt a kormány is jóakaró érdeklődést tanusit, aminek *Lukács László* pénzügyminiszter és gróf *Khuen-Héderváry Károly* miniszterelnök a bankvita során a parlament előtt kifejezést is adtak.

Ámde az ingatlan jelzáloghitel önmagában véve nem elégítheti ki a gazdaközönség hiteligényeit, mert a jó és jövedelmező gazdálkodáshoz, minél belterjesebb, annál jobb felszerelés, annál tökéletesebb üzemberendezés, szóval annál több forgótőke szükséges. A hitel feladata a tőkét ott és akkor rendelkezésre bocsátani, ahol és amikor az a leggazdaságosabban használható fel. Amíg a gazda jóformán csakis ingatlanára való betáblázás ellenében kap tűrhető kamatra pénzt, de gazdasági felszerelése, egyéni megbízhatósága és munkaképessége nem hitelalap — szóval amíg olcsó és kielégítő személyi hitelt nem teremünk a gazdaközönség számára, addig hiába várjuk azt a korszakos fordulatot mezőgazdaságunk fejlődésében, amely a hazai östermelést képessé teszi többet, jobbat és gazdaságosabban termelni, a fogyasztás szükségleteit elegendő mennyiségben, kielégítő minőségben és méltányos árakon kielégíteni. Különösen fontos a méltányos személyi hitel a földhasznosítókra nézve, akik most többnyire drágán jutnak az üzemük folytatására szükséges forgótőkéhez s akikre nézve 1/2-1 százalékos kamatengedmény már nem csakély előnyt jelentene. De éppen így van a személyi hitellel az a földbirtokos is, aki birtokán maga gazdálkodik és például gazdasági gépet, vetőmagot, hízóállatot vagy jármos jószágot akar beszerezni. Középnze nincs hozzá elegendő, a részletre vásárlás pedig rendszerint nagyon drága. De ha volna olyan intézményünk, amely a középirtokosnak és bérlőnek éppen úgy biztosítaná a személyi hitel előnyeit, mint a kisembereknek a maguk hitelszervezeteket, akkor nem kellene többé az ilyen rövidebb idő alatt letérszethető beruházásokat drága kamatozásu, rendszerint második vagy harmadik helyre történt bekebelezéssel is biztosított váltókölesönökből fedezni. A mezőgazdák személyi hitelét szolgáló intézményeknek a kölcsönökre megfelelő törvényes garanciák mellett a gazda (birtokos vagy hasznosítók) egész felszerelése, állatállománya, lábon álló termése stb., nyújtana biztosítékot s a kölcsönvevők hitelképességét maguk a gazdák ellenőriznék kölcsönösen. Az új intézmény fundus instruktus beszerzésére, hitbizományi és holtkezi birtokok szövetkezeti uton való hasznosításra, özőlajra, gőzekék beszerzésére, gazdasági vasutak és mezőgazdasági parvállalatok létesítésére, végül pedig mezőgazdasági termények értékesítésének elősegítésére nyújtana személyhitelt egyes gazdáknak vagy gazdákól alakult szövetkezeteknek, természetesen lehetőleg mérsékelt kamatláb mellett.

Az itt felvetett eszmét az ingó jelzálogjog in

lézményének az általános polgári törvénykönyvből való felvételével vagy külön ingójelezéshitel-törvényvel lehetne czélszerűen kapcsolatba hozni. De addig is, míg törvényhozásunk ily reformot megalkot, bizonyára lehetne rá módot találni, hogy valamely alkalmas intézmény venné mielőbb kezébe a közpirtokos- és földhasznóbérlő-osztály személyi hitelének szolgálatát, természetesen a hitel gazdaságos és rendeltetésszerű felhasználásának ellenőrzésével és olyan biztosítékokról való gondoskodással, amelyek az e személyi hitel alapjául szolgáló papirtipusnak a záloglevélhez vagy váltóhoz hasonló biztonságot kölcsönöznének. E téren hasznos munkát végezhetne a kormány is a társadalmi kedvezményezések felkarolásával — talán akad a költségvetési vita során hang, amely erre az életbevágó fontosságú problémára irányítja a figyelmet!

Miért emelkednek a Beocsini Cementgyári Unió részvényei? A tőzsdén az utóbbi időben élénk kereslet nyilvánult meg a *Beocsini Cementgyári Unió részvényei* iránt, melyek ennek következtében az utóbbi időben lényegesen emelkedtek s ma már elérték a 835 koronás árfolyamot. Ennek az árfolyamemelkedésnek nem lehet elég magyarázata a 40 koronás osztalék, hiszen a múlt évben is annyit fizetett a társaság. Inkább az az oka e nagyarányú keresletnek, hogy a cementkartel a Beocsini vezetése alatt ismét nyélbe ütötték, ami — *minthogy a kartel a cementárak emelését jelenti* — a Beocsinire nézve óriási anyagi hasznot fog eredményezni. Viszont azonban az amugy is rendkívül drága építkezést még jobban meg fogja drágítani, amivel azonban a cementkartel édeskeveset törődik. A Beocsini egyébként az elmúlt évben is óriási üzlet-eredményeket ért el. A mérlegszerűen kimutatott nyeresége 2,292.606 korona, ami ugyan csak kévséssel több az 1909. évi 2,479.103 korona nyereségénél, de a nyereséget a társaság jórészt a különféle tartalékokba olvasztotta be; így az értékesítési tartalékokat 2,313.522 koronáról 609.759 koronával 2,923.281 koronára, a tartalékalapot 400.000 koronáról 150.000 koronával 550.000 koronára emelte föl, a hivatalnokok és munkások segélyalapját pedig 257.332 koronáról 324.766 koronára. Ezekből a nagyarányú tartalékolásokból a tőzsde arra következtet, hogy a kartel révén bizonyos fokozódó bevételei a társaságnak a részvények hozadékát is növelni fogják. Ebben keresendő tehát a részvények árfolyamemelkedésének oka.

A Déli Vasut szanálása. Valahányszor arról van szó, hogy új magyar papírosok kerülnek a párisi árfolyamjegyző lapokra, mindannyiszor felvetődik a francia piac részéről a Déli Vasut rendezésének ügye. A Déli Vasut kötvénytulajdonosai nem tudnak belenyugodni abba a kedvezőtlen helyzetbe, amelybe a Déli Vasut juttatta őket. Pedig a támadást vissza kell utasítanunk minden egyes alkalommal, mert az osztrákokat terbeli a felelősség a Déli Vasut miatt. Kifejtettük ezt már több alkalommal, azonban az osztrákok a felelősséget minduntalan ránk hártják. Mindenestre kívánatos volna már a Déli Vasut szanálási tervét napvilágra hozni, mert a magyar értékek vallják kárát az áldatlan, véget érni nem akaró hosszas huzavonának. A végleges rendezés elkerülhetetlenül szükséges s dacára a rendezés nagy akadályainak, ki kell dolgozni a pénzügyi helyzet javítására irányuló tervet. A legkülönbözőbb szanálási tervre esetről-esetre rámutattunk. Az olasz annuitás megváltásának tervét már ismertettük s úgy érte-sülünk, hogy ezt a szanálási tervet a maga egészében elejtette a párisi bizottság. Most azzal a kívánsággal lépnek fel a párisi kötvénytulajdonosok, hogy a szanálási program érdekében áldozatokat hozzanak az érdekeltek. Ezzel szemben a párisi elsőbbségi érdekeltek engedménye az lenne, hogy a kötvények visszaváltásánál a névleges tőke, tehát a névérték csökkentésébe beleegyeznek. Párisban most erősen sürgetik a végleges szanálási tervet, mert azzal érvelnek, hogy fél, vagy időleges megállapodás itt nem segít. Ha tehát tisztázódik, hogy milyen engedményeket hajlandók tenni az érdekeltek, akkor világos lesz az is, hogy hogyan és milyen alapon jöhet létre a szanálás. A bécsi igazgatóság a Gwinner-féle tervet még egyszer tárgyalás alá öhajtja venni, mely tudvalevőleg az olasz annuitás tőkésítését czélozza. Még nincs eldöntve, mikor veszik kezdetüket a bécsi tanácskozások, mert először azokat az előmunkálatokat kell befejezni, amelyek a szanálási terv kidolgozásához szükségesek.

Hanyatlak a buza ára. A gabonatőzsdén ma váratlanul nagyobb lanyhaság állott be. A buza ára 39 fillérrel lett olcsóbb, pedig a vidék sok helyéről nem éppen kecsesítő hírek érkeztek az őszi vetések jelenlegi állapotáról. Azt panaszozzák ugyanis, hogy a buza- és rozsvetések körül nagy a fagykár és hogy különösen a réti földeken sok kiszántásra lesz szükség. A helyi spekulációt azonban a mai első meleg tavaszi nap eladásokra ösztönözte, mert a jobb időjárástól az eddig mutatkozó hibák némi feljavulását várja. Azonkívül nagyon elkedvetleníti a piacot a lisztüzletnek általunk többször jelzett és már hetek óta tartó pangása. A malmok egyebet se tesznek, mint újabb üzem-korlátozások kérdésében tanácskoznak, amit persze a sokfelé elágazó érdekek mellett nehéz egyhamar megoldani. Ha azonban a lisztpiac képe mostanában meg nem változna, akkor még sem marad nekik más hátra, mint az egész üzemnek egy bizonyos időre való teljes beszüntetése. Ettől a piac fázik és pedig joggal, mert a jó kész buza ára ma is még 24 korona körül mozog és ez elég magas ár ahhoz, hogy nagyobb visszaesést is elbirjon. A malmoknak úgy látszik az áprilisi buza körül eddigelő különös érdekük már nincs. A mi kötés a birtokukban volt, azt részben leadták, részben pedig májusi buzára cserélték ki. Egyedül a *hatvani Deutsch céget* emlegetik mint nagyobb hozzerdekeltséget áprilisi buzában. A jövő héten majd megválnak, hogy a cég tényleg átveszi-e azt a mennyiséget, amelyre a többi hozsisták biztosan számítanak.

A Magyar Kereskedelmi Hitelbank tőkeemlése. A Magyar Kereskedelmi Hitelbank R.-T. ma dr. Schreyer Jakab udvari tanácsos elnöklelte alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen eddigi 5 millió koronát tevő alaptőkéjének 8 millió koronára való felemelését határozta el. A kibocsátásra kerülő 15,000 darab 200 K névértékű új részvényből 12,500 db a régi részvényeknek ajánlatik fel, míg 2500 darabot az igazgatóság szabad kézből lesz jogosítva eladni, de nem olcsóbban, mint a régi részvények részére megállapított árfolyamon. Az új részvények kibocsátási árfolyama 210 K és 3 K alapszabályszerű illetékben állapított meg. Ezek a részvények 1912-től kezdve részesednek az üzleti nyereségben, míg a f. é. befizetések után 5 százalékos kamattal térítetik. Az elővételi jog gyakorlása és az első 25 százalékos befizetése f. é. április 1-től április 10-ig a bank pénztáránál történik. A tőkeemelés sikere az eddigi bejelentések alapján teljesen biztosítva van.

Bankbizományosok kartelje. Érdekes eszmét vetettek föl az osztrák-bankbizományosok. Egységes megállapodást akarnak létesíteni az *alkuszdij és a jutalék* kérdésében, még pedig úgy, amint a bécsi bankok is kartelban állanak a betéti kamatláb kérdésében. Tegnapi tanácskoztak is a bankbizományosok a kartel érdekében, azonban az első tanácskozás még csak az előkészítéssel foglalkozott. Több indítvány merült fel az egységes megállapodásra, amelyet egyenként vesznek tárgyalás alá. Sok körülmény arra vall, hogy létrejön a kartelféle megállapodás, mert a legtekintélyesebb bizományosok és a kartel álláspontján állanak. Érdekes, hogy amikor annyi különböző ipari és kereskedelmi kartel létesül, a szellemi foglalkozás terén működők között is felvetődik ilyen egységes megállapodás eszméje. Ha létrejön a kartel — amit sok körülmény támogat — a magyar bankbizományosok is megmozdulnak hasonló megállapodás czéljából. A közönség egyáltalában nem vállana kárát a bankbizományosok karteljének, mert a megállapodás éle nem fordul ellenük.

Az osztályorsjáték mai huzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:
Tízzer koronát nyertek: 17861 53722 62239.
Ötzer koronát nyertek: 3681 16281 54573 79225 98427.
Kétszer koronát nyertek: 582 1822 2930 7465 7770 11724 22009 23254 27635 33926 336228 36194 43561 44024 45145 50983 55056 61230 75222 74606 83199 85492 86014 91476 102753 106884 107797.
Ezer koronát nyertek: 2939 3839 5870 7267 12535 13406 14907 18208 19485 20821 22199 28454 32454 35387 42274 42642 43140 44274 44458 46561 46815 4774 75941 77755 80365 83136 83652 48202 516333 52241 59566 60306 60974 65379 69467 69886 70472 72175 74510 85352 88122 93377 94372 97875 101107 101171 102305 104713 105156 105661 107969.
Ötszáz koronát nyertek: 1344 2562 2735 2843 4077 4983 4911 9257 9322 9652 10765 10842 11882 12124 12648 15291 16741 17877 19213 21419 23430 26235 27579 29951 31876 34022 34190 35528 37915 44601 49677 55444 56517 58185 59400 10786 61354 61956

62547 67549 68656 69355 77811 78389 80234 81772 87238 100405 102004 102015 102584 103594 104153 104727 105038 105077 109035 109046. A többi kihuzott sorsjegyek *kétszáz* koronát nyertek.

A mai huzáson a 10.000 koronás főnyereményt a Gaedicke Bankház szerencsés vevői, (Budapest, Kossuth Lajos-utca 11.) nyerték a 17851 számú sorsjeggyel.

Török szerencsésje örök! Az osztályorsjáték mai huzásán a 10.000 koronás főnyereményt az 53722 számú sorsjeggyel ismét a *Török A. és Tsa Bankház r. t.* (Szerévit-tér 3.) szerencsés vevői nyerték.

A 27. sorsjáték ma folytatott 6. oszt. főhuzása alkalmával a Dörge Frigyes Bank (Kossuth Lajos-u. 4.) szerencsés vevői ismét megnyerték a 10.000 koronás főnyereményt a 62239 számú sorsjegyre.

Czirkusz a tőzsdén. A tőzsdetanács a szombati és vasárnapi kettős ünnepen nagy meglepetést készített a gabonatőzsde tagjai számára: egy czirkuszt a nagyterem közepén. A tőzsde tagjai kíváncsian sétáltak körül a lépcsőzetes alkotmányt, majd a bátrabbak föl is kapaszkodtak a tetejébe s onnét ismét az alsó medenczéjébe. Hosszas fejtörés után végre egy Amerikát járt tőzsdetag kísütötte, hogy ez a czirkusz nem a tőzsdetagok szórakoztatása czéljából épült s nem kacagató bohócok fogják itt jó kedvre deríteni a vesztésben lévőket, hanem ez az új amfiteátrum egyenesen az „üzlethez“ tartozik. A tőzsdetanács nagy titokban lekopizálta a csikágói tőzsde ringjét és fölláította nálunk. Csak, hogy a mi jó Amerikában, nem jó nálunk. Csikágóban csak az u. n. „maker“-erek köthetnek határidő-üzletet, akik ezért a jogért igen nagy összegeket (kb. 200.000 koronát) fizetnek. Amerikában tehát igen kevesen játszanak a ringben. Nálunk ellenben mindenki játszhatik úgy, hogy a határidőben ját, szók el sem férhetnek a czirkuszban, ahogy a furcsa alkotmányt a tőzsdén elkeresztelték. A „czirkusz“ napjai ilyenformán meg vannak számlálva, mert sem nem kényelmes, sem nem czélszerű olyan nagy tömeg befogadására, amekkorával Budapesten számlolni kell.

A tőzsdetanács ülése. A tőzsdetanács ma délután fél hat órakor *Horváth Elemér* elnöklésével teljes ülés: tartott, amelyben elrendelte a Mercur váltóüzleti észvénnytársaság részvényeinek lajstromozását és jegyzését.

Az építkezési mozgalom a fővárosban. A múlt évben nagy építési buzgalom támadt a fővárosban. Ez az építési irányzat átcsapott a jelen évre is s még fokozottabb méretekben folyik az építkezés. Természetes, hogy az építkezési buzgalom jelentősen több téglát fogyasztott, mint az előző esztendőben. A feldolgozott téglamennyiség majdnem kétszeresre emelkedett a múlt évben feldolgozott téglakvantumnak. Érdekes összehasonlítást lehet tenni a három utolsó évben felhasznált téglamennyiséget illetőleg. Az 1908. évben a fővárosban 110 millió darab téglára volt szüksége az építkezésnek. Ez a szám a rákövetkező évben 239 millióra emelkedett s végül 1910. esztendőben már 301 millióra szökött fel. Ezek a számok ékeken bizonyítják, hogy milyen óriási hatása volt a nagy építkezési mozgalomnak az építkezési anyagokat gyártó iparágakra. Az 1908. évben és az 1910. esztendőben feldolgozott téglamennyiség között majdnem 200 millió a különbség. Olyan tekintélyes szám ez, ami még nem fordult elő a fővárosi statisztikában. S az előjelekből ítélve, ebben az évben még erősebb számok fognak jelentkezni, mert az építkezési mozgalom nem csökken, sőt még erősebb méretekkel ölt.

Az új török kölcsön jegyzése Berlinben. Az 50 millió török fontnyi új török kölcsön, mely nálunk is aláírásra került, ma szerepelt először a *berlini* tőzsde árfolyamlapján. Az új papírosban üzet azonban nem volt.

A Városi Villamos járuléka a főváros részére. Mint ismeretes, a Városi Villamos Vasut bruttó bevételének 3 százalékát köteles a fővárosnak terület használati díj czimén befizetni. Miután a társaság összes bevételei a múlt évben 7,220.954 korona 89 fillérre rugtak, a főváros ez után 216.628 korona 65 fillér részesedést kap. Ezt az összeget a Budapesti Villamos Városi Vasut Részvénytársasági köteles legkésőbb 1911. évi márczius 31-ig különbeni 3 százalékos késedelmi kamattal fizetési kötelezettsége terhe alatt a székesfőváros központi pénztárába befizetni.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelozői véd-egylet a következő fizetésektelenségeket jelenti: *Friedrich Abraham* kereskedő Rinaszées; — *Szicsáki János* 62

vegye, bej. kereskedő-cég Kaloosa; — Bruck József kereskedő Duna-Szent-Benedek; — Szilágyi György fűszerkereskedő Szeged; — Berger Fülöp kereskedő Párkány.

A madárvédelem érdekében. Az állatvédelem terén hazánkban az utóbbi években észrevehetőleg javul a helyzet. Különösen öröndetes ezen körülmény a hasznos madarak szempontjából, mivel ezzel a kártékony rovarok pusztulása karöltve jár. Megállapítható itt az iskola üdvös befolyása, azonban az iskolát kerülő, vagy az iskoláztatás jótéreményétől különböző okból megfosztott suhancozok még mindig kegyetlen pusztítást visznek véghez a madárvilágban s ezáltal a mezőgazdaságon kívül a gyümölcsészetnek is nagy kárt okoznak. Ennek megszüntetése céljából a földmívelésügyi miniszter a törvényhatóságokhoz rendeletet intézett, hogy a törvényhatóság területén a községekben a mező- és hegyöröknek szigorú kötelességévé tétessék a madarak pusztításának feljelentése s azok, kik a hasznos madarakat pusztítják, azok fészkeit, tojásait, fiát elszedik, vagy forgalomba hozzák, az 1894. XII. t.-cz. rendelkezéseikhez képest szigorúan büntetessenek.

Ujlaki Téglá- és Mészégető Részvénytársulat. A társaság vágyvezei Wellisch Alfréd építési tanácsos, igazg. elnök elnöksége alatt tartotta meg övi rendes közgyűlést. A megfelelő leírások; az igazgatóság jutalékának levonása és az alapszabályszerű tartalkok után tiszta nyereség gyanánt 464.635.61 korona mutatkozik. A közgyűlés határozata értelmében 440.000 korona 20.000 darab szelvénynek darabonként 22 koronájával leendő beváltására fordítandó; 5000 korona a tisztviselők segélyalapja javára irandó; a fennmaradó 19.635.61 korona pedig az új számlára lesz átvándó. A közgyűlés felhatalmazta az igazgatóságot arra, hogy parcellázás alatt álló, körülbelül 20.000 négyszögöl kiterjedésű telket, — belátása szerint értékesíthesse. A megüjtett választás alkalmából az igazgatóság tagjaiul: vágyvezei Wellisch Alfréd, oszerkúti Engel Miksa, Müller Vilmos, dr. Komlós Ágost, Müller József, Wellisch Jakab, Munk Péter (új), dr. Baumgartner Nándor (új) a felügyelő-bizottságba pedig Fischl Ignác (új) választották meg. Végül Vécsei László tanár a saját és az összes részvényesek nevében elismerését és köszönetét fejezte ki úgy az elnöknek, valamint az igazgatóságnak és Müller József vezérigazgatónak czékudatát és sikeres működésükért. Az ezután megtartott igazgatósági ülésen vágyvezei Wellisch Alfréd építési tanácsos elnök, oszerkúti Engel Miksa pedig alelnökké választották meg. A társulat 41 számú szelvényei az „Első Magyar Iparbank“ pénztáránál V. József-tér 1. ez év április 1-től kezdve darabonként 22 koronájával váltatnak be.

A saccharin forgalomba hozatala. A hivatalos lap mai száma közli a m. kir. belügyminiszter rendeletét, melyet a mesterséges édesítő anyagok (saccharin stb.) forgalma tárgyában adott ki. A rendelet szerint mesterséges édesítő anyagokat akár hazai, akár ausztriai gyárból csak az szerezhet be, akinek erre engedély van. Az engedély előzetes kérelemre, a folyamodók lakhelye szerint illetékes másodfokú közigazgatási hatóság adja. A beszerzésre jogosultak a megrendelt mesterséges édesítő anyagot kizárólag Magyarországon, illetve Ausztriában hozhatják forgalomba. A beszerzett mesterséges édesítő anyagok Magyarországból Ausztriába való kivitelére, illetve Ausztriából Magyarországra való behozatalára külön engedélyt kell kérni. Mesterséges édesítő anyagoknak élelmiszerek és italok iparszerű előállításához való használatára külön engedélyt kell kérni. A negyedévenként felhasználható édesítő anyag mennyiségét a tisztai orvos állapítja meg. Mesterséges édesítő anyagokkal készített élelmiszereket elküldött helyen kell tartani s csak azoknak adhatók el, akik kifejezetten olyanokat kérnek. A vegyszer és anyagú nagykereskedők az eladott mesterséges édesítő anyagok mennyiségéről külön jegyzéket tartoznak vezetni, amelybe a vevők nevét és az eladott szer mennyiségét kötelesek bejegyezni.

Luxuslövésár. A székesfővárosi Tattersall és lóvásártelep igazgatósága által a külső Kerepesi-úti Tattersallban rendezett első tavaszi luxuslövésár igen élénk folyik. Ma délig a felhajtott lóanyag 44 százaléka kelt el. A vásár még a holnapi napon is tart. Az április 23-án kezdődő második tavaszi luxuslövésárra már eddig is érkeztek bejelentések. A bejelentett határidő április 8-án jár el; bejelentési lapok a Tattersall igazgatóságánál kaphatók egyszerű levélbeli felszólításra is.

Egybehívott közgyűlések.

Április 4. Wiener Bankverein (r. k.) d. e. 11 óra
 Április 6. Angol Osztrák Bank (r. k.)

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, márczius 28.

A készáru-piaczon lanyha volt ma az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malomok nagyon tartózkodók voltak, keveset vásároltak és rossz árakat ígértek, ami miatt nehézkesen indult meg a forgalom és később sem tudott megélni. Mindössze alig 4000 q buza kelt el a tegnapiaknál 5—10 fillérral olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 12.20 korona volt 79 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.65 korona 76 kilós marosmenti búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs tartott, a zab szilárd, a többi változatlan. Forgalomba került: 400 q rozs 8—8.50 koronás áron, 400 q tengeri 5.65 koronás áron és 1200 q zab 7.90—8.80 koronás áron. A határidő-piaczon a mai üzlet kedvetlenül és a tegnapi zárlatnál csekélyekkel alacsonyabb jegyzésekkel indult meg; jó ideig a kereslet egyensúlyban tartotta magát a kínálattal és így csak pár fillér keretén belül ingadoztak az árfolyamok, később azonban egyre sürögősebb realizálások kerültek előtérbe, amelyek meglehetősen visszaszorították a jegyzéseket. Az áprilisi buza 2 fillérral a tegnapi zárlaton alul, 11.62 koronán indult, 11 koronáig csökkent és zárlatkor így is maradt. Az októberi buza 10.81 koronán indulva, előbb 10.80 és 10.83 között ingadozott. A tegnapi zárlatához viszonyítva végeredményképen ma az áprilisi buza tizennégy fillérral, a májusi buza tiz fillérral, az októberi buza tiz fillérral, és áprilisi rozs egy fillérral, a májusi tengeri öt fillérral csökkent, az áprilisi zab ellenben három fillérral javult.

A készáru-üzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.60—23.90
"	76	23.15—23.40	80	23.70—24.—
"	77	23.30—23.69	81	—
"	78	23.50—23.75	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.45—23.70
"	76	23.—23.20	80	23.50—23.80
"	77	23.15—23.40	81	—
"	78	23.35—23.55	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.60—23.80
"	76	23.10—23.25	80	23.40—23.90
"	77	23.15—23.50	81	—
"	78	23.40—23.70	82	—
Bánsági	75	—	79	23.45—23.85
"	76	23.—23.20	80	—
"	77	23.10—23.35	81	—
"	78	23.40—23.60	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	23.10—23.35	80	—
"	77	23.25—23.55	81	—
"	78	23.50—23.70	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	16.30—16.40
" középminőségű új	—	—	—	16.15—16.25
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.50—17.—
" II-rendű	—	—	—	15.90—16.40
Zab I-rendű	—	—	—	17.60—18.10
" II-rendű	—	—	—	17.20—17.50
Tengeri belföldi ó	—	—	—	—
" új	—	—	—	11.55—11.70

Kötöttet:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 79 k 24.40 K, 350 q 79 k 24.10 K, 100 q 78.5 k 24 K felső, 100 q 78 k 24.15 K, 100 q 78 k 23.80 K keverékes.
 Fejérmegyei: 500 q 76 k 23.25 K.
 Pestvidéki: 100 q 79 k 24.40 K.
 Marosmenti: 1000 q 76 k 23.30 K.
 Rozs: 300 q 16.10 K, 100 q 16.— K kpf par.
 Tengeri: 400 q 11.30 K kpf ab hajó.
 Zab: 150 q 17.60 K pp, 230 q 17.30 K, 100 q 17.— K, 100 q 16.90 K, 500 q 15.80 K dohos, kpf.

A határidő-piaczon kötöttet:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:
 Buza áprilisra 11.62—63—49—50
 Buza májusra 11.42—43—34
 Buza októberre 10.81—80—83—73
 Rozs áprilisra 8.19—18—20—16—18—17.
 Tengeri májusra 5.61—62—56—57
 Tengeri júliusra 5.8—81—76
 Zab áprilisra 8.48—51—46—51

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	11.60—11.51
Buza májusra	11.34—11.35
Buza októberre	10.73—10.74
Rozs április	8.17—8.18
Tengeri májusra 1911-re	5.67—5.58
Zab áprilisra	8.54—8.55

Budapesti gabonaforgalom.

1911. márczius 26-tól 1911. márczius 27-ig.

Erkezett Elszállított

	méter m á z s a
Buza	29958 13419
Rozs	11504 9 18
Árpa	4 6 2423
Zab	16380 14935
Tengeri	37092 27788
Liszt	1220 13980
Korpa	— 2249

Minden nap

vegyen magához egy pohárka Dr. Hommel-féle Haematogent, közvetlenül a fő étkezés előtt. Ez állta étvágya helyre áll, idegrendszeremegerősödik, bágyadsága elmúlik és közérzete a leggyorsabbban megjavul. — Óvás! A Dr. Hommel nevet hangsúlyozni kell! —

Ertéktőzsde.

A mai értéktőzsdén kezdetben az ultimó-halasztással foglalkoztak. A halasztás simán, gyorsan és változatlanul intéztetett el. Utóbb az üzlethez hozzáfogtak, amelynek az iránya meglehetősen szilárd volt. A nemzetközi piac értékei egytől-egyig javultak és szilárdan zárultak. A helyi piacon a Magyar hitelrészvény 6—8 koronával emelkedett egy nagy bizományos vásárlása nyomán, utóbb árnyereségének javarészt ismét elvesztette. Azonkívül még a Rimamurányi részvényt tinte ki áremelkedésével. A készáru-piaczon a Beocsini cementrészvény és a Magyar cukoripar-részvény valamivel drágábban, a többi tartott áron cserélt gazdát. A zárlat egyenlőtlen volt, mert Bécsben csak a vaspiacon volt hozmozgalom. A déli tőzsdén tartott áron folyt a vásár, mert a bécsi és a berlini jelentés nem buzdított. A nemzetközi piacon kissé olcsóbb áron folyt a vásár. A helyi piacon a Közuti vasutészvény olcsóbban kelt el. A készáru-piaczon a Beocsini cementrészvény 5—10 koronával drágult. A járadék-piacz változatlan. A valuta és ércváltó kissé gyöngült. A zárlat tartott, de csöndes volt.

Az előtőzsdén kötöttet: Osztrák hitelrészvény 673.50—675, Magyar hitel 866—867, Osztrák és magyar államvasut 755—756.75, Jelzálogbank 491.50—492, Leszámitolóbank 570—570.50, Rimamurányi 684.75—686.75, Közuti vasut 753.75—756.50, Városi villamos 394.50—396.25, Magyar bank 712—720, Budapesti bank 516—521, Beocsini cement 821—825, Osztrák sorsjáték 1700—1720, Magyar cukoripar 2500, Temesvári szesz 418—414, Magyar vasuti forgalom 462.

A déli tőzsdén kötöttet: Osztrák hitelrészvény 673.50—674, Magyar hitel 856—856.50, Osztrák és magyar államvasut 755.50, Jelzálogbank 491.50, Leszámitolóbank 570—569.50, Rimamurányi 685—685.50, Beocsini cementgyár 831—833, Salgótarjáni 659, Vasuti forgalom 464—466, Magyar bank 716—716.50.

Az utótőzsde üzletellen volt. Kötés csak Rimamurányi részvényben fordult elő, amelynek ára a bécsi vaspiacon javulásával kapcsolatban 2—3 koronával emelkedett. Kötöttet Rimamurányi 685—687.75.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, márczius 28. (Saját tudósítónktól.) A külföldi jelentések szintelenek s mivel így hiányzik a kezdeményezés, mely a piacot képes lett volna letargiájából felrázni, az irányzat kedvetlen, de a jelentékenyen jobbra fordult időjárás mégis nyomást gyakorolt különösen a gabonapiacra s ez a cikik 5 fillérral olcsóbban lett volna elhelyezhető. Egyebekben az árak gyengén tartottak és a forgalom egész szűk határok között mozgott.

Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 12.40—12.80, bánáti 12.15—12.50, székesfehérvári 12.05—12.45, mosoni és győri 11.70—12, felsőmagyarországi 11.70—12, déli-vasuti 11.60—12, alsóausztriai 11.35—11.65.

Dr. Borovszky-
 " féle "

BOROLIN

házi szer csuz, köszvény, ischiás, rheumatikus bajok ellen. Fagy és égési sebek balzsama. Minthogy mindenre alkalmas, a világ egyetlen csodaházi szerre. — Csak ezt kérje mindenütt.

Ross: Felsőmagyarországi 8.55-8.75, csepeli 8.50-8.70, pestmegyei 8.65-8.80, délviasuti 8.50-8.75, külföldi magyarországi 8.80-8.70, ausztriai 8.35-8.70.
Arpa: Morvacsági 10.15-10.60, marchfeldi 8.70 9.50, bécsvidéki 8.80-9.60, felsőmagyarországi 9-10, csepeli 8.75-9.50, győri 8.80-9.50, délviasuti 8.70-9.25, északmagyarországi 8.80-9.60, maláta 8.40-8.75, takarmány 7.55-7.90.
Magyar tengeri 6.10-6.25, Cinquantin 8-8.60.
Magyar szab 8.90-9.40, válogatott 9.30-9.70, romániai 8.75-9.25.

Oszták Länderbank 535.25, Oszták magyar államvasut 765.2, Elbevolgyi vasut -, Alpési részvény 840.50 20 frankos 19.04. Londoni váltóár 240.02, Lipótkohó 621.- Török sorsjegy 255.75

valamivel gyöngébbek voltak. A további folyamatban az elért javulások valamivel könnyebben tartották magukat. Elszigetelt realizációk dacára a szilárd alapirányzat a harmadik üzletórában is tartott. Bányae tékek tovább emelkedtek. A készárupiac értékei sokkal nyugodtabbak voltak. Napi pénz 3 és fél százalék és ennél több, ultimópénz 5 százalék, magánkamatláb 3 és fél százalék.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, márczius 28. A mai előtőzsdén ismét élénk forgalom volt Skodaértékekben, alpési részvények is élénkek, de egyébként a forgalom nyugodt és az irányzat csendes. A tegnapi árfolyamhoz képest Skodarészvények 30 koronát vesztek. A déli tőzsdén Skodaértékek jelentékenyen hanyatlottak, egyébként a piac nyugodt volt. A forgalom későbbi során nagyobb árhanyatlás után Skodarészvények 624-ig javultak, de aztán ismét 618-ra estek. Berlin szilárdabb irányzatot jelentett.

1 óra 30 perckor: Oszták hitel 674, Magyar hitel 844, Anglo 331.50, Bankverein 557, Oszták Földhitelintézet 1333, Laenderbank 535, Union 633, Államvasut 755.50, Délviasut 112.25, Buschtiehradi B. 1059, Dunagőzh. 1145, Alpési 830, Prágai vasmű 2702, Rimamurányi 685.50, Brüxi kőszénbánya 785, Orosz jár. 103.45, Török sorsjegy 255.50, Skoda 618, Egyesült vill. 297, 3 százalékos délv. elsőbbs. 267.

Bécs, márcz. 28. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos arany-járadék 111.35, Tiszai és szegedi köles-sorsjegy 155.-, Magyar hitelbank részvény 844.-, Magyar leszámítoló és váltó részvény 571.-, Rimamurányi 686.75, Magyar cukoripar -, Adria hajózási részvénytársaság -, Magyar koronajáradék 91.55, 4 százalékos magyar földterem. kötvény 92.50 Magy. nyereim-köles. sorsjegy -, Kassa-Oderbergi Vasutrézv. -, Magyar jelzálogbank -, Magy. kereskedelmi bank -

Bécs, márcz. 28. (Oszták értékek zárlata), 4.2 százalékos papír-járadék 92.95, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.60, 1860-as sorsjegy 161.75, Oszták hitel sorsjegy -, Angol-osztrák bankrészvény 331.50, Bécsi Bankverein 557.25, Oszták-magyar bank 1930.-, Déli vasut 113.-, Dunagőzhajózási r.t. 1109. Dohány részv. 339.-, Cs. k. arany (vert) 1136. Német bankv. 117.47, Osztr. Lloyd 594.- 4.2 száz. ezüst jár. 92.95 96.75, Osztr. koronajáradék 92.95, 1864-es sorsj. -, Oszták hitelintézeti részvény 674.-, Union-Band 633.50

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, márczius 28. (Értéktőzsde.) Az ultimóprolongáció sima elintézése, a tegnapi new-yorki tőzsde kedvezőbb magatartása és az orosz-kinai konfliktus befejezése arra ösztönözte az itteni tőzsdét, hogy nagymértvű visszavandorlásokat és fedezéseket eszközöljön a vezető értékekben, melyek részben jelentékeny javulást értek el. Sok bányáérték 1 százalékon túl menő javulást ért el. A többi értékek közül kiemeltek az orosz értékek, amelyek a tegnapi esikket részben helyrehozták. Kanada- és Schuckert-részvények, melyek 2 százalékkal emelkedtek. A többi villamosági érték, a Dresdener Bank és a Deutsche Bank részvényei, hitelrészvények, valamint a Baltimore, Orient és Meridional vasut részvényei szintén nagyobb értékföldessel találkoztak. Ezzel szemben anatóliák

Berlin, márczius 28. Zárlat. (Saját tudósítónktól Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék -, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.70 osztrák hitelrészvény 211.60 Déli vasut 19.40 orosz bankjegyek 216.15, 4 százalékos új orosz kölesön 94.-, Discontó Commandit 188.40, Dinamitruszt 187.75, Harpeni 186.70 Unifikált török járadék 93.90, 4.2 százalékos ezüst jár 92.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.70, Magya koronajáradék 91.50, Osztrák-magyar államvasut -, Bécsi váltóár 850.50, Olasz járadék -, Alt. villamosági Edison 191.80, Gelsenkircheni -, Laurakohó 176.-

Frankfurt, márcz. 28. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjáradék -, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 98.20 Magy. ar.-jár. 93.45 Osztr. hitelint. részv. 211.62, Osztrák-magyar államvasut 159.75, Északnyugati vasut -, Bussthe radi vasut -, Londoni váltóár 204.10, Bécsi Bank verein 141.-, Villamos részvény -, 3 százalékos-magyar aranykölesön -, 4.2 százalékos ezüstjáradék 96.65, Osztrák koronajáradék 92.85, Magyar koronajáradék 91.45, Osztrák-magyar bank 138.-, Déli vasut részvény 195.-, Elbevolgyi vasut -, Bécsi váltóár -, Párisi váltóár 808.33, Union bankrészv. 155.-

Hamburg, márcz. 28. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 96.40, 1860. sorsjegy 171.50, Déli vasut 19.45 4 százalékos aranyjáradék 98.-, Osztrák hitelrészvény 212.95, Osztrák-magyar államvasut -, Olasz járadék 103.25, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.60.

London, márcz. 28. Angol consol 81.75.

Páris, márcz. 28. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 96.40, Osztr. aranyjáradék 101.30, Magyar arany járadék 96.30, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 510.- 3/4 százalékos Olasz járadék -, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 284.-, 5 százalékos marokkói járadék -, 4 százalékos 1890. román köles. -, 4 százalékos amort. románjár. 1905. 98.-, 5 százalékos orosz járadék 105.55, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.25, 4 százalékos spanyol jár. 98.45, 4 százalékos unifikált török jár. 92.87, Török sorsjegy 220.-, Török dohányrészvény -, Osztrák földhitelintézet -, Osztrák Länderbank -, Magyarjelzálogbank -, Banque de Paris 1799 Banque Ottomane 714.-, Osztrák-magyar államvasut -, Déli vasut -, Meridionalvasut -, Hartman gépgyár 767.-, Rio Tinto 17.09, Sucrerie d'Égypte 80.-, Tula 485.-

Table with multiple columns: Budapesti értéktőzsde, Mai záró ár-folyam, Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Közeledési vállalatok. Includes various financial data and company names.

Urikányi kőszén —, Chartered 42.25, De Beers 467.50
 East Rand 1+2.—, Jagersfontein 209.50, Trans. Land
 Comp. 56.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.37, Váltó
 német piacokra (rövid) 123.68, Váltó Bécsre (rövid)
 105.25, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz arany-
 váltó rövid 3/4, Váltó Svájcra (rövid) 1/10. Csekk
 Londonra 252.80, Magánkamatláb 2.37.

TELKEK

120 parcella 300 □-öles a villamos közelében,
 □-ölenként 4 koronától 6 koronáig 5 évi részlet-
 fizetésre oladó. Ezen helyen már 3000 telek adatott
 el és az építkezés nagyban folyik. Bővebbet:

Várady, Alsó-erdősor 12. szám.

Telefon 105-33. Telefon 105-33.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Milyen időre?	Nyers	Finomított
Azonnali szállításra	53.50	58.50
Április—júniusra	54.—	59.—
Április—szeptemberre	54.50	59.50
Július—szeptemberre	55.—	60.—
Irányszat: Nugodt.		
Bécsi nyersszeszjegyze	50.25	50.75
Prágai "	48.50	49.—
Lembergi "	45.75	46.—
Triestri exportszesz (finom)	23.50	24.—

Kőbányai sertéspiac.

Márczius 28. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 172—174 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 174—176 fillér. Közép (páronként 240—280 klg.) 180—182 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi márczius hó 26. napján volt készlet 17444 darab, — 1911. márczius 27-én felhajtott 735 drb, — 1911. márczius 27-én elszállított 331 drb, — 1911. márczius 28. napjára maradt készletben 17848 darab. A hizott sertésüzlet irányszata: nyugodt.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbizottság igazgatóságától.) Márczius 28. Előző napi eladatlan maradvány 655 drb sertés. Pótfelhajtás 213 drb sertés. Mai felhajtás 260 drb sertés, 19 drb süldő, összesen 1128 drb sertés, 19 drb süldő. Eldatott 662 drb sertés, 3 drb süldő. Mai maradvány 466 drb sertés, 16 drb süldő.

Arjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 163—164 fillér. Öreg II. rendű 280—350 klg. életsúlylevonással 150—158 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 166—170 fillér. Fialat közép 220—230 klg. életsúlylevonással 166—184 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlylevonással 168—186 fillér. Hussertés könnyű 140—300 klg.-ig életsúlyban 112 fillér, életsúlylevonással 156—186 fillér. Süldő belföldi életsúlyban 136 fillér, életsúlylevonással 186 fillér. A vásár irányszata lanyha. — Az árak hanyatlottak.

Bécsi sertésvásár.

Márczius 28. A mai sertésvásárra 14.024 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 9085 fiatal és 3665 hizott sertés.

Árak: elsőrendű 149—152 fillér, kivételesen 153 fillér; középhez 142—148; idős 136—146 fillér; könnyű hizott 130—140 fillér; fiatal sertés 96—126 fillér, kivételesen 130—132 fillér; kilogrammonként, életsúlyban, levonás nélkül.

Budapesti szurómarhavásár.

Márczius 28. Felhajtott: 485 drb élő borjú (közte 13 rugott), 22 drb leült borjú.

Arjegyzés: Elsőrendű élő borjúkért 100—110 fillérig, kivételesen 112—114 fillér, közepminőségű élő borjúkért 90—96 fillérig, leült borjúkért 120—132 fillér, silány és rugott borjúkért 68 fillérig. Az irányszat lanyha volt, az árak változatlanok maradtak.

Jogászok! Ügyvédjelöltek!
 A Székely-féle javaslat kuszójában **siessünk**
Dr. Erős Vilmos
 jogi szemináriumának segítségével
Budapest, Dohány-u. 78. III. em.
TELEFON 118-57.

gyorsan, sikeresen letenni a szigorlatokat és az ügyvédi vizsgát!
 „A jogi vizsgák vezérfonala” nélkülözhetetlen tanácsadó minden érdeklődőnek ingyen!

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap keleten tulnyomóan derült, nyugaton inkább felhős idő uralkodott; eső csak egy-két helyen volt. A hőmérséklet ország-szerte kissé tovább emelkedett, a déli órákban helyenkint 20 C. fok körül ingadozott és a maximum 24 C. fok volt Zombolyán, a minimum pedig -1 C. fok Botfalun.

Prognózis a következő 24 órára:

Igen enyhe idő várható, legfeljebb nyugaton némi csapadékkal (Sürgönyprognózis: Enyhe, nyugaton elvélve csapadék.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet		
					max.	min.	max.	min.	
A.-Szatina	68.4	0.5	S	2	0	10	1	10	1
Úngvár	69.9	2.0	NE	1	0	10	1	10	1
Kásmárk	62.8	0.0				4	1	4	1
Losonc	61.2	0.0	W	2	2	5	1	5	1
Ogyalla	59.8	1.0	S	1	4	6	4	6	4
Budapest	61.2	1.6	SE	1	1	6	1	6	1
Hörny	60.4	2.8		0	0	7	1	7	1
Keszthely	59.8	3.6	SE	1	0	7	1	7	1
Pécs	60.0	2.9	NE	2	2	11	2	11	2
Zágráb	59.4	5.8	E	1	0	11	2	11	2
Püme	57.5	9.7	NW	1	0	8	11	8	11
Szeged	61.5	1.4	SE	1	0	12	3	12	3
Temesvár	61.4	2.3	E	1	4	14	3	14	3
Nagyvárad	60.3	0.4	SE	1	2	12	1	12	1
Kolozsvár	63.5	2.1		1	1	8	2	8	2
Nagysebén	62.4	2.4	SE	1	0	11	0	11	0
Szatmár	—	1.8	SW	0	3	11	1	11	1
Eger	—	3.6	E	1	2	8	1	8	1
Aradvárja	—	1.5	N	1	0	4	3	4	3
Salmeczabánya	—	1.2	N	1	0	2	3	2	3
Romárom	—	1.0	NN	1	2	6	1	6	1
Magyar-Ovár	—	1.4	W	1	0	5	4	5	4
Sopron	—	3.0	NN	1	4	13	2	13	2
Eszék	—	3.0	NN	1	4	13	2	13	2
Cirkvenica	—	3.0	NN	1	4	13	2	13	2
Debrecen	—	2.7	NE	2	4	11	1	11	1
Kecskemét	—	1.0	W	2	2	11	1	11	1
Oroszáza	—	1.4	N	2	0	11	1	11	1
Árad	—	1.1	N	2	0	13	1	13	1
Zombolya	—	1.6	N	2	2	10	0	10	0
Verecz	—	2.5	NE	1	0	15	2	15	2
Orsova	—	4.6	N	1	4	12	4	12	4

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

FÉRJ és FELESÉG

REGÉNY.
 Irta: **J. LIES.**

— Ugy látszik az éjjel nagy vihar lesz, — dörmögött magában Nikolaj, erősen kímélve a nyugati láthatárt.

Egy darabig még elnézegetett; hallotta a nyáj egyre közeledő zsváját, a kutyák vakkantását, a kolompot s a bégetést, aztán óvatosan megkerülve a hegyesneső, vigyázva kuszott le a helmersdorfi országútra, Mire leért a völgybe, már teljesen besötétedett, úgy hogy a legerősebb szem sem ismerhette volna fel két-három lépésnyi távolságról. Ennek dacára nagyon óvatos volt. Ahol csak tehette, elkerülte az emberjárta helyeket, s nagy kerülőt tett inkább, főleg olyankor, ha falvak vagy házak közelébe érkezett.

Az út ilyenképen igen hosszúra nyúlt, de ő nem törődött ezzel. Fontosabbnak tartotta, hogy senkivel se találkozzék. Ugy látszik, teljesen tisztában volt azzal, hogy mennyire veszélyes vállalatban kell részt vennie. Mikor a helmersdorfi erdő kanyarulatához ért, távolról hallotta a toronyóra-konkását. Kilenczet ütött.

— Sietnem kell, — dünnyögte magában s meggyorsította lépteit.

Koromsötét volt mindenfelé. A Helmersdorfi környező erdő nyulánk nyárfáit hajtogatja a nyugati szél, mely a táj fölé sötét viharfelhőket hozott. Nikolaj pedig mit sem törődött ezzel; gyors léptekkel haladt az erdő szélén esőerdőző patak hidja felé. Egészen beleizzadt már a menetelésbe, s ha néhanéha megállott, hogy kifújhassa magát, mindig óvatosan körültekintett, vajjon nem követe-e valaki. Aztán ismét folytatta a menetelést, sőt most már majdnem futva igyekezett elérni kitűzött célját. A negyedik

még hallotta, amint a rohanó szél elkapta a hangot, de néhány perc múlva már künn volt a mezőségen, tíz perc múlva pedig már a malom közelébe ért. Először senkit sem látott, de aztán, hogy egészen közel ért a rozoga épülethez, a sötétben felismerte Andrejt amint pipázva meghúzódott a malomárok szegélye mellett.

— Üdv és békesség! — dörmögte alig hallhatóan.

— Ugy legyen, — válaszolta a sötét alak. — Egy kicsit megkéstél, fiam. Talán valami akadály állta utadat?

— Nem, — felelte Nikolaj határozottan — hanem kerülő úton kellett jönnöm, nehogy észrevegyék távozásomat. A többiek megérkeztek már?

— Igen, már be is mentek Helmersdorfbá. Még szürkület után indultak; egyik észak felől, a másik nyugatról. El akartam kerülni minden feltűnést. Te is okosan tetted, hogy kerültél.

— Lovak vannak? — kérdezősködött tovább Nikolaj.

— Nincsenek, — felelte a másik, — de a kocsit ott vár bennünket az erdő szélén. A négy legyorsóbbat fogattam be s mindenik patája be van kötözve, hogy zajt ne csapjanak. Azt hiszem, azok keffen minden segítség nélkül elintézik a dolgot. Fegyver van-e nálad?

— Nincsen. Csak egy kést szoktam hordani csizmámban, mert sokszor találkozom az erdészekkel s ha fegyver lenne nálam, biztosan orvvadásznak néznének.

— Látan, ez okos dolog, de most végy magadhoz egy pisztolyt, mert ki tudja mi fog elkövetkezni. Legjobban szeretném, ha a csüört nem gyújtának fel, mert tudod, ha félrekerül a harangokat, akkor itt künn a mezőn is megmozdul minden.

Egy darabig hallgattak s mindkettőjük mereven nézett Helmersdorf irányában. A

esőndet végül is Nikolaj törte meg nagyot sőhajtva.

— Hej, nagy fába vágta a fejszéjét Nikolajevics Nikolaj, — mondotta félhangosan, mintha önmagával beszélgetne.

— Hát biz' ez nem gyerekjáték, de... Andrej egyszerre elhallgatott s helyéről felemelkedve nyugat felé mutatott.

— Nézd, Nikolaj, a csüört felgyújtották. A megszólított ijedten kapta fel fejét s mereven bámult a jelzett irányba. Szíve hevesen dobogott s bár nem volt kezdő ebben a szerinte undorító mesterségben, hátán borzongás szaladt végig.

— Jobb szerettem volna, ha e nélkül elvégezik, — dörmögte bosszusan Andrej s úgy látszik, őt is megremegtette kissé ez a me-részség. Hogyne, hiszen tisztában volt vele, hogy öt perc alatt talpon van az egész város s ha emberei csak percekkel késnek is minden veszve van.

— Ugy látszik, szép szerével nem tudtak bemenni a házba, — dörmögte végül s bő köpönyegét vállára terítve intett a mereven bámuló Nikolajnak, hogy kövesse.

— Hová? — kérdezte a még mindig ijedten bámuló Nikolaj.

— Gyorsan a kocséhoz. Ugy egyeztünk, hogy ha felgyújtják a csüört, akkor egyenesen oda jönnék. Hanem most imádkozz Nikolaj, hogy ma esőhöz ne legyen szerencsénk, mert akkor még nagyobb a baj.

— Miért? — kérdezte a fu gépiesen lát-szólag oda se figyelve a beszédre.

— Miért?... Hát csak azért, fiam, mert a kerékvágás könnyen nyomunkra vezet-hetne.

Nikolaj nem szólt semmit. Hallgatagon követte Andrejt, ki sietve haladt keresztül a hepe-hupás szántón az erdőszél felé. Néha visszapillantott Helmersdorf felé s valahány-szor hallotta a félrevert harang egy-egy el-kapott szavát, megremegtett.

(Folyt. köv.)

Heg...
 gépk...
 bizot...
 uti m...
 brass...
 műve...
 lászár...
 törvé...
 székh...
 kedel...
 reske...
 rosi J...
 pesti...
 trvszé...
 V. k...
 aljauj...
 hoz v...
 a...
 zolván...
 vezet...
 esendő...
 a...
 vágbes...
 pozson...
 a...
 fogház...
 roly n...
 a...
 ezeni...
 szobos...
 gává r...
 M...
 gyerme...
 Kardos...
 A...
 Márk...
 járásb...
 ság vé...
 a...
 rásbíró...
 ebben...
 lyezte...
 N...
 vorecsk...
 Grünw...
 gelyere...
 vésire...
 Möriz...
 budape...
 Teréz...
 lósa, P...
 Goldste...
 riemei...
 Sándorr...
 Katórá...
 palota-p...
 Vilmos...
 budape...
 dapesti...
 gyermek...
 veszpré...
 prémi la...
 lakos P...
 budape...
 Forgáos...
 koru Br...
 budape...
 jat, val...
 Szanára...
 Löbl Si...
 vasra k...

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1911. márczius 29-én.

VIGSZÍNHÁZ

A millió.
Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Beer és Göttemand. Fordította: Molnár Ferencz.

Személyek:
Michel Tanay
Francine Pállay R.
Prosper Tibanyi
Éclairice Meszáros G.
Sopranelli Szegény
Crochard Vendray
Tubise Tapolczai
Champaubert Sarkadi
Le Bœotterie Ferenczy
Alfred Bárdy
Van Huyspoot Baiassa
Orvos Győző
Gigolette Molnár A.
Benjamin Harsányi
Hordár Márkly L.

Kezdeté 1/8 órakor.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31.

Minden este 8 órakor a kitünő márcziusi műsor utolsó napjai.

A két grófnő,

Laszky Béla operettje Kornai Berta felléptével. A többi főszerepet: Szalontai Ferike, Viola Giza, Sarkadi, Barsonyi, Vámos, Máthe játsszák.

Renk az orosz csár udvari illuzionistája. Balalajka Wolkowsky világhírű orosz énekes és táncos társulata s zenekara. Meinhardt a bécsi Residenzbühne hírneves tagja. Harker and Lester kómikus korlát-tornászok. Szécsi Magda, Solti Hermin és még 12 elsőrangú attrakció. Minden vasárnap és ünnepnap délután 3/2 órakor mérsékelt helyáru nagygyermekelőadás az összes attrakciók felléptével.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-2.

Minden este 8 órakor a kitünő márcziusi műsor utolsó napjai.

A két grófnő

Laszky Béla operettje, Kornai Berta felléptével.

Harker and Lester kómikus korlát-tornászok.

Szécsi Magda új kuplé slágerekkel

Rudolf Meinhardt

a bécsi Residenzbühne hírneves tagja, mint vendég.

RENK az orosz csár udvari illuzionistája csodálatos mutatványával.

!! BALALAJKA !!

Wolkowsky világhírű orosz énekes és táncos társulata s zenekara. Solti Hermin nadragszoknyában és még 12 elsőrangú attrakció. Minden vasárnap és ünnepnap délután 3/2 órakor mérsékelt helyáru nagygyermekelőadás, az összes attrakciókkal.

Royal Cabaret

A Royal-Orfeum épületében (VII., Erzsébet-körút 31.) Budapest legelőkelőbb éjféltáni szórakozó hegye.

A mozgófényképek szenzációja:

„Kétféle szerelem.” A legdrámaibb művészi alkotás. (800 méter) Játsszák a híres dán színészek. Hétfőtől, 1911. márczius 27-től kezdve a szenzációs mozgó műsor külön díj nélkül lát keretében minden nap

COLOSSEUM nagy biográfban

IV., Irányi-utca 19-21. szám. (Veres Pálné-utca sarkán, a Sas-kör mellett.)

MAGYAR SZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyáru. Fényes Annus felléptével.

A kis lord.

Elektép 3 felvonásban. Írták: Burnett Hodgeson. Fordította: Hajó Sándor.

Személyek:
Dorincourt Sebestyén
Ériol Cedrik Fényes A.
Hawisham Réthei
H. bgins Kürthy
Hobbs Boross
Dick Huszár
Tomas Gerő
Mr. Errol Báthori
Minna Csatsi J.
Mary Gerő I.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárukkal.

Karenin Anna.

Dráma 4 felvonásban. Írták: Tolsztoj után Guiraud.

Személyek:
Karenin gróf Sebestyén
Anna, a feleség G. Kertész E.
Oblonszki herceg Kertész
Wranszky gróf Göth
Miazkaja grófné Báthory G.
Cherhatszky herceg Réthei
Serpuchovszky herceg Pártos
Levin Papp
Kitty Tóth I.
Twerszkoj hercegnő Csatsi J.
Norsztoje grófné Garó I.
Szomatov Huszár
Szomatovné Zala K.
Jachvin hadnagy Vándori
Makhotin Thuróczy
Tabornok Dobi
Nasztja P. Tárnoki G.
Szergusz Lakos V.

Kezdeté 1/8 órakor.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 9/9 órakor.

11 órakor! Ma Ujdonság!

„Im Massen quartier“

Víg jelenetek Hirschfeld Lajostól. Rendező: Rott S. Ezt megelőzi 9/4 órakor:

A „Doktor feleség“

Bohózat 1 felvonásban. Írták: Satyr. Rendező: Rott Sándor. Jegyek elővételben a nappali pénztárnál d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. — Konti különlegességi tőzsde, Andrássy-ut 29. és Sopronyi nagytőzsdeben, Rákóczi-ut 1. szám. 12 óra után az I-8 emeleti Casino de Parisban a világ legelső ének- és táncszínház fellépte. Szombaton, április 1-én először: Szoknyanadrág a szerkesztőségben. Bónusz, írta: Satyr.

TÖRLEY

TALISMAN-CASINO-RÉSERVE

Házkezelésre

vállalkozik egy fiatal, keresztény ügyvéd biztosíték mellett. Ajánlatokat kérjük **Megbízható** czim alatt a kiadóhivatalba küldeni.

Legkedvezőbb alkalom!

Ház-, villa- és gazdasági telkek

vételére az ujonnan parcelázott Hűvösvölgy-Hidegkúti „Széphalom“ és „Erzsébet“, a felső-gödi „Család-otthon“, a csepeli „Munkás-otthon“ és a tőköli „Árpád“ telepeken. A telkek több évi részletfizetésre adatnak el. Bővebb felvilágosítás és minden utbaigazítás kapható a Budapest. III-ik kerületi takarékpénztár parcelázási osztályában III., Lajos-utca 183. Telefon 41-82. és a telkek eladási irodában, VII., ker., Dohány-utca 61. sz. Telefon 152-39. A telepeken a kezelők adnak felvilágosítást.

Életjáradékos birtokot

1000 hold körül, keres egy fiatal keresztény gazda, aki rendelkezik elegendő tőkével és gyakorlattal. Ajánlatot tessék a kiadóhivatalban czimezni

Életjáradék-nak

Wildbad Sanatorium

TOBELBAD

STAJERORSZÁG

Természeti — étrendi gyógy-
módok, hő-források

VEZETŐ ORVOS:

Dr. v. DÜRING

a kielii egyetem volt tanára

4 orvos. :: Egész éven át nyitva.

Prospektus ingyen.

Junius elejéig mérsékelt szoba árak.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ujdonság! 11 órakor! Ujdonság!

Móritz bácsi szerelmes

9 órakor!

Fegyvergyakorlat

Bohózatok írták: Glinger és Taussig, ford. és átdolg. Steinhardt.

Steinhardt, Hunyadi, Szőke Szakáll és új külföldi számok.

Vasárnap délután előadás. — Éjféltől reggel 5 óráig cabarett belépő díj nélkül.

Jegyek: d. e. 10-1-ig d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch Jakab-féle nagytőzsdeben Andrássy-ut 19. és a Hungária tűrdőben.

TOST és MOLNÁR

kereskedelmi, díszítő- és tájkertészete

BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Elvállal ablak és erkélydíszítéseket, Kertek, parkok tervezését, alakítását, fentartását. Alkalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden e szakba vágó munkát. :: :: ::

Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.

Külső telep: Gyarmat-utca 25.

LABORI

FOTOMŰVÉSZETI MŰTERME

V., Erzsébet-tér 18.

LIFT. TELEFON: 173-20.

MODERN FÉNYKÉPEK

Művészi gyermek-felvételek.

KITÜNTETVE: Budapest, London, Páris, Liège, Bruxelles stb.

Heti műsor:

Márczius hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Varszinház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Város- ligeti Színház	Uránia	Hangversenyek	
30	Csütörtök	Az idegosek	Séba királynője	—	A testőr	Sárga liliom	A Babuska	A szoknyanadrág	Waterloo Sedan	Rosé négyes Royal (M)
31	Péntek	Vizkereszt	Otello	—	A millió	Anatol	A Babuska	A szoknyanadrág	Waterloo Sedan	Messchaert János Zenepalota (L)
1	Szombat	Vizkereszt	Hoffmann meséi	—	A zseni	A kis lord	A Babuska	Sámson és Delila	—	Bécsi férfikör Vigadó (R)
2	Vasárnap	Pry Pál	Tosca	—	A modikus	Orvosok	Czigányszerelem	A szoknyanadrág	—	—
	este:	Vizkereszt	Havasi gyopár	—	A millió	Parasztok	A Babuska	Sámson és Delila	—	—

Központi Kereskedelmi és Iparbank R.-T.

Géosztály.
Budapest, V. Váci-körút 26. sz. Telefon: 104-02.

motorok és motorlokomobilok.

Petter nyersgép
Daimler benzín
Petzold benzín
Lambert benzín
Benzinmotorok, Malom-, gazdasági- és ipari gépek.
Állás- és átviteli mechanika. Motoros munkák felvételei.

Rézágy 32 frt

Acélsodronyágybetét vaskeféttel 5.50

Osszesülkő vaságy mátrázottal 8.75

Az itt bemutatott vaságy sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emaillezve 16 frt. Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít

NÉMETH fémbutorgyára,
V., Kobáry-u. 19.

Titkos betegségek

gyógyításra legjobban ajánlható 30 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít hagyományos, hólyaghajt, sebeket, bujakort (syphilit), bőrbajokat, elgyengült ferfert, idősebbeknél is, onfertózt és annak utóhatjait, ideg- és hágerincsbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 10-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levél útján is biztos gyógyulást találnak azok, kik személyesen meg nem jelenhetnek, vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasítással kívánatra küldetnek.

Specziálista

Gummi

és hálhólyag óvszer-különlegességekben.

Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban. Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos. Óvakodjunk silány utánzatoktól. Árak tucatzonként 2-16 korona. „Auto Vaginal Spray” a legmodernebb és legkényelmesebb női óvőkülönlegesség. Ára 15 kor. Sztéküldés titoktartás mellett. Kérje ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet.

KELETI J. orvos-sebészeti műszer- és gummiaruk gyára
Budapest, Koronaherczeg-u. 17.
ALAPÍTOTT 1878. TELEFON 13-76.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harangcsapágyval és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári árakon havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánczokat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében melyen leszállított nagybani eredeti gyári árban szállítunk vidékre is barnova

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 1. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérnt.

Kereskedők és iparosok

számlaköveteléseit előnyös feltételek mellett leszámoltatja a

Budapesti Hitelintézet R.-T.
Budapest, V. Váci-körút 12. szám.

AZ ÉN UJSÁGOM

Képes heti gyermeklap szerkeszti Pósa Lajos. — A gyermekeké ez az ujság. Vidám, friss, tarka, tünde, mint a tavasz. Öröme, mulatsága, barátja a gyermekeknek. Tizenháromszor köszönt be negyedévenként az ő kis olvasóihoz, mindannyiszor új örömet, új mulatságot szereve nekik. Mese, vers, elbeszélés, kép, mulattató apróság kedves tarkaságban követik egymást; egy-egy szám egész tárháza a szebbnél-szebb olvasmányoknak. Az április 1-én kezdődő új évnegyedben Tányértalpu Barnabás a Maczközméztéség híres-neves ivadéka folytatja mulatságos kalandjainak elbeszélést és írdeákja Boos Bálint már írja az érdekes kalandok történetét. Csupa jókedv, tréfa és móka.

Mutatvány-szám kérszre ingyen.

AZ ÉN UJSÁGOM

Előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. ▲▲▲

Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrassy-ut 10. szám.

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL

DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK

A LEGELŐNYÖSEBBEREN

POLGÁR KÁLMÁN ÉSZTERTELEPES

BUDAPEST, III. Erzsébet-körút 29.sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK. ÁRJEGYZÉK 2000 PÁZSZA BÉRMENTVE KÜLDETIK.

VILÁGRA SZÓLÓ TALÁLMÁNY!

Diogénes végre megtalálta az embert

kínai eredeti festmények tárlati művészek által feltűnő olasz áron vásárolhatók. Győzödjék meg személyesen a Magyar Műkereskedelmi Vállalat szalonjában

Budapest, VI., Nagymező-utca 4.

Belépődíj nincs! :: Belépődíj nincs!

Minden hirdetőnek egész éven át ingyen jár.

A VASUTI ÚTMUTATÓ

1911. NYÁRI KIADÁSA

legalább 100.000 példányban május 1-én jelenik meg.

Legalkalmasabb szállodák-, fürdő- és nyaralóhelyek hirdetésére.

Minden tudakozásra postafordulattal válaszolunk
Hirdetések felvételének zárlata április hó 10-én.

“UTMUTATÓ” A Magyar- és Közös Közlekedési Vállalatok Hivatalos Menetrend Könyve Kiadó Vállalata
Budapest, IV., Régi Posta-utca 4. Telefon 4-74.

Triesti általános biztosító-társulat (Assicurazioni Generali).

Miadás.

Nyereség- és veszteség-számla az A) mérleghez. Elemi biztosítási ág (1910)

Bevétel.

Table with 4 columns: korona, fl., korona, fl. for various insurance categories and their revenues.

Nyereség- és veszteség-számla a B) mérleghez. — Életbiztosítási ág (1910).

Table with 4 columns: korona, fl., korona, fl. for life insurance categories and their revenues.

A Triesti általános biztosító-társulat (Assicurazioni Generali)

VAGYON

vagyonállása 1910. december 31-én.

TEHER

Large table with columns for 'A TÉTEL NEVE', 'A', 'B', 'Összesen' and 'A TÉTEL NEVE', 'A', 'B', 'Összesen' for assets and liabilities.

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben:

Besso M. ig. elnök, dr. Bozza Camillo, Brunner Rezső, Costi János J. H., Da Zara József, dr. Levi J., Luzzati Gioberti, gróf Papadopoli Miklós.

Romanin-Jacur Manó, bonifini báró Treves Albert, villabellai Vivante Fortunat. — A vezérigazgató: terralbai nemes Richetti Odón.

Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb kegyelggel szolgat.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítvány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat. Követik továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és vízszállítás r. t. baleset és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság, valamint kezességű és óvadék-biztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenylovak, teliverek és egyéb értékesítékek tényszállítók biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság számára.

Magyarországi igazgatóság: Poór Jakab, igazgató. Szeinhardt Emil, igazgató. Schmidt Albin, aligazgató. Az intézet hivatalos helyiségei: Budapeston, V. Dorottya-utca 10. és 12. szám alatt, az intézet saját házában.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekében felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturállamokban szabadalmazott, különösen páratlan czólszerűségű kicserélhető nyomiappal ellátott **MULTIFORME sérvkötők**ről prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő legnyaknak is megfelelő **Műláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legizlésebb kiállításban **Műfüző**

Támgépek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

AGYENYED-re Gyümölcsfacsemetek

Sétányiak, díszsorjék, tülevellők, korlatis növények, boggyógyamölcsök stb.

Szőlőoltványok (elsőrendű árú)

Európai és amerikai síma és gyökere vessző. (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.)

FISCHER és Társai

falkolák és szőlőoltványtelepek

Árjegyzéket kikérők és megrendelők szíveskedjenek „A KERT”-re hivatkozni

FŐNÖKÖK

ezrei eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, összedobillentyűs, automatikus sorváltós, csupa aczálból és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klaviatúrás

Ujlaki-írógépet.

Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógéppunkra

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országserző. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.

Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellékkeresetre feleltetnének, közöljék címüket. Vidéki képviselők kerestének.

Dr. Kapitány Kálmán utikönyvei:

Asztrák császárság.

11 térképpel és 6 városi térképpel. Költsé 6 K

Bécs.

Bécs városi térképpel 80 K

Karlsbad.

Három térképpel 80 K

Merán és Arco.

Két térképpel 80 K

Kaphatók:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Szingazdag természeti leírások!

Makay Béla

Hegyen-Völgyön

Természeti és vadászképek

Szerző ezen újabb könyve mellett sorakozik az előbbihez. Hílet, költői lendület van minden leírásában, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt.

Ára 6 korona.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Szenzációs találmány.

Szabadalmazva: 3956. sz. & Törv. védve. 141. sz. a.

ANTICOL.

Páratlan hatású szer a lovak kólika betegségének megszüntetésére. Ezen Anticol szerrel az 1. sz. huszárezrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólika gyors és biztos megszüntetésére, mert minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt.

Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 6 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál: „ANTICOL“-laboratórium Mayer Ignác kir. főállatorvosnál Brassó.

Kaiserl. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. **Elismervény.**

Alulírott, a Mayer Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos ur által lovak kólikás megbetegedései ellen feltalált és összeállított gyógyszerert úgy a saját, mint az ezred lovainál meglepő győgeredménnyel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.

Brassó, 1896. április hó 21-én.

(P. H.) **Littke, Oberst s. k.**

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bajkóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(húgyszervfertőzést, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepnő az eredmény férfiú gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknek is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelükre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerök.

Rendelés délelőtt 9-3 ig, és este 5-7-ig.

Budapest, Rákóczi-ut 8A. szám.

(Áljáróház a Pannónia szállóval szemben.) Lépcsőházi bejárat. Külön városbák.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb

Paplan Paplan Paplan

Kárpitosárú-, réz- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és kerítutor, ernyő és sátor, minden méretben megrendelés szerint is. Gyógykezelő fehér és szürkeporok, gyapju- és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storrok, szővet és csip-efüggönyök, ágyterítők, butorszövetek és mindenféle kellékek nagy választékban. Gyermekszékek és korosztályos székleteket a leggyorsabbútól a legfinomabb kivittelig

Szálloda-, Intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

GICHNER JÁNOS

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. Gyár: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.

Árjegyzék bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

Réz- és vaságtyak minden kivitelben.

Betegtolókoszlik.

Sodronyos készítés minden méretben 20.- kor.

Összeeszküthető vaságy kivétel 3 matracal 22.- kor.

Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.

Gyermekkoszlik nagy választékban.

Róletták, falonások és nádroletták minden méretben készíttetnek.

TELEFON (interurban) 144-68.

Magyar Közvetítő Bank Részvénytársaság Közvetítünk

Budapest, VI., Teréz körút 46. Táviratcím: Közvetítobank, Budapest

Elfogadunk parcellázásokat, finanszírozásokat, erdő- és bányászati üzemeket, valamint egyéb pénzügyi műveletek keresztül-vitelére vonatkozó megbízásokat. A megbízások tartamára, illetve véglegesítéséig átmeneti hiteleket nyújtunk. A megbízásokra vonatkozó összes költségeket sajátunkból fedezzük, illetve előlegezzük.

TELEFON (interurban) 144-68.

jelzálogkölcsönöket földbirtokokra, budapesti és vidéki városokban levő házak és telkekre, építkezési kölcsönöket, konverziókat, ingatlanok vételét és eladását, bérleteket.

E hirdetés rovathban minden szövegszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovathban minden szövegszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó árakon kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6-C.

Házasságokat
diszkrétén közvetít Faragó Jenő, Rákóczi-ut 80. (Vagyonság férjhezmenendők állandóan előjegyezve.)

? ! Akar
őn szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Olvassa el a "Társalgás Művészete", "Ellenszélhatatlanság titka", "Szellemeskedés" rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, felebbvalót egyaránt meg-hódítson. Korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében! — Tartalomjegyzéket ingyen küld Deák Budapest, Rákóczi-ut 80.

Kókuszzsir
legfinomabb kóser selpe-szach, ötkilós postadoboz franko K 7.50 Klein Sándor Wien, Darwingasse 22.

Jó cselédeket,
ugymint szakácsnőket, szobalányokat, urasági inast stb. stb. közvetít egy hely-beli, mint vidéki urasági házakba Váradi Márton „Szabó”-féle elhelyező intézete, Budapest, Belvaros, Muzium-körút 35. szám, az udvarban. 10325

Pénzszekrényeket
tíz- és betörésmenteseket ajánl olcsó árakon Buda-pesti pénzszekrénygyár, Bákos-u. 4/h.

Diszkrét-kedvelők
kérjenek árjegyzéket az Első magyar díszfnyő fa-iskolától. — Tulajdonosa Copony Ede, Körmen-d. 120 fajtá túlelvélűfák, lombfák, sorfák, díszeserjék kaphatók.

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egy-letek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv.-társ. Nagymező-ú. 8. 46.

Juniperus
(nemes borovicska) 4 liter-es posta-tartály bérmentve K 10.50 Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29315

A gyakorló
gyorsítók Társasága gyors írás (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépírás magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű. látható írású írógépekre beiratkozhatni naponként. Beíratási díj nincsen. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrásy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

Legjobb likőrök
és rum, készíthetők kivonattal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért küldök bérmentve. Árjegyzéket kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Békéscsaba.

Vigyázzon
ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle csukorkát 60 fillérért.

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és minden-nemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber céghez, Baross-tér 15. sz. Fiókület: Klauzál-tér 2. Telefon 149-00. 29387

INGYEN TANULHAT
november 1-től két hónapra 44 kereskedelmi szaktárgyakat, gépírást, gyorsírást, helyesírást, szepírást, német nyelvet. Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napi három óráig. Nappali és esti tanfolyamok.

Parlamentari
gyorsítók által vezetett magyar-német gyorsító iskola. Gépírás és magyar-német levelezés oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsító-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szep. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz.) Czimre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógép-cégektől s más hirdetésünkét utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Petenczick-tere 3 felemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, arl szobák, angol borgarnitúrák és több en berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. — Telefon 32-13. 28589

1 millió
gyümölcsfa
alma, körte, dió, gesztenye őszli és kajsziabarack, cseresznye, szilva stb. darabonként 1 koronától feljebb. 100 drb. magasztörzsű almafa minőség szerint 25.- koronától feljebb. 200.000 drb. igen szép dísz- és szőlőfa darabonként 50 fillértől feljebb. 2 millió különféle díszbokr 100 darab 15.- kor. 20 millió akác és glauditia esemete 1000 darabonként 10-75 kor., 15 millió erdei esemete luc, erdei- és fekete fenyő, tölgy stb., 1000 drb. 2.20 kor. Fajbaromfiak és ezek tojásai 20 legértékesebb fajban. Képes árjegyzéket kívánatra ingyen küld.

Gróf Batthyány Zsigmond
uradalmi intézősége
Csendiak. — Posta: Ferenczlak, Vasm.

10000 magasztörzsű
rózsafa, 2 éves erős koronával, régi és legújabb fajokból fehértől a legsötétebb bíborpirosig április 1-től június végeig kapható a következő árakban: 4 drb 6 kor., 6 drb 7.50 kor., 12 drb 14 kor., 25 drb 27 kor., 50 drb 52 kor., 100 drb 100 korona. — Kapható az Újhegyi rózsatelepen Szikelyhidon.

LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zálogszedulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értékűt kifizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27653

Amerikai óra
mutató és számlap nélküli,

Az óra két számszámjából áll. A felső számszó az órat, az alsó pedig a perczet mutatja. Az óra számszó minden perczben, a felső minden órában ugrik egyet, jobbról balra. Tehát az idő egyszerűen leolvasható, mint például 4 óra 57 percz. Ezen szenzációs újítás épen úgy felhazható, beállítható és igazítható, mint minden más rendezés. Az óra magassága 15 cm., átmérete 8 és 1/2 cm. Minden óráért 3 évi jótállást vállalunk.

Ára 46 korona,
havi 6 koronás részletre is kapható. Kézpénz fizetésnél 10% az engedmeny. Budapest, SZENT LÁSZLÓ INTÉZET IV., Veress Pálnó-utca 16.

+Soványosság+
Az egyedüli eredménytől kísért háziasor a dr. William Hartley tanár amerikai erótop-pora. Soványak tartós, nyertelt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót állást. Vészhelyesség, gyengeség, idogesség ellen és gyomorhajtásoknak nélkülözhetetlen tápszor. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/I. Telefon 156-80.

Ki
akar potomáron majdnem ingyen, egy Budapest környéki ház tulajdonosa lenni? Bővebbet Szövetség-utca 12. Drogéria.

Tisztviselői kölcsönt
köztszviselőknék és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Felzálogkölcsönt 60 évre. Váltókölcsönt kereskedők, iparosok és magántisztviselőknék gyorsan és előnyösen folyósított.

Rózsá, szegü,
magasztörzsű rózsafák, csak újdonságok, 2 éves koronával, 10 drb 20 K. Magasztörzsű rózsafák 2 éves koronával, csak régibb legjobb fajták 10 drb 16 K. Bokorrózsák, 2 évesek, csak újdonságok, 10 drb 10 K. Bokorrózsák, 2 éves, csak régibb legjobb fajták 10 drb 8 K. Császárszegfák, folyton viritók 10 drb 5-10 K. Szétküldés minden-hová, csomagolás beleértve bérmentve utánvét tel. Kezelszem biztos fogamzásért, érték vagy pótlásért, valamint gazdag virágzásért. Képes árjegyzék díjtalanul. Krausz T. kiviteli kertészete, Fekete-halom, Brassó mellett. 10536

MAGANTA NULOKAT
polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi-iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészítéssel elkészít **Magyar Tanügyi Intézet** Rottenbiller-utca 5/a. sz.

Asztalosok
új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46.

Hajfestő - fésű,

egyszerű fésűs állal fest ősz vagy vörös haját valódi szőke, barnára vagy fekete, a Teljesen Ártalmatlan! Egyik használatbó! — Ezek használatban. Egy darab ára 6 korona. **SCHÜLLER, Wien, H.E. Mriegelergasse 6. Szamos elismerő- és köszönőlevél.**

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butordarabokat részletfizetésre. **Modern lakberendezési vállalat** Budapest, Szerecsen-utca 10. sz. **Díszes butor-album 1 kor.**

Rayonképviselők
ügynökök és reprezentábilis viszonteladók kiképek nagy ösmeret-ségük van jobb íz. körökben, egy szabadalmazott kezeleti újdonság értékesítéséhez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kauzóképés acquisiteurak lesznek flyelembévéve. Havonta 1000-1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Buda-pest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

A gyermekáldást
2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarításal jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer halírat beérkezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbéllyel ellenében Frau A. Kaupa, Berlin S. W. 247 Lindenstrasse 51.

SINGER varrógépek
kerékpárok, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almássy-tér 14 javításokat olcsón készít. Képes árjegyzéket ingyen küld

10 lemez 10 forint!

Szenzációs reklámban kapható. „Messze a nagy erdőn”, „Volt nincs fene banja”, „Sorrentoi level”, „Lumpolás örökre pá”, „Czigany szerelem” és még 4 kitünő lemez vadonatúj 26 cm-es nagyságban szállítjuk a pénz előleges be-küldése vagy utánvét mellett.

Gramofon Áruház
Budapest, Himző-utca 5.

Alkalmi vásár
az összes hángszerekből. Mélyen leszállított árak. **MARNITZ FRIGYES** Budapest, VIII., 4. József-körnt 37-39 sz. Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen árjegyzéket külön-külön.

Szenzációs olcsó árak!
Flanelltakaró kitünő minőség 140x190 cm. minden színben 2 K 50 fill.
Részkaris 170 cm hosszú, massz v kivitel, teljesen felszerelve 4 K
2 ágú, 1 asztalterít, tartós minőség, zold vagy bordó alapon 10 K
Cloth paplan, könnyű vattával, jó béleléssel 7 K
Tűlbonnellem félistor, 150x260 cm. fodorral gazdag himzessel 7 K
Legtartósabb futószőnyeg, minden színben 90 cm szélességben 1 K 50 fill.

Legnagyobb választék!!! Legszolidabb kiszolgálás! Vidékre postautánvétellel! Meg nem felelőért a pénzt visszaküldjük. **Szőnyegvásár Révay-u. 2. sz.**

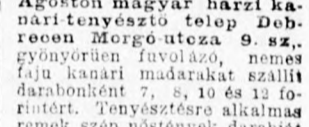
Zálogszedulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platínát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékűt kifizetem. Ugyanitt aranylécek olcsón kaphatók. **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő Budapest, Sip utca. Telefon 54-74.

Magyar harzi kanari tenyészte Dehrecenben.

Ki a madár datát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja becsülni, kanári tenyésztés meg keresse az fel s tiszteljen meg engem rendelésével. Minden mit egy madár előadni képes, legyen az lágy, aely hang, avagy esengő érces. Ami csak maiban kiválóan jó, tenyésztemben mindez föl-található. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, megvizsgálom és ha hibás hangú vagy rosszul énekel, nem letezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. A lakas legkedvesebb dísz a szépen éneklő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénzt adunk a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakszertü vezetés alatt álló Agoston magyar harzi kanari-tenyésztő telep Dehrecen Mergó-utca 9. sz., gyönyörűen fuvolózó, nemes fajú kanári madarakat szállít átlalbonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztesre alkalmas remek szép nőstények darabját 2 forintért. A szállítást a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és a-polasi utasítás ingyen. Számos elismerő- és köszönőirat birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és szetkül-dési intézet.

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foténil és gyermekkádak kaphatók

Wiesel Adolf
Váci-körnt 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91-20. 28793

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foténil és gyermekkádak kaphatók

Wiesel Adolf
Váci-körnt 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91-20. 28793

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foténil és gyermekkádak kaphatók

Wiesel Adolf
Váci-körnt 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91-20. 28793

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foténil és gyermekkádak kaphatók

Wiesel Adolf
Váci-körnt 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91-20. 28793

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foténil és gyermekkádak kaphatók

Wiesel Adolf
Váci-körnt 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91-20. 28793

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foténil és gyermekkádak kaphatók

Wiesel Adolf
Váci-körnt 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91-20. 28793